

ΖΑΚΥΝΟΙΟΣ

ΔΑΝΘΩΝ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΥ.

ΤΗ: ΠΡΟΟΥΜΩΙ ΞΥΝΔΡΟΜΗ: ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΛΟΓΙΩΝ

ΕΤΟΣ Γ.

ΦΥΛΑ Α.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΝ

Ατμοσφαιρική πίεσις και βαρόμετρα, ὑπὸ Γ. Λ. Μάργαρη ἰατροῦ.—Μεταλλικὰ ὕδατα τῆς Κυλλήνης ὑπὸ Δ. Δελδινιώτη—Ἀναφορά Σ. Ι. Σοκόλη ἰατροῦ πρὸς τὸν κ. Ε. Δελγιώργην.—Τήρησις ὑποσχίσεως μετὰ θάνατον, μεταφρ. Γ. Σ.—Ίουστίνος ὁ Δεκάδουος ἢ Δεκαδίων (βιογραφία) ὑπὸ Η. Σταύρου.—Οἱ Διχ- μάτωσι τοῦ Θεοδώρου.—Μητρικὴ στεργῆ (διήγημα) ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ ὑπὸ Γ. Κ. Σφήκα.—Ἀδελφὸς Θι- ἔρος (μετὰ εἰκόνας).—Ἱστορία τοῦ ἔαδου (ἐράνισμα) ὑπὸ Μελισσαίου.—Οἱ Θεοὶ τῆς Ἑλλάδος, μετάφρασις Ἀποστόλου Κοκκίνου. ΠΟΙΗΣΕΙΣ. Ἀναμνήσεις ὑπὸ Εὐγ. Ζαλοκώστα.—Τῷ φίλῳ Δ. Δημάφῳ, ὑπὸ Κ. Ι. Σ.

ΑΝΑΜΙΚΤΑ

ΤΗΝ 19ην παρελθόντος Ιουνίου ἐν μέσω συγκεκρινημένου πλήθους ἐγένοντο τὰ ἐγκαίρια τοῦ ἐνταῦθα Πτωχοκομείου. Παρήσαν ὁ τε Νομάρχης κ. Μελετόπουλος, ὁ Δήμαρχος κ. Πλέσσας καὶ τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, συγκεκριμένης ὑπὸ τῶν κ. κ. Αντ. Στραβοπόδη προέδρου, Α. Καρρέρ ἀντιπροέδρου, Α. Καραμπίνη ταμίου, Δ. Σωμερίτη γραμματέως, Κ. Μεσσάλα, Ν. Μπαμπάση καὶ Π. Θ. Μερκάτη. Τὸ θέαμα ἦτο συγκινητικώτατον ἅμα τε καὶ παρήγορον. Αἱ πολιοστεφεῖς ἐκείναι κεφαλαί, χάρις τῇ δραστηριότητι τῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῇ ἐλεήμονι καρδίᾳ τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν, ἀποτινάσσουσι τὸν ζόφον τῆς ἐνδεΐας καὶ ἐξασφαλισθεῖσαι ἀπὸ τῶν τρομερῶν τῆς κακουχίας καταϊγίδων ὑδάτων ὑπὸ τοῦ μειδιάματος τῆς εὐτυχίας, καὶ τὰ χεῖλη των εὐχὰς ὕφουσι τῷ πανοικτίρμονι Ἰησοῦ, ὅστις τὴν ἐλεημοσύνην ὡς κρηπίδα πάσης ἀρετῆς ἐκλήρυσεν. Εὐτυχεῖς οἱ συνεισενγκόντες πρὸς σύστασιν τοῦ κοινωφελεστάτου τούτου ἔργου, ἐφ' ᾧ δικαίως δύναται νὰ καυχῆθῃ πᾶσα κοινωνία τοιαῦτα ἔχουσα δείγματα προόδου.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΕΣ διὰ τελευταίαν φορὰν τοὺς εἰσέτι καθυστεροῦντας τὴν συνδρομὴν των ν' ἀποτίσωσιν αὐτήν, ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν εἰς τοὺς ἐγγραφέντας διὰ τὸ τρίτον ἔτος νέου συνδρομητᾶς. Φροντὶς ἡμῶν ἀδιάλειπτος ἔσεται οὐ μόνον ἡ ἐκλογή τῆς ὕλης καὶ ἡ τακτικὴ τοῦ φυλλαδίου ἐκδοσῆς, ἀλλὰ καὶ ἡ ὅσον ἐνεστί καλλιτεχνία καὶ διακόσμησης τοῦ ἡμετέρου Ἀνθῶνος, εἴτε δι' εἰκόνων εἴτε διὰ μουσικοῦ παραρτήματος, καὶ ταῦτα ἐὰν τύχωμεν, ὡς καὶ πεπεισμεθα, τῆς ἀπαιτουμένης παρὰ τῶν ὑπογραψάντων συνδρομῆς.

ΥΠΟΣΤΑΝΤΕΣ πολλὰ κατὰ τὰ δύο παρελθόντα ἔτη ἀπεφασίσαμεν ὅπως ἅμα τῇ ἀποστολῇ τοῦ παρόντος φυλλαδίου πέμψομεν ἅπασιν τοῖς συνδρομηταῖς τὰς ἀποδείξεις πληρωμῆς τοῦτο παρακαλοῦμεν νὰ μὴ παρεξηγηθῇ, διότι κατὰ τὴν παροιμίαν, καὶ αἱ παροιμίαι εἶνε ἡ σοφία τῶν ἐθνῶν, «ὅποιος καὶ εἰς τὸ κουρκοῦει φουᾶ καὶ τὸ γαιοῦρει»

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝ τοῖς εὐαροτουμένοις νὰ πέμψωσιν ὕλην τῷ Ζακύνθῳ Ἀνθῶνι, ὅτι τὰ ἄρθρα αὐτῶν δὲν θὰ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν ἐὰν μὴ ᾖσιν ἐλόκληρα. Ἀπὸ τοῦ προσεχούς φυλλαδίου ἄρχεται ἡ ἐν τῷ Ζακύνθῳ Ἀνθῶνι καταχωρησὶς τῆς μεταφράσεως τοῦ νέου ἐθνικοῦ δράματος Ἀλέξανδρος Ἰψηλῆντι, γραφέντος ὑπὸ τοῦ καὶ ὑπ' ἄλλων τοιοῦτων ἔργων του γνωστοῦ Κ^{ου} Ἀγγέλου Καλκάνη. Τὴν μετάφρασιν ἀνέλαβεν ὁ Κ^{ος} Γ. Κ. Σφήκας.

Τὸ δράμα τοῦτο παρασταθὲν Ἰταλιστὶ ἐν Λευκαδίᾳ ὑπὸ τοῦ ἀριτοῦ ἠθοποιοῦ Gagliardi διήγειρε μέγαν ἐνθουσιασμόν ἐν τοῖς στέγνοις τῶν ἀδελφῶν Λευκαδίων.

ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝ τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις τὴν ἐν τῷ ἐξωφύλλῳ ἀλληλογραφίαν τοῦ «Ζακύνθῳ Ἀνθῶνος.»

ἮΑΝ φυλλάδιον μὴ φέρον ἐπὶ τῆς προμετωπίδος τὴν σφραγίδα τοῦ περιοδικοῦ θεωρεῖται κλοπιμαῖον.

ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ

ἈΝΘΩΝΙ

ΕΤΟΣ Γ'.

ΙΟΥΛΙΟΣ 1877.

ΦΥΛ. ΚΕ'.

ΤΟΙΣ Κ. Κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙΣ!

Διὰ τοῦ παρόντος φυλλαδίου ὁ πολυπαθὴς πλὴν θαρροῦντως εἰς τὸ στάδιον αὐτοῦ βαίνων «Ζακύνθιος Ἀνθῶν», εἰσέρχεται εἰς τὸ τρίτον ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως του ἔτος. Τὸ ἤδη λῆξαν δὲν ὑπῆρξεν εὐτυχέστερον τοῦ πρώτου ὡς πρὸς τὴν δυστροπίαν ἐνίων συνδρομητῶν, οἵτινες, ἀγνοοῦμεν διατί, νομίζουσιν ἑαυτοὺς, φαίνεται, κεκτημένους δικαιοῦματα, ἀπερ αὐτοὶ μόνοι δύναται νὰ ἐξηγήσωσι. Καὶ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος καὶ τοι πολὺ ἐπεσιτήσαμεν τὴν ἡμετέραν προσοχὴν ὡς πρὸς τὸν ἐκκαθαρισμὸν τοῦ καταλόγου τοῦ προηγούμενου ἔτους, οὐχ ἦσαν ἠπατήθημεν κατὰ τινος καὶ ὡς ἐκ τῆς καθυστερήσεως τῆς συνδρομῆς αὐτῶν ὑπέστημεν καὶ ἐφέτος ζημίαν. Ἀφορῶντες ὅμως ἀφ' ἐνός εἰς τὴν ἠθικὴν ὑποστήριξιν ἧς ἔτυχεν ὁ μικρὸς ἡμῶν «Ἀνθῶν» παρὰ τοῦ τύπου, ὅστις παρηκολούθει τὴν ἐκδοσὶν αὐτοῦ μετ' ἐνθαρρυντικῶν παροτρύνσεων, ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς τοὺς νεωστὶ ἐγγραφέντας συνδρομητᾶς, πεποίθαμεν ὅτι, ναὶ μὲν δὲν θὰ καλύψωμεν τὸ ἔλλειμμα τῶν παρελθόντων ἐτῶν, θὰ δυνηθῶμεν ὁ-

μως νὰ μὴ ἐξενέγκωμεν παράπονα συμπληρωθέντος καὶ τοῦ τρίτου ἔτους.

Καὶ ταῦτα ὡς πρὸς τὸ οικονομικὸν μέρος, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν ἐν αὐτῷ καταχωρισθησομένην ὕλην, εὐρισκόμεθα ἐν τῇ λίαν εὐαρέστῳ δι' ἡμᾶς θέσιν νὰ ὑποσχεθῶμεν τοῖς ἡμετέροις Κ^{οις} συνδρομηταῖς ὅτι αὐτὴ ἔσεται ἐκλεκτὴ, διότι πλεῖστοι ὅσοι διακεκριμένοι λόγιοι ὑπεσχέθησαν ἡμῖν τὴν συνεργασίαν αὐτῶν. Ἡ τιμὴ αὐτῆ δι' ἧς μᾶς περιέβαλον ἐμπνέει ἡμῖν θάρρος μέγα, διότι ἡ ἰδέα, ἧτις πρὸς τὴν ἐκδοσὶν περιοδικῷ μᾶς ὤθησεν, ὑπῆρξεν οὐχὶ ὕλικῆς ἀλλ' ἠθικῆς ὠφελείας, καὶ αὐτὴ μᾶς ἐνέπνευσεν ἐγκαρτέρησιν κατὰ τῶν πολλῶν προσκομμάτων ἅτινα ἀείποτε ἀνεφύησαν περὶ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ περιοδικοῦ τούτου.

Ἡ ἐκδοσὶς αὐτοῦ ἔσεται τακτικωτάτη ληφθέντων πάντων τῶν καταλλήλων πρὸς τοῦτο μέτρων.

Τὰ ἐκδοθησόμενα φυλλάδια θέλουσι κοσμεῖσθαι εἴτε διὰ τινος μουσικοῦ παραρτήματος, εἴτε δι' εἰκόνας διακεκριμένου προσώπου.

Ὁ ἐκδότης

Ι. Γ. ΤΣΑΚΑΣΙΑΝΟΣ.

ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΠΙΕΣΙΣ

ΚΑΙ
ΒΑΡΟΜΕΤΡΑ.

Ἐν τοῖς προομιλοῖς τῆς περὶ ἀεροστάτων μικρᾶς διατριβῆς μας* ἀνεφέρουμεν, ὅτι μᾶζα ἀέριος, ἀτμοσφαῖρα ἢ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ καλούμενη, περικαλύπτει ἅπασαν τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν καὶ ὅτι τὸ ὕψος αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἀνέρχεται εἰς 100 χιλιομέτρα· ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ πανταχοῦ εἰσχωρεῖ, οὐδένα χώρον κενὸν ἀφίνει καὶ ἐὰν διὰ τεχνητοῦ μέσου ἀφαιρεθῇ ἀπὸ μικροῦ χώρου, μόλις μικρὰ ἀνοιχθῇ διόδος εἰσέρχεται καὶ τὸ κενὸν ἀναπληροῖ. Τὰ δωμάτια ἡμῶν εἶναι πλήρη ἀέρος, τὰ ὑπόγεια τῶν οἰκιῶν ἡμῶν ὡσαύτως, τὰ διάφορα πρὸς τὰς ἀνάγκας ἡμῶν χρήσιμα δοχεῖα οὐδέποτε εἶναι κενὰ, ἀλλ' ἀέρα πάντοτε ἐμπεριέχουσι· συμβαίνει ἐν ἐνὶ λόγῳ διὰ τοῦ ἀέρος ὅ,τι θὰ ἐλάβανε χώραν διὰ τοῦ ὕδατος ἐὰν ἐξώμεν ἐν τῷ πυθμένι τῆς θαλάσσης, κτιζόντες ἐκεῖ τὰς κατοικίας μας, ὅτε καὶ αὐταὶ θὰ ἐπληροῦντο ὕδατος καὶ θὰ περιεκυκλούμεθα πανταχοῦθεν ἀπὸ ὕδατος. Εἶδομεν πρὸς τοῦτοις ἐν τῇ εἰρημένῃ διατριβῇ, ὅτι τὰ ἀέρια σώματα ὄσῳ ἐλαφρὰ καὶ ἂν ὡς δὲν στεροῦνται βάρους, καὶ ὅτι ἐπομένως ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ, καθὼ μίγμα ἀερίων σωμάτων, δὲν εἶναι ἀβαρῆς· ἐφ' ὅσον δὲ ἀσθενὲς καὶ ἂν ἦ τὸ βᾶρος αὐτοῦ, μᾶζα τοσοῦτου μεγέθους τὴν γῆν περικαλύπτουσα δὲν δύναται ἢ νὰ ἐνεργῇ πίεσιν ἐφ' ὅλης τῆς γῆνης ἐπιφανείας ἐπὶ ταῖς τῶν ὑγρῶν καὶ στερεῶν σωμάτων καὶ ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν· ἢ πίεσις αὕτη δὲν εἶναι μικρὰ καὶ εὐκόλον νὰ ἐννοήσωμεν τοῦτο ἐὰν ἀναλογίσωμεν τὸ ὕψος τοῦ ἀέρος. Ἀλλὰ δι' ὅσον καὶ ἂν ἦ μεγάλη δὲν εἶναι ἐπαισητὴ καθὼ πανταχοῦθεν ἰσορροπούμενη.

Δύο ὥραια πειράματα μεταξὺ τῶν

*Ὁρα φυλ. Κ'. Β'. ἔτους Ζακυνθίου Ἀνωθῶν.

ἄλλων, καθ' ἐκάστην γινόμενα εἰς τὰς παραδόσεις τῆς φυσικῆς, ἀποδεικνύουσι τὴν οὐ μικρὰν τῆς ἀτμοσφαιρᾶς πίεσιν· Ἴον λαμβάνεται πλατὺς σωλὴν ὑάλινος, ἀνοικτὸς ἐκατέρωθεν, κλείεται εἰς τὸ ἕτερον τῶν ἄκρων αὐτοῦ διὰ δέρματος κύστεως σφιγκτὰ περιδεδυμένης, τὸ ἄλλο δὲ ἄκρον ἐφαρμόζεται ἐπὶ μιᾶς μηχανῆς, ἥτις ἀεραντλία καλεῖται καὶ δι' ἧς ὁ ἐν τῷ σωλῆνι ἀήρ ἀφαιρεῖται· παρατηρεῖται τότε, ὅτι ὄσῳ προχωρεῖ ἢ κένωσις τοῦ ἀέρος τοσοῦτω ἢ κλείουσα τὸ ἄνω στόμιον κύστις κοιλοῦται ἕνεκεν τῆς θλίψεως τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀέρος ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω καὶ τέλος κατακερματίζεται, τὰ συντρίμματα αὐτῆς πίπτουσι ἐντὸς τοῦ σωλῆνος καὶ μεγάλη γεννᾶται ἐκπυροσκόρησις διὰ τῆς βιαίας εἰσόδου τοῦ ἀέρος νικήσαντος τὴν ἐκ τῆς κύστεως ἀντίστασιν. 2ον. Λαμβάνονται δύο μετάλλινα κοίλα ἡμισφαίρια εὐκόλως ἐφαρμοζόμενα μετ' ἀκριβείας καὶ εὐκόλως διὰ τῆς δυνάμεως τῶν χειρῶν ἀποχωρίζόμενα· εἰς τὸ ἐν τούτων ὑπάρχει κατὰ τὸ κυρτὸν μέρος προσκεκαλλημένος κρίκος μετάλλινος χρησιμεύων ὡς λαβὴ, εἰς δὲ τὸ ἕτερον ὑπάρχει ἀπὸ φέρουσα εἰς σωλῆνα εὐκόλως ἀνοιγόμενον καὶ κλειόμενον διὰ στροφίγγος πεπλατυμένον κατὰ τὸ ἐλεύθερον αὐτοῦ ἄκρον· τὰ ἡμισφαίρια τίθενται εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν καὶ ἀποτελοῦσιν οὕτω κενὴν σφαῖραν (ἢ μάλλον σφαιραν ἀέρα μόνον ἐμπεριέχουσαν)· ἐφαρμόζεται ὁ σωλῆν ἐπὶ τῆς ἀεραντλίας, ἢ μηχανῆς τίθεται εἰς ἐνέργειαν καὶ ἀφαιρεῖται ὁ ἐντὸς τῆς σφαιρᾶς ἀήρ, κλείεται ὁ στροφίγγς ὄσῳ μὴ εἰσέλθῃ οὗτος ἀφοῦ ἐξαχθῇ τὸ ὅλον σκεῦος ἀπὸ τῆς μηχανῆς καὶ τότε, κενῆς οὔσης τῆς σφαιρᾶς, ἀδύνατον ἀποβαίνει δι' ὅσην καὶ ἂν καταβάλλῃ τις δύναμιν νὰ ἀποσπάσῃ τὰ δύο ἀποτελοῦντα τὴν σφαιραν τεμάχια, διότι ὁ ἀήρ πιέζει πανταχοῦθεν, ἢ δὲ πίεσις δὲν ἰσορροπεῖται ἕσθην· ἀρκεῖ νὰ στραφῇ ὁ στροφίγγς

ὄσῳ πληρωθῇ τὸ κενὸν καὶ τὰ ἡμισφαίρια τότε ἀποσπῶνται εὐκόλως ὡς πρότερον.

Καταφανὲς πρὸς τούτοις καθίσταται ἢ πίεσις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ἐὰν ἐντὸς ἀγγείου ἐμπεριέχοντος ὕδατος ἐμβυθίσωμεν τὸ ἄκρον σωλῆνος ἐκατέρωθεν ἀνοικτοῦ καὶ διὰ τοῦ ἐτέρου ἄκρου ἀναρρόψωμεν τὸν ἐν τῷ σωλῆνι ἀέρα· τὸ ὕδατος τότε ἀνέρχεται εἰς τὸν σωλῆνα, διότι ὁ ἀήρ πιέζει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐν τῷ ἀγγεῖῳ ὕδατος, ἢ δὲ πίεσις αὐτοῦ δὲν ἰσορροπεῖται κατὰ τὸ μέρος τοῦ σωλῆνος καθόσον ἐκείθεν ἀφῆρη ὁ ἀήρ ὅθεν βιάζεται τὸ ὕδατος ὑπὸ τῆς αὐτῆς πίεσεως νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν σωλῆνα, οὕτω δὲ, ἵνα φέρωμεν κοινὸν παράδειγμα, δυνάμεθα νὰ πῶμεν ὁλόκληρον ποτήριον ὕδατος διὰ τοῦ τρόπου τούτου χωρὶς ποσῶς νὰ θέσωμεν τὸ στόμα ἡμῶν ἐπὶ τοῦ ποτηρίου· εἰς τὴν περίστασιν ταύτην, ἐφαρμοζόμενον τοῦ ἐλευθέρου ἄκρου τοῦ σωλῆνος ἐπὶ τοῦ στόματος ἡμῶν, διὰ τῶν κινήσεων τῶν χειλέων καὶ τῆς γλώσσης ἀναρροφᾶται ὁ ἐν τῷ σωλῆνι ἀήρ καὶ τὸ ὑγρὸν ὑψοῦται διὰ τὸν ἄνω λόγον. διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου ὑψοῦται τὸ ὕδατος ἐκ τῶν φρεάτων εἰς τοὺς σωλῆνας τῶν ἀντλιῶν, καθόσον διὰ τῆς κινήσεως τοῦ ἐμβόλου τῆς ἀντλίας γεννᾶται κενὸν, καὶ τὸ ὕδατος ὑψοῦται, θλιβομένης τῆς ἐλευθέρως αὐτοῦ ἐπιφανείας ὑπὸ τοῦ ἐξω ἀέρος.

Ἡ εἰς τοὺς κενοὺς σωλῆνας ἀνύψωσις τῶν ὑγρῶν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀκριβῆ μελέτην τῆς πίεσεως τῆς ἀτμοσφαιρᾶς καὶ τοῦ βαθμοῦ αὐτῆς κατὰ τὸν δέκατον ἑβδομον αἰῶνα. Ἀκριβῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐγένισσκον μὲν ὅτι ὡς ἐκ τοῦ παραγομένου κενοῦ ὑψοῦτο τὸ ὕδατος εἰς τοὺς σωλῆνας, ἀλλ' ἠγνοεῖτο ὅπως ἢ τῆς ὑψώσεως αἰτία· ἔλεγον δὲ μόνον ὅτι ἡ φύσις ἀποστρέφεται τὸ κενόν. Ἡ ἐξακριβῶσις τῆς πραγματικῆς αἰτίας τοῦ φαινομένου ὀφείλεται εἰς τὸν διάσημον Γαλιλαῖον, τὸν

μαθητὴν τούτου Τορρικέλλην καὶ εἶτα τὸν Πασχάλ, ἄνδρας σοφοὺς καταγενομένους εἰς τὴν μελέτην τῆς φύσεως. Τὸ ἐξῆς γεγονός παρώτρυνε τὸν Γαλιλαῖον νὰ δώσῃ τὴν πρώτην ὠθησιν εἰς τὴν μελέτην τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἐργάται τινὲς ἐν Φλωρεντίᾳ, προσπαθήσαντες νὰ ἀντλήσωσιν ὕδατος ἐκ φρεάτος, οὐ τινος τὸ βάθος ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ὑπερέβαινε τοὺς 32 πόδας, παρετήρησαν μετ' ἀπορίας ὅτι τὸ ὕδατος δὲν ὑψοῦτο πέραν τοῦ διαστήματος τούτου, ἦτοι τῶν 32 ποδῶν· γνωστοῦ γεγονότος τούτου τῷ Γαλιλαίῳ, οὗτος ἐξέφρασε τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ ἀνάβασις τῶν ὑγρῶν εἰς τοὺς κενοὺς σωλῆνας ὀφείλεται εἰς τὴν πίεσιν τῆς ἀτμοσφαιρᾶς, πίεσις ὅμως, ἥτις δὲν εἶναι τοιαύτη ὡς τε νὰ ὑψώσῃ τὸ ὕδατος πέραν τῶν 32 ποδῶν. Μετὰ τὸν Γαλιλαῖον, ὁ Τορρικέλλης, σκεφθεὶς ἐπὶ τῆς θεωρίας τοῦ διδασκάλου του, συνεπέρανεν, ὅτι ἐὰν τὸ ὕδατος 32 πόδας ὑψοῦται διὰ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θλίψεως, ἀναγκαῖον ἐπόμενον εἶναι ὑγρὸν δις βαρύτερον τοῦ ὕδατος νὰ ὑψοῦται κατὰ τὸ ἡμισυ, τρεῖς δὲ βαρύτερον κατὰ τὸ τρίτον καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς· θέλων δὲ διὰ πραγματικοῦ πειράματος νὰ βεβαιωθῇ περὶ τοῦ ἀληθοῦς τοῦ συμπεράσματός του τούτου προέβη εἰς τὴν ἐξῆς δοκιμασίαν. Ἐλαβε σωλῆνα ὑάλινον κλειστόν κατὰ τὸ ἐν ἄκρον, ἐπλήρωσεν αὐτὸν ὑδραργύρου, (ὑγροῦ δεκατετράκις ὡς ἔγγιστα βαρυτέρου τοῦ ὕδατος) ἐκλείσε διὰ τοῦ δακτύλου του τὸ ἕτερον ἄκρον, ἀναστρέψας δὲ τὸν σωλῆνα ἐνεβύθισε τὸ ὑπὸ τοῦ δακτύλου κεκλεισμένον ἄκρον εἰς λεκάνην, ὑδραργυρον ὁμοίως ἐμπεριέχουσαν, καὶ ἀφαιρέσας τὸν δακτύλον του παρετήρησεν ὅτι ἡ στήλη τοῦ ὑδραργύρου κατέβη δακτύλους τινὰς, μετρήσας δὲ ἀκολούθως τὸ ἐναπομείναν μέρος τῆς καταβάσεως ὑδραργυρικῆς στήλης εἶδεν, ὅτι ἦτο ὡς ἔγγιστα δακτύλων 28 τουτέστι τὸ 44ον τῶν 32 ποδῶν, καὶ διὰ τοῦ πει-

ράματος τούτου ἐβεβαιώθη περί τῆς πραγματικῆς ἀληθείας τῆς θεωρίας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Γαλιλαίου.

Ὁ Πασχάλ προέβη εἰς τὸ αὐτὸ πείραμα, οὕτως εἶπεν, ἀντιστρόφως πρὸς μείζονα τῆς θεωρίας ἐπιβεβαίωσιν. Ἐλάβε τουτέστι μακρὸν σωλῆνα 45 μέτρων τὸ μῆκος, ἐπλήρωσεν αὐτὸν ὕδατος, ἀντέστρεψεν αὐτὸν ἐπὶ λεκάνης ἐμπεριεχούσης ὕδωρ καὶ εἶδεν, ὅτι τὸ ὕδωρ κατῆλθε καὶ ἔστη εἰς διάστημα ποδῶν 32 ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος τῆς λεκάνης. Ἄλλ' ὁ αὐτὸς Πασχάλ προέβη καὶ περαιτέρω. Σκεφθεὶς ὅτι ἐὰν ἡ ἀτμοσφαιρική πίεσις συγκρατῇ τὸ ὕδωρ εἰς πόδας 32, τὸν ὑδράργυρον εἰς δακτύλου; 28, ἀνάγκη πᾶσα νὰ συγκρατῇ τὰ ὑγρά ταῦτα εἰς ὀλιγώτερον ὕψος ὅσῳ ὑψόμεθα εἰς τὰ ἀνώτερα τῆς ἀτμοσφαιρας στρώματα, καθὼ ἐλαττωμένης τῆς ἀτμοσφαιρικῆς πίεσεως, ἐπεφόρτισέ τινα φίλον του νὰ ἀναστῇ εἰς ὄρος ὑψηλὸν (εἰς τὸ Pay-de-Dôme τῆς Ἀλβερνίας), φέρων μεθ' ἑαυτοῦ τὸν σωλῆνα τοῦ Τορρίκέλλη, καὶ νὰ παρατηρήσῃ ἂν ἡ στήλη τοῦ ὑδραργύρου ἤθελε καταβῆ' πράγματι παρετήρησε τότε ὁ ἐπιφορτισθεὶς φίλος του, ὅτι ὅσῳ ὑψοῦτο εἰς τὸ ὄρος τόσο ἡ στήλη τοῦ ὑδραργύρου κατέβαινε. Διάφορα ἄλλα πειράματα, γινόμενα ἀκολουθῶς παρ' ἄλλων, ἐπεβεβαίωσαν ἔτι μάλλον τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

Καὶ αὐτὸς ὁ Γαυλουσάκ εἰς τὸ μέγα αὐτοῦ ἀεροστατικὸν ταξείδιον. ὅτε ὑψώθη εἰς ὑψηλὰ στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας, μεγάλην παρετήρησε κατὰ τὰς εἰρήσεις τῆς στήλης.

Κατόπιν τῶν πολλῶν τούτων παρατηρήσεων καὶ πειραμάτων καθιερώθη ἡ ἀρχή, ὅτι ἡ πίεσις τῆς ἀτμοσφαιρας ἐφ' ἐκάστου σημείου τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς ἀντιστοιχεῖ συνήθως πρὸς πίεσιν στήλης ὑδραργυρικῆς 32 περίπου δακτύλων ἢ ἀκριβέστερον, κατὰ τὸ γαλλικὸν μετρικὸν σύστημα, 76 ἑκατοστομέτρων (0, 76).

Γνωστοῦ ὄντος νῦν τούτου εὐκολον εἶναι νὰ ὑπολογίσωμεν ὁπόσῃ πίεσιν ὑφίσταται ὠρισμένη τις ἔκτασις τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἢτοι πόσον βάρος ἀέρος βαστάζει τὸ σῶμα ἡμῶν, καὶ ἐν γένει πόσον ὄλη ἡ γῆ, ἢτοι πόσον τὸ βάρος τῆς ὅλης ἀτμοσφαιρας.

Ἄς λάβωμεν ὡς παράδειγμα ἐν τετραγωνικὸν ἑκατοστομέτρον ἐπὶ τῆς γῆνης ἐπιφανείας· εἶναι φανερόν ὅτι ἡ ἐπὶ τῆς μικρᾶς ταύτης ἐκτάσεως πίεσις τῆς ἀτμοσφαιρας θέλει ἀναλογεῖ πρὸς τὸ βάρος στήλης ὑδραργύρου 76 κυβικῶν ἑκατοστομέτρων, ἡ στήλη δὲ αὐτὴ ζυγίζει 1033 γράμματα. Ἄλλ' ἂς ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὸ κλάσμα τῶν 33 γράμματων ἵνα προχωρήσωμεν εἰς τὸν ὑπολογισμόν μας. Ἡ ἐπιφάνεια τοῦ σώματος ἡμῶν ὑπολογίζεται εἰς ἔνκαλ' ἡμισυ τετραγωνικὸν μέτρον ἢτοι 15,000 τετραγωνικά ἑκατοστομέτρα (εἰς ἄνθρωπον μετρίου ἀναστάματος), εἶναι ἐπομένως φανερόν ὅτι ἡ θλίψις ἡ ἀτμοσφαιρική, ἣν ὑφίσταται, εἶναι τὸ γινόμενον τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἐπὶ ἔν χιλιόγραμμον, ἢτοι 15,000 χιλιόγραμματα.

Μία τοιαύτη θλίψις ἐπὶ τοῦ σώματος ἡμῶν ἤθελε θεβαίως μᾶς καταπιέσει καὶ καταστρέψει· ἀλλὰ τοῦτο δὲν λαμβάνει χώραν καθόσον ἡ πίεσις ἰσοροπεῖται ἐκ τῆς ἀντιδράσεως τῶν ἐντὸς τοῦ σώματος ἡμῶν ἐλαστικῶν ρευστῶν· ἀλλ' οὐδὲ τὰς ἐξωτερικὰς κινήσεις τῶν μελῶν μας ἡ αὐτὴ πίεσις δύναται νὰ ἐμποδίτῃ, καθόσον ἰσομερῶς πανταχόθεν ἐνεργοῦσα μηδενίζεται. Δι' ὁμοίου ὑπολογισμοῦ ὡς ἄνω, δυνάμεθα νὰ ἐξακριβώσωμεν ὡς ἐγγιστα τὸ βάρος τῆς ὅλης ἀτμοσφαιρας. Πολλαπλασιάζοντες τῶ ὄντι τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς τετραγωνικῶν ἑκατοστομέτρων ἐπὶ ἔν χιλιόγραμμον εὑρίσκωμεν 100,000,000,000,000,000,000 χιλιόγραμματα. Μὴν βάρος τῆς ὅλης ἀτμοσφαιρας.

Αἱ παρατηρήσεις καὶ τὰ πειράματα τοῦ Τορρίκέλλη ὠδήγησαν τοὺς φυσικοὺς εἰς τὴν ἐπινοήσιν τῶν βαρομέτρων, ἐργαλείων λίαν χρησίμων πρὸς καταμέτρησιν τοῦ βάρους τοῦ ἀέρος. Εἴρηται ἐν τοῖς προηγουμένοις, ὅτι ἡ ὑδραργυρικὴ στήλη ὑψοῦται συνήθως εἰς 76 ἑκατοστομέτρα, ἀλλ' ἐβρέθη συνάμα ὅτι ἡ στήλη αὕτη καταβαίνει ὅσῳ ὑψόμεθα εἰς τὰ ἀνώτερα τῆς ἀτμοσφαιρας στρώματα πρὸς τούτους ἡ αὕτη στήλη ἀναβαίνει ἢ καταβαίνει καθόσον ὁ ἀήρ ὡς ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ καιροῦ εἶναι πυκνότερος ἢ ἀραιότερος. Ὅθεν διὰ τῶν ρηθέντων ἐργαλείων ἐξακριβουμένου τοῦ βάρους τῆς ἀτμοσφαιρας προγιγνώσκονται αἱ μεταβολαὶ τοῦ καιροῦ, καταμετροῦνται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς διαφόρων μαθηματικῶν μεθόδων τὰ διὰ τῶν ἀεροστάτων διατρεχόμενα ὕψη καὶ πρὸς τούτους τὰ ὕψη τῶν ὄρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῶν θαλασσῶν.

Δὲν δυνάμεθα ἐνταῦθα νὰ περιγράψωμεν μετὰ τῆς δεούτης ἀκριβείας τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐργαλεῖα, ἢτοι τὰ βαρόμετρα, καθόσον τοῦτο ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἄνευ παραθέσεως εἰκόνων· ὅθεν περιοριζόμεθα εἰς γενικά τινα μόνον.

Τὰ βαρόμετρα εἶναι δύο εἰδῶν, ἢτοι τὰ ἔχοντα τὸ σχῆμα ἀκριβῶς τοῦ σωλῆνος τοῦ Τορρίκέλλη ἐμπεριέχοντος ὑδράργυρον καὶ προσηρμοσμένου εἰς ἐπὶ τούτῳ μικρὰν λεκάνην ἐπίσης ὑδράργυρον ἐμπεριέχουσαν εἰς ὃν εἶναι ἐμβυθισμένον τὸ ἀνοικτὸν ἄκρον τοῦ σωλῆνος, καὶ τὰ σιφωνοειδῆ λεγόμενα ἐν οἷς δὲν γίνεται χρῆσις λεκάνης· ταῦτα κατασκευάζονται δι' ἀπλοῦ σωλῆνος, ὅστις κυρτοῦται καὶ ἀποτελοῦνται οὕτω δύο σωληνώδεις βραχιόνες ὁ εἰς μακρύτερος τοῦ ἄλλου· ὁ πρῶτος εἶναι κεκλεισμένος εἰς τὰ ἄνω, ὁ δεύτερος ἢτοι ὁ μικρότερος εἶναι ἀνεωγμένος καὶ ἀντικαθιστᾷ τὴν λεκάνην διότι συκοινωνῶν μετὰ τοῦ ἀέρος δέχεται τὴν πίεσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑδραργύρου, δι' ἧς ὑψοῦται ἡ

ὑδραργυρικὴ στήλη εἰς τὸν ἕτερον σωλῆνα κενόν ὄντα ἀέρος. Τόσῳ τὰ τοῦ πρῶτου ὅσῳ καὶ τὰ τοῦ δευτέρου εἶδους βαρόμετρα εἶναι καταλλήλως προσηρμοσμένα ἐπὶ σανίδος προσηκόντως βαθμολογημένης, ἡ δὲ ἀνάβασις καὶ κατὰ τὰς εἰρήσεις τῆς ὑδραργυρικῆς στήλης καταφαίνεται ἀκριβῶς διὰ τῶν ἐγκεκαυμένων βαθμῶν καὶ τῶν υποδιαίρεσεων τούτων.

Μεταξὺ τῶν σιφωνοειδῶν βαρομέτρων ἀνάγκη νὰ ἀναφέρωμεν ἐνταῦθα τὸ τοῦ Χούκ. Εἰς τοῦτο, ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑδραργύρου τοῦ μικροτέρου τῶν βραχιόνων, τίθεται μικρὸν τι βάρος, ἢτοι σωματίον τι ἐξηρητημένον ἀπὸ νήματος, ὑπερδιέρχεται διὰ τροχιλέας καὶ βαστάζει διὰ τοῦ ἑτέρου τῶν ἄκρων αὐτοῦ ἕτερον σωματίον ἐλαφρότερον· εἶναι φανερόν ὅτι διὰ τοῦ μικροῦ τούτου μηχανισμοῦ στρέφεται ἡ τροχιλέα καθόσον ὁ ὑδράργυρος ἀναβαίνει ἢ καταβαίνει, στρεφομένη δὲ κινεῖ μικρὸν δείκτην, ὅστις δεικνύει ἐπὶ καταλλήλου δίσκου (quadrante) τὰς μεταβολὰς τῆς ἀτμοσφαιρας, αἰτινες σημειοῦνται ἐπ' αὐτοῦ. Πολλὰκις βλέπομεν βαρόμετρα τοῦ τελευταίου τούτου εἶδους, ἢτοι τοῦ Χούκ, κοσμοῦντα τοὺς τοίχους τῶν αἰθουσῶν, ἀλλὰ σημειωτέον ὅτι τοιαῦτα βαρόμετρα παλοῦμενα ἐν ἐμπορικῶς καταστάμασι σπανίως εἶναι ἀκριβῆ.

Περαίνομεν τὴν μικρὰν ταύτην διατριβὴν σημειοῦντες, ὅτι πλὴν τῶν δι' ὑδραργύρου βαρομέτρων ἐπενοήθη καὶ ἕτερον πρὸς κατασκευὴν τοῦ ὁποίου δὲν γίνεται χρῆσις τοῦ ὕγρου τούτου, καὶ εἶναι τοῦτο τὸ μεταλλικὸν τοῦ Bourdon βαρόμετρον. Τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ σωλῆνος μεταλλικοῦ, ὅστις κλείεται ἐρμητικῶς ἐκατέρωθεν ἀφοῦ ἀφαιρηθῇ προηγουμένως ὁ ἐντὸς αὐτοῦ ἀήρ. Ὁ σωλῆν οὗτος, ὅταν ἡ ἀτμοσφαιρική πίεσις ἐλαττωθῆ, ἐκτυλίσσεται, ἐλίσσεται δὲ ὅταν ἡ πίεσις τοῦ ἀέρος αὐξάνῃ καὶ διὰ τῶν κινήσεων τούτων τοῦ σωλῆνος κινεῖται δείκτης δεικνύων τὰς διαφορὰς τῆς

πίσεως. Τὸ βαρόμετρον τοῦτο ἔχει λίαν μικρὸν ὄγκον, εἶναι ἀπλούστατον καὶ ἀκριβὲς συνάμα.

I. A. ΜΑΡΓΑΡΗΣ.

(ιατρός)

ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΥΔΑΤΑ
ΤΗΣ
ΚΥΛΛΗΝΗΣ

Οἰονδήποτε πρακτικὸν ἐπιτόμημα φέρον τὸν χαρακτῆρα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς δημοσίας εὐημερίας, δεόν νὰ γίνῃ δεκτὸν εὐμενῶς καὶ νὰ ὑποστηριχθῇ ὑπὸ τῆς κοινωνίας καὶ τῆς κυβερνήσεως.

Ἐπὶ τὴν διττὴν ταύτην ἔποψιν τὰ τῆς Κυλλήνης ὑδάτα παρακαλοῦσι τὴν προσοχὴν τῆς τε χώρας καὶ τοῦ κράτους· ἀπεδείχθη δὲ κατόπιν ἐπανειλημμένων χημικῶν ἀναλύσεων ἐκτελεσθεισῶν οὐχὶ μόνον ἐν Ἑλλάδι ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μάλλον πεπολιτισμένα τῆς Εὐρώπης μέρη, ὅτι τὰ μεταλλικά τῆς Κυλλήνης ὑδάτα δύνανται νὰ θεραπεύσωσι πολλὰς ἀσθενείας καὶ νὰ ζωογονήσωσι τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν ἂν τύχη ὦν ἐξησθενημένος.

Εἰς ποίαν δὲ κατάστασιν διάκεινται σήμερον τὰ ὑδάτα ταῦτα; Λυπηρὸν εἶναι νὰ τὸ εἶπῃ τις, ἀλλὰ θὰ ἦτο ἀμάρτημα ἐάν τις ἤθελε τὸ ἀποκρύψῃ. Τὴν σήμερον τὰ ὑδάτα ταῦτα ἀπόλλυνται σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν καὶ μόνον τὸ ἐλάχιστον αὐτῶν μέρος χρησιμεύει εἰς ὀλίγους ἀσθενεῖς οἰτινες, ὅπως μεταβῶσιν αὐτόθι χάριν θεραπείας, ὑποβάλλονται ἐκουσίως εἰς κακουχίας, στερήσεις καὶ κινδύνους ὧν ὁ δεινότερος προέρχεται ἐκ τῆς δυσαιρίας.

Ἐὰς ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ σοφὴ Γερμανία, ἢ ἡ πρακτικὴ Ἀγγλία, ἢ ἡ πο-

λυπράγμων Ἀμερικὴ ἤθελον κατέχει διακρινὰ Ἡλιδα, — ἵνα ἐκφρασθῶμεν Ὀμηρικῶς, — ἀμέσως ὁ τόπος καὶ τὸ κράτος ἤθελον ἀπὸ κοινοῦ ἐνεργῆσαι ὅπως ὠφελῆθῶσιν ἀπ' αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῶ τῆς ἀνθρωπότητος· ἐν ἐνὶ λόγῳ πλήρες Θεραπευτικὸν Κατάστημα θὰ ἀνηγείρετο ἐπὶ τῆς χέρσου γῆς, τὰ δὲ περὶ τῆς ἤθελον μεταβληθῆ εἰς κήπους, εἰς σκιερὰ δάση καὶ εἰς ὠφελίμους φυτείας ἀναπεμπούσας εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τὴν εὐωδίαν των. Τὸ Κατάστημα τοῦτο, ἐν βραχεῖ χρόνῳ, ἤθελε καταστῆ τερπνὴ κόμη, μέχρις οὗ προϊόντος τοῦ χρόνου καὶ ἐπιμελῶς διευθυνόμενον ἤθελε συγκαταλεχθῆ μεταξὺ τῶν πόλεων. Δικαίως ἤθελέ τις μεμφθῆ ἡμῶν ὡς λαθόντων ὑπ' ὄψιν τὴν νεωτέραν Εὐρώπην ἀντὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἥτις τοσαῦτα χορηγεῖ ἡμῖν λαμπρὰ παραδείγματα Καταστημάτων τοιοῦτου εἶδους· ἡμεῖς ὅμως ἐσκέφθημεν ὅτι ἐὰν δυστυχῶς δὲν στρέφωμεν τὴν προσοχὴν μας πρὸς τὸ παρελθὸν ἄς λάβωμεν τοῦλάχιστον ὑπ' ὄψιν τὸ παρὸν ὅπως μιμούμενοι, ὅσον τὸ δυνατόν, τὰς τῶν φιλοπόνων καὶ πεπολιτισμένων ἐθνῶν πράξεις, μὴ ἐκληφθῶμεν ὡς ἀνίκανοι καὶ ἐκφυλοῖ.

Ὅθεν οὐδεμία ἀμφιβολία, οὐδεὶς δισταγμὸς δύναται νὰ ὑπάρχη περὶ τῆς ὅσον ἐνεσθι ταχεῖας ἀνεγέρσεως Θεραπευτικῶν Καταστημάτων ἐν Κυλλήνῃ· δεόν ὅμως ν' ἀναφέρωμεν βραχείας τινας λεπτομερείας.

Τὰ τῆς Κυλλήνης ὑδάτα ἔχουσιν ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν μεγάλην σημασίαν διὰ διαφόρους λόγους. Ἡ Ἡλιδα ἀπ' ἐνὸς μὲν διαβρέχεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης, ἀπ' ἐτέρου δὲ συνορεύει μὲ τὴν Ἀρκαδίαν, Μεσσηνίαν καὶ Λακωνίαν. Ἡ ἐπαρχία αὕτη εἶναι, οὕτως εἶπειν, ἡ ὠραία καὶ εὐρύχωρος ἐκείνη σκηνὴ ἐφ' ἧς ἡ ἑλληνικὴ μεγαλόνοια διέπρεψε διαρκούντος τοῦ ποικιλομόρφου, ζωηροτάτου καὶ μακροχρονίου αὐτῆς βίου ὅπως ἐπιδοθέντος εἰς τὴν ἀνεγερταίν του περιφανοῦς κτη-

ρίου τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ — Τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦτο θέατρον περιστοιχίζεται ὑπὸ τῶν ὑψηλῶν τῆς Ἀρκαδίας, τῆς Μεσσηνίας καὶ τῆς Λακωνίας ὀρέων· ἐντεῦθεν δὲ δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ὅποσοι εὐδρόι ποταμοὶ ρέουσι διὰ τῆς Ἡλείας καὶ ὅποια εἶναι ἡ εὐφορία τῆς γῆς καὶ ἡ καθαρότης τοῦ ἀέρος· σημαντικώτερος τῶν ποταμῶν τούτων εἶναι ὁ Ἀλφειὸς ὁστις ποτίζει τὴν τῆς Ὀλυμπίας κιλιάδα ἐν ἧ, ὡς φημίζεται, ἡ γῆ αὐθορμήτως τὴν ἐλαίαν, τὴν ἀμπελον καὶ τὸν βύσσον, τὸ πρῶτον παρήγαγε. — Πάντα ταῦτα τὰ ὑδάτα εἰσδύοντα εἰς τὸν κόλπον τῆς γῆς καὶ ἐφαπτόμενα τῶν μεταλλικῶν οὐσιῶν ὧν τὸ τῆς Ἑλλάδος ἔδαφος ἀφθονεῖ, ἀναμιγνύονται φυσικῶς μετὰ κράματος τοιοῦτου ὥστε ἀποβαίνουσι ὑπερμέτρως ὑγιεινά. Τοῦτου τεθέντος δεόν νὰ μὴ παρίδωμεν νόμον τινὰ φυσικὸν διέποντα τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὁ ἄνθρωπος ὡν πραγματοποίησι θείας βουλήσεως, εἶναι εἰς καὶ δ αὐτὸς, ἔχων τὰς αὐτὰς δυνάμεις καὶ κλίσεις ἄς ἔδωκεν αὐτῷ ὁ Πλάστης. Αἱ διαφοροὶ ὅμως φυλαὶ ἀποκτῶσι μορφήν, ἀνάπτουσι ἢ φθείρονται ἀναλόγως τῆς χώρας εἰς ἣν οἰκοῦσιν. Ἡ ἀμοιβαία ἐνέργεια τῆς φύσεως ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς φύσεως τῆς περιστοιχιζούσης αὐτὸν, καθίστησι σχέσιν, σύνδεσμον, ἢ, κάλλιον εἶπειν, στενὴν τινα συγγένειαν, ἀπολήγουσαν εἰς ἀμοιβαίαν ἀγάπην, μεταξὺ τῶν φυσικῶν ἰδιοτήτων τῆς γῆς τῆς οὔσης καιτίδος, πατρίδος καὶ μητρὸς, καὶ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ ὄντος υἱοῦ αὐτῆς καὶ φύλακος. Ὁ νόμος οὗτος τῆς Θείας Προνοίας χαρακτεῖ τὰ ὅρια τῶν ἐθνῶν, ἀποστρέφεται τὰς κατακτήσεις ἢ τοὶ τὰς μετατοπίσεις τῶν φυλῶν, καὶ τοσαύτην ἔχει ἰσχύϊν ὥστε ἐκ τῶν ἀποικίσεων καὶ κατακτήσεων τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ρώμης οὐδὲν ἤδη ἀπομένει ὁ νόμος οὗτος ἐμπνέει εἰς τὸν ἀνθρώπον ἀ-

μέσως μετὰ τὴν ἰδέαν τοῦ Ἑψίστου τὴν ἰδέαν τῆς Πατρίδος· ὁ νόμος οὗτος παρακαλεῖ ἐκάστη φυλὴ τὴν ἐπιμελῆ σπουδὴν τοῦ ἐδάφους εἰς ὃ οἰκεῖ, τῶν ἀναφυομένων φυτῶν, τῆς καλλιέργειας, τῶν ἀνέμων, τοῦ κλύπτοντας αὐτὴν οὐρανοῦ, τῆς περιστοιχιζούσης αὐτὴν θαλάσσης, τῶν ἐν τῷ κόλπῳ τῆς γῆς εὐρισκομένων θησαυρῶν, τέλος παντὸς ἄλλου ὅπερ ἀποβαίνει ὠφέλιμον, ὠραῖον καὶ ἐνδοξον ἐν τῷ εὐρυχώρῳ κύκλῳ τῆς ἀνθρώπινης ἐνεργείας. Ἐπὶ ταύτην τὴν ἔποψιν δὲν δισταζόμεν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἡ Πατρίς περὶ παντὸς προνοεῖ διότι τὸ πᾶν προεῖδεν.

Τοιαῦτα λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν ν' ἀντιτείνωμεν εἰς τοὺς λόγους τῶν νομιζόντων ὅτι τὰ θερμὰ τῆς Ἰταλίας ὑδάτα οὐχὶ μόνον τοῖς Ἰταλοῖς ἀρμόζουσι ἀλλὰ καὶ τοῖς Ἕλλησι· θέλομεν μόνον ν' ἀποδείξωμεν ὅτι τὰ μεταλλικά τῆς Ἑλλάδος ὑδάτα, τῆ συνδρομῆς παντοσίδων αἰτιῶν, ἀποβαίνουσι μάλλον ὠφέλιμα εἰς τὸν Ἕλληνα, καθὼς κατάλληλα εἰς τὸν ὀργανισμόν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν του καὶ εἰς τὴν Θεραπείαν του.

Ἀπολείπεται ἡμῖν νὰ προσθέσωμεν ὅτι μετὰ πλείστης ὁσος εὐχαριστήσεως ἐμάθομεν ὅτι διακεκοιμένα τινὰ πρόσωπα προέτειναν τὴν ἐν Κυλλήνῃ ἴδρυσιν Θεραπευτικῶν Καταστημάτων· πρῶτος δὲ εἶναι ὁ κ. Π. Γιανόπουλος, δεύτερος ὁ κ. Σπυρίδων Σοκόλης* ἰατρός, καὶ μετὰ τούτους ὁ ἰατρός κ. Κ. Δεληγιάννης. Φρονοῦμεν ὅτι τὸ σχέδιον τοῦ Κυρίου Σοκόλη εἶναι ἀξιῶν ἰδιαιτέρας προσοχῆς καὶ ὑποστηρίξεως, ἢ δὲ Βουλὴ δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἀσχο-

(*) Σ. Σ. Ζ. Α. Κατωτέρω αἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται ἐπέπαισι δημοσιευμένην ἀναφορὰν τοῦ Κυρίου Σοκόλη πρὸς τὸν τέως πρωθυπουργὸν Κων. Β. Δεληγιώργην. Ἐπεθυμοῦμεν ἵνα αἱ παρούσαι περιστάσεις ἐπέτρεπον τὴν σύνταξιν προσοχῆς τῆς νῦν Σ. κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ὅπερ οὐχὲν μικρὸν ἀπορᾷ τοὺς πάσχοντες ὑπὸ διαφόρων νόσων πολίτας.

ληθῆ περὶ τούτου καὶ δὲν διστάζομεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἐμπνεομένη ὑπὸ ἀμερολήπτων καὶ σπουδαίων λόγων θέλει ἀποφανθῆ ὡσπερ ὑπαγορεύει τὸ καθῆκον καὶ ἡ δικαιοσύνη.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ

ΕΠΙ ΑΜΙΝΩΝ ΔΑΝ ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗΝ
ΠΡΩΤΟΥΠΟΥΡΓΟΝ

Ἀπευθυνόμενος πρὸς Ὑμᾶς, δὲν ἐνώ νὰ καθυποβάλω τὰς ἀδυνατούς σκέψεις μου πρὸς τὸν Πρωτοπυργόν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄνδρα εἰδήμονα, καὶ δυνάμενον νὰ ἐκτιμῆσῃ τὴν ὠφέλειαν τῆς προτεινομένης ὑποθέσεως, πολὺ μᾶλλον προικισθέντα ὑπὸ τῆς φύσεως δι' οὐ κοινῆς ἀναπτύξεως, ἐνὸς τῶν εὐγενεστέρων ὀργάνων, ὅπερ γεννᾷ τὸν λόγον, μέσου πανισχύρου, μεταδοτικοῦ, καὶ πειστικοῦ. Ἡ φυσικὴ ἱστορία ἐξετάζουσα καὶ ἀναλύουσα τὰ διὰ ἀφροα καὶ πολυπληθῆ φαίνεμενα τοῦ κόσμου, παρατηροῦσα ὑπὸ γενικὴν ἔκδοσιν, ὅτι οὐδὲν περιττὸν φαινόμενον ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ πάντα ὑπὸ τῆς πλαστικῆς δυνάμεως, ἐπλάσθησαν, ἐπὶ σκοπῷ ὀρισμένῳ, πολὺ μᾶλλον ὅταν φαινόμενόν τι ὁρᾶται τελειοποιούμενον, μ' ἐνθαρρύνει, νὰ πεισθῶ βεβαίως καὶ ἀλκυστικῶς ὅτι ἐνῶ σὲς εἴσθε οὕτω προικισμένος, καὶ οἱ περίξ ὑμῶν θὰ εἶναι εἰς τοιαύτην ἀνάπτυξιν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν, ὥστε ν' ἀντιληφθῶσι παντὸς καλοῦ, ἵνα σκοπίμως ἐνεργήσητε ἐπ' αὐτῶν.

Ἡ προτεινομένη ὑπόθεσις, ἧς ἔχω πεποιθήσιν ὅτι θέλετε εὐαρεστηθῆν' ἀναλάβητε τὴν ὑπεράσπισιν, εἶναι ἡ χρησιμοποίησις τῶν ἱαματικῶν ὑδάτων τῆς Κυλλήνης, προτίθεμαι δὲ νὰ σὰς ἀποδείξω ὅτι αὕτη εἶναι ἐπιστημονικῶς φιλανθρωπικωτάτη καὶ πολιτικῶς ἐθνικωτάτη

Πρῶτον εἶναι φιλανθρωπικωτάτη. Πρὶν εἰσελθῶ εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ἀναλύσεως τῶν ἐν λόγῳ ἱαματικῶν ὑδάτων, τῶν παθολογικῶν ἀλλοιώσεων, εἰς ἃς ὑπόκεινται συνηθέστερον οἱ ἄνθρωποι τῶν κλιμάτων μας, καὶ ἂν τὰ ὑδάτα ταῦτα ἐπιδρῶσιν ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀλλοιώσεων, δέον καὶ πάλιν νὰ ἐπαγνέθω, εἰς τὸ ὅτι ἡ ἀλάνθαστος δημιουργία, οὐδὲν ἀσκόπως καὶ περιττῶς ἐποίησεν, ἀλλ' ὡς ὁ θεὸς Πλάτων ἀναφέρει εἰς τὸν Φαῖδωνα, ὅτι τῶν φυλάκων τοῦ δεσμοτηρίου λυσάντων τὰς ἀλύσεις τοῦ Σωκράτους, ἐκεῖ εἰς τὸ μέρος τοῦ σώματος ὅπου ἐπιέζον αὐτὸν αἱ ἀλύσεις, οὗτος ἠσθάνθη ἡδονὴν καὶ εὐχαρίστησιν· ἐκ τῆς μεταβολῆς δὲ ταύτης ὀρμώμενος, εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς του, ὅτι ὁ θεὸς εὐηρεστήθη νὰ διατάξῃ ὅπως τὸ καλὸν καὶ τὸ κακὸν προέρχονται ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς κορυφῆς, καὶ τὸ ἐν εἶναι συνέπεια τοῦ ἄλλου, ὅπως οὕτω κάλλιον γινώσκωμεν ἀμφοτέρων· τοιοῦτον τι διαγιγνώσκεται ἐπὶ τῆς παρουσίας ὑποθέσεως.

Τὰ ὑδάτα τῆς Κυλλήνης ἐξεταζόμενα ἐπὶ τόπου διὰ τοῦ ἀπλοῦ ὀφθαλμοῦ, τῆς ὀσμῆς καὶ τῆς γεύσεως δεικνύουσιν ὅτι ἐμπεριέχουσι θειοῦχος ὕλας, διὰ δὲ τοῦ χρώματος ὅπερ μεταδίδουσιν αἱ θειοῦχοι ὕλαι, τὰ ρέοντα ὑδάτα εἶναι λευκά, τείνοντα ἐλαφρῶς πρὸς τὸ κιτρινωπὸν, ὡς ἐκ τῆς κατακρημνίσεως τοῦ θειοῦ, ἢ θερμοκρασία αὐτῶν ἅμα ἐξερχομένων ἐκ τῶν σπλάγγων τῆς γῆς εἶναι ἀνωτέρα τῆς κοινῆς τοῦ τόπου ὥστε ἐμπεριέχουσι ὑδρογόνον θειοῦχον (Hydrogene Sulfure), ἀλλ' ἀπαιτοῦνται τελειότεραι ἔρευναι, καὶ διὰ καταλλήλων μέσων ἐπιστημονικῶν. Πρὸς τούτοις παρατηρεῖ τις ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ρεόντων ὑδάτων, κατὰ διὰ ἀφῆρους ἀποστάσεις, κηλίδας κιτρίνας, χρώματος πλησιάζοντος τὸ τοῦ ἐλαίου, ἄστινας οἱ περίξ ἐκεῖ κατοικοῦντες διὰ θάμβακος συνάζουσι μετὰ σπουδῆς πρὸς χρῆσιν θεραπευτικὴν, ὀ-

δηγούμενος εἰς τοῦτο ἐκ τῆς ἀλάνθαστου πείρας. Ταῦτα ἀρκοῦσιν ὅπως πείσωσιν ἕκαστον ἐπιστήμονα, ὅτι αἱ κηλίδες αὗται εἶναι ῥητινώδους ὕλης φύσεως. Ἐκ τῶν ὑδάτων τούτων μετήνεγκον εἰς Βιέννην καὶ Φλωρεντίαν, ὅπως ἡ χημεία ἐπισφραγίσῃ, ἀναλύουσα αὐτὰ, ὅσα αἱ κοινὰ αἰσθήσεις ἀνεγνώρισαν, δυστυχῶς δὲν ἠδυνήθη ἀκριβεῖς καὶ ἐντελεῖς ἀναλύσεις νὰ ἐπιτύχῃ, μ' ὅλα ταῦτα αἱ ῥητεῖσαι ὕλαι ἐπεβεβαιώθησαν, καὶ ἀνάγκη κατεπίγουσα, ὅπως ἄλλαι ἀναλύσεις ἀκριβεστεραὶ γίνωσιν, ἰδίως ἐπὶ ὑδάτων ἅτινα πρέπει νὰ συναχθῶσιν ἐπὶ τόπου τῆς πηγῆς, ὑπὸ ἐπιστήμονος, ὅπως ἡ ἀκρίβεια τῶν ἐν αὐταῖς ἐμπεριεχομένων ὑλῶν ἐντελῶς βεβαιωθῇ. Συγκειμένων λοιπὸν τῶν ὑδάτων τῆς Κυλλήνης ἰδίως ἐκ θειοῦχων καὶ ῥητινωδῶν ὑλῶν, ἢ θεραπευτικῆς μᾶς διδάσκει, ὅτι αἱ ὕλαι αὗται, ἰδίως ἐκαστη, πολὺ μᾶλλον ὑπὸ τῆς φύσεως ἀναμειγμένα, ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τῶν βλενωδῶν μεμβρανῶν (membrane mucose)· μεμβράναι δὲ βλενώδεις ὑπὸ τὴν μορφολικὴν ἔποσιν τῆς ἱστολογίας εἶναι τὸ δέρμα τὸ ἐσωτερικὸν ἅπαν καὶ ἐκεῖνο, ὅπερ λεπτυνόμενον εἰσέρχεται εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ σώματος διὰ τῶν ἐξωτερικῶν ὀπῶν αὐτοῦ, καὶ διὰ μὲν τοῦ στόματος σχηματίζει τὴν ἐσωτερικὴν μεμβράνην τοῦ πεπτικοῦ σωλήνος, καὶ ἐκεῖνην τῶν πνευμόνων, διὰ δὲ τῆς οὐρήθρας ἐκείνην τῆς οὐροδόχου κύστεως κτλ.

Τὸ τοιοῦτον βλενώδες σύστημα συγκρινόμενον πρὸς ἄλλα τοῦ σώματος συστήματα, γέμει ἀγγείων αἱματοειδῶν παντὸς εἶδους, καὶ νεύρων αἰσθητικωτέρων τῶν λοιπῶν τοῦ σώματος· ἐνταυτῷ δὲ, εἰς ὅλον τὸ ἐξωτερικὸν δέρμα ἐκτελεῖται σπουδαία λειτουργία, συμπληρωματικὴ τῆς τῶν πνευμόνων δηλ· ἡ ἀποξυγόνωσις τοῦ αἵματος, πλὴν τῶν ἄλλων αὐτοῦ τοῦ δερματικῶν λειτουργιῶν, ὡς τῆς ἐφιδρώσεως καὶ ἡ ἀποξυγόνωσις τοῦ αἵματος

αὕτη ἀκριβῶς ἐκτελεῖται, διότι, ὡς προανέφερα, τὸ δέρμα ἔχει τὴν αὐτὴν ἱστολογικὴν κατασκευὴν, οἷαν καὶ ἡ ἐσωτερικὴ μεμβράνα τῶν πνευμόνων ὅπου ἐκτελεῖται ἡ μεγάλη ἀποξυγόνωσις τοῦ αἵματος.

Εἰς τοιοῦτον σύστημα βλενώδες τοῦ σώματος καὶ τοιαύτης ἐκτάσεως καὶ διὰ τοιούτων σπουδαιοτάτων λειτουργιῶν προσδιορισμένον, πᾶσα φυσιολογικὴ ἀλλοίωσις, πᾶσα παρεμπόδισις, ἢ καὶ ἐν μέρει παῦσις μιᾶς τῶν λειτουργιῶν του, ἤθελεν ἐπιφέρει, ὡς καὶ ἐπιφέρει, διαφόρους θαρείας καὶ πολυπλόκους ἀσθενείας, αἵτινες καταμαστίζουσι τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ αἵτινες, πολὺπλοκοὶ οὖσαι καὶ θαρεῖαι, δυσκολώτερον ὑπέκουσιν εἰς τὰ τῆς ἐπιστήμης φάρμακα, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀλάνθαστος πρόνοια προέβλεψεν ἡ ἰδία δι' αὐτὰς ἐπιδαψιλεύσασα τὰ ἱαματικὰ ὑδάτα, ὡς εὐκρινέστερον θέλομεν ἀποδείξει προχωροῦντες εἰς τὴν ὑπόθεσιν.

Ἄς ἐξετάσωμεν τώρα ἂν πραγματικῶς τὸ βλενώδες σύστημα ἰδίως εἰς τὸ κλίμα μας ὑπόκειται εἰς τοιαύτας παθολογικὰς ἀλλοιώσεις. Τὰ μεσημβρινὰ κλίματα, ὡς καὶ τὸ ὕψος ἡμῶν κατοικοῦμενον, παρέχουσι τὰς ἀφθονωτέρας καὶ οὐσιωδεστερας αἰτίας αἵτινες προσβάλλουσι τὸ βλενώδες σύστημα, καὶ πρῶτον τὸ εὐμετάβλητον τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θερμοκρασίας καθ' ὅλας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, ἰδίως ὁμοῦ τῆς ἀνοίξεως, ὅτε ὅλοι οἱ ἰατροὶ θεραπεύουσι τὰς περισσοτέρας καὶ θαρύτερας φλογώσεις τοῦ στήθους, ἐξ αὐαῖ τῶν θερμῶν καταρροαῖ τῶν ἀφθονοὶ καὶ ἐπίμονοι παρ' ἡμῖν, ὥστε κοινῶς χροῖαί εἰσι· τὸ εὐμετάβλητον αὐτὸ τῆς ἀτμοσφαιρας ἐπενεργοῦν ἀμέσως εἰς τὴν διαπνοὴν καὶ κυκλοφορίαν τοῦ δερματος θαρῆως προσβάλλει αὐτό. Δεύτερον, ἄλλη αἰτία ἐνδυναμοῦσα τὴν πρώτην εἶναι ὅτι τὸ κλίμα μας εἶναι μεσημβρινώτερον, καὶ αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες ἐπιδρῶ-

σιν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ δέρματος ἰσχυρότερον, ὡς ἐκ τούτου καθιστῶσιν αὐτὸ ὥστε εὐκολώτερον νὰ τὸ προσβάλλωσιν αἱ ἐξωτερικαὶ ἐπὶ ἡρώσει, ὑγρασίαι, ἠλεκτρισμὸς κτλ ἢ τὸ τῶν οἰκούντων τὰ βόρεια κλίματα. Αἱ αὐταὶ αἰτίαι εἰς τὸ κλίμα μας προσβάλλουσιν ἄλλοτε τὸ νευρικὸν σύστημα· τοῦτο δὲ ἀποδοτέον εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν ἐκάστου ἀτόμου, ἐξ οὗ διάφοροι νευραλγίαι, ἀσθμα, ἰσχιάδες, ἡμικρανίαι κτλ. καὶ αἱ νευραλγίαι αὐταὶ ἀφθονώταται καὶ ἐπίπονοι εἰσὶ παρ' ἡμῖν, καὶ τοῦτο ὄχι μόνον οἱ ἰατροὶ παρατηροῦσιν ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπλοῦς παρατηρητής. Αἱ αὐταὶ αἰτίαι παρ' ἡμῖν —καὶ τοῦτο ἀποδοτέον πάλιν εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τῶν ἀτόμων, οὐχ ἦτον καὶ εἰς τὸ σκότος ὑπ' οὗ περιβάλλεται εἰσέτι ἡ ἐπιστήμη, — ἄλλοτε προσβάλλουσι τὸ ὄρωδες σύστημα (*membrane sierose*), ἐξ οὗ αἱ ἀρθριτικαὶ φλογώσεις, καὶ ἐπομένως καὶ ἄλλο εὐγενὲς ὄργανον προσβαλλόμενον, ἡ καρδιά, ὡς οὕσα περιβεβλημένη ἐξωτερικῶς καὶ ἐσωτερικῶς ὑπὸ ὄρωδῶν μεμβρανῶν, καὶ ἐνεκα αὐτῶν τῶν προσβολῶν καὶ παθημάτων, ἡ φύσις ἐχορήγησεν ἡμῖν τὰ τῆς Ἰπάτης καὶ Αἰδηψοῦ λουτρά, ἅτινα ἀπέδειξεν ἡ πείρα σωτήρια. Τοῦτο δὲ τὸ ὄρωδες σύστημα ἐθίζα, ἂν καὶ μὴ σχετιζόμενον ἀμέσως μὲ τὰ ὕδατα τῆς Κυλλήνης, ἀλλ' ὡς πκράδειγμα ἐπιβεβαιούσιν τὸ ρηθὲν τοῦ Σακράτους, καὶ σχετιζόμενον μὲ τὰς αἰτίας αἰτινες βλάπτουσι τὸ βλενώδες σύστημα.

Ὅπως ἐτι περισσώτερον βεβαιώσω ὅτι ἐπιβλαβέσταται εἰσιν αἱ δύο ρηθεῖσαι αἰτίαι, ἧτοι τὸ εὐμετάβλητον τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θερμοκρασίας, καὶ ἡ μεγαλειτέρα ἐπίδρασις τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ σώματός μας καὶ ἐπομένως τῆς πολυτίμου ὑγείας, θὰ ἀναφέρω ὅτι, ἐξακίχσας τὴν ἰατρικὴν ἐν Αἰγύπτῳ, ὅπου τὸ κλίμα ἐτι μεσημβρινώτερον τοῦ ἡμετέρου εἶναι, καὶ ὅπου τὸ εὐμετά-

βλητον τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θερμοκρασίας πολὺ ἀνώτερον καὶ ἐπαίσθητότερον ἢ παρ' ἡμῖν, παρατήρησα ποῖαν βαρῦτητα δίδουσιν οἱ ἐκεῖ ἰθαγενεῖς εἰς τὴν ἀκριβῆ φυσιολογικὴν λειτουργίαν τοῦ δέρματος, διότι ὀδηγούμενοι ἐκ τῆς πείρας, συναντώμενοι, ἀντι ὡς παρ' ἅπασιν τοῖς ἄλλοις λαοῖς νὰ χαιρετῶνται μὲ τὸ πῶς εἶθε, πρώτην ἐρώτησιν ἀμοιβαίως ἀποτεινοῦσιν «*ὶδρώνεις καλά;*» διότι δι' αὐτοῦ τοῦ ἰδρώτος σώζονται ἀπὸ τῆς ἐπιβλαβοῦς ἐνεργείας τῶν ρηθεισῶν αἰτιῶν.

Πρὸς τούτοις τὸ δέσμα εἶναι ἔδρα ἄλλων ἀσθενειῶν, τῶν λεγομένων δερμικῶν, ὧν καὶ αἱ αἰτίαι καὶ ἡ φύσις σχεδὸν ἀγνωστοὶ εἰσιν, καὶ μ' ὅλας τὰς βοηθείας ἄστινας ἡ ἐπιστήμη ἔλαβεν ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐκ τῆς φυσικῆς, χημείας, μικροσκοπίου, βιολογίας, δὲν δυνάμεθα ἄλλο νὰ εἰπώμεν ὡς πρὸς τὴν παθολογίαν αὐτῶν, εἰμὴ ὅτι βαρεῖται εἰσὶ καὶ ἀφθονοὶ παρ' ἡμῖν, ὡς ἐν παράδειγματι ἡ ἐλεφαντίασις, ἡ λέπρα, αἰτινες πρὸς διάκρισιν ἄλλων ὁμοίων ὡς ἔγγιστα ἄλλων λαῶν, ὀνομάζονται ἐπιστημονικῶς *Ελεφαντίασις τῶν Εὐληνῶν*.

Ἀπαντες οἱ τῆς ἀρχαιότητος ἰατροὶ, ἡγούμενου τοῦ θεοῦ αὐτῶν πατρὸς, λεπτομερῶς ἐμελέτησαν τὸ ἀντικείμενον τῶν δερμικῶν νοσημάτων ἐν γένει, ἰδίως δὲ ὡς πρὸς τὴν θεραπείαν αὐτῶν ἐσύστησαν τὴν χρῆσιν τῶν λουτρῶν, ἀλλ' ἰδίως τὴν τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων, οὕτω Πλίνιος ὁ Β'ος, ἂν καὶ λεπτομερῶς μὴ περιέγραψεν αὐτάς, συσταίνει ὅμως θερμῶς εἰς τοὺς πάσχοντας τὴν χρῆσιν τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων· ὁ Ἀέτιος καὶ ἄλλοι, ἰδίως ὅμως μετὰ τοῦ Ἑλλήνας καὶ Ρωμαίου ἰατροῦ οἱ Ἀραβες Γαζῆς καὶ Ἀβικένας, ἐμελέτησαν ταύτας τὰς ἀσθενείας ἐκτενέστερον καὶ λεπτομερέστερον, οὕσας παρ' αὐτοῖς συχνοτέρας καὶ βαρυτέρας, συσταίνοντες δὲ καὶ αὐτοὶ τὴν χρῆσιν τῶν

μεταλλικῶν ὑδάτων, ἐνδεικνύουσιν ἰδίως τὰ θειοῦχα μεταλλικὰ ὕδατα, μὲ παρατηρήσεις καὶ θεραπευτικὰ μέσα, ἅτινα ἐνεκρίθησαν ὡς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν. Ἡ ὅσον ἐνεστι κατὰ τὰς δυνάμεις μου τελειότερα ἀνάπτυξις τοῦ ἀντικειμένου, ἀναφορικῶς ὡς πρὸς τὰς ἀσθενείας τοῦ δέρματος, καὶ τῆς ἐνεργείας τῶν θειοῦχων ὑδάτων, μὲ ὑποχρεοῖ νὰ κάμω μνεῖαν καὶ περὶ τῶν χοιράδων, αἰτινες θεωροῦνται ὡς μία ἰδιαιτέρα διάθεσις (*sui generis*) ἀνήκουσαι εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν ἐρπητικῶν διαθέσεων (*herpetisme*), ἧτις ἐρπητικὴ διάθεσις ὑπόκειται εἰς διαφόρους μεταμορφώσεις, ἀλλὰ κυρίως εἰς τρεῖς, ἄλλοτε μὲν παρουσιάζομένη διὰ τῶν δερματοπαθειῶν (*dermatoses*), ἄλλοτε δὲ διὰ τῶν χοιράδων, καὶ ἄλλοτε διὰ τῆς φυματώσεως· Ἡ δὲ ἐπιστήμη μὴ δυναμένη νὰ ἐξηγήσῃ ὄχι μόνον τὸν συνδυασμὸν τῶν, ἀλλ' οὔτε τὴν φύσιν τοῦ δεσμοῦ ὅστις ἐνώνει αὐτάς τὰς τρεῖς παθολογικὰς ἀλλοιώσεις, παρεδέχετο τὸν συνδυασμὸν τῶν, βασιζομένη εἰς τὴν κλινικὴν παρατήρησιν τῶν ὄρωδῶν ὑδάτων, ἐξακριβώσατα ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων, ὅτι καὶ αἱ τρεῖς ἐθεραπεύοντο ὑπὸ τῶν θειοῦχων ὑδάτων. Ἰδίως δὲ ἐβασανίσθη ἡ ἐπιστήμη πολὺ μὲχρις οὗ ἐξακριβώσῃ ὀριστικῶς τὸν σύνδεσμον καὶ συνδυασμὸν τοῦτον, διότι ἡ χοιραδικὴ διάθεσις πολλάκις ἐξ ἐπιπολαιότητος ἐθεωρεῖτο ὡς σύμπτωμα, ὡς εἶδος ἐξωτερικεύσεως τῶν τῆς λυμφατικῆς κοάσεως· διότι παρετηροῦντο εἰς τὰς χοιράδας, ἡ λευκότης τοῦ δέρματος, ἡ μαλθακότης τῶν μυῶν, ὁ ἀχρωματισμὸς τῶν ἰσθῶν, καὶ ἐν γένει ἡ κατάπτωσις τῶν δυνάμεων, ἅτινα κοινῶς παρατηροῦνται εἰς τὴν λυμφατικὴν κρίσιν, καθὼς ἐπιπολαιῶς ἀλλὰ συχνὰ αἱ χοιράδες συνεχόντο μετὰ τῆς ἀναιμίας, ἧτις ἀναιμία ἢ ἔλλειψις τῶν ἐρυθρῶν σφαιριδίων τοῦ αἵματος, παρατηρεῖται ὡς ἐπι-

φαινόμενον ἢ περιπλοκὴ καὶ εἰς τὰς χοιράδας, αἱ δὲ λυμφατικαὶ κράσεις καὶ ἀναιμίαι θεραπεύονται ὑπ' ἄλλης φύσεως ἰαματικῶν ὑδάτων, καὶ ὄχι τῶν θειοῦχων. Σήμερον ὅμως ἡ ἐπιστήμη, χάρις εἰς τοὺς μικρογράφους οἵτινες τοσοῦτον θαυμασίως καὶ λεπτομερῶς διὰ τοῦ μικροσκοπίου ἐμελέτησαν τὴν ἰδιολογίαν τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος, δύναται ἀρκούντως νὰ ἐπιβεβαιώσῃ, καὶ ἐν μέρει νὰ ἐπεξηγήσῃ, τὴν παρατήρησιν τῆς Κλινικῆς τῶν ὄρωδῶν ὑδάτων, ἐξηγοῦσα τὸν συνδυασμὸν ὡς πρὸς τὰς δερματοπαθείας, καὶ τὴν φυματώσιν τῶν βρόγχων ὡς ἀλλοιώσεις ἐδρευούσας ἐπὶ ὄρωδῶν ἅτινα ἔχουσι τὴν αὐτὴν μορφολογικὴν βάσιν ἰστολογίας, ὀλιγώτερον ὅμως δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὸν σύνδεσμον τῶν δύο τούτων μετὰ τῶν χοιράδων, αἰτινες προσβάλλουσιν ἐκτός τοῦ βλενώδους συστήματος, τὸ ἀδενώδες καὶ τὸ τῶν ὄρωδῶν σύστημα. Ἄλλ' ἂν καὶ μικρογραφικῶς δὲν δυνάμεθα εἰσέτι νὰ εἰσδύσωμεν καὶ ἐξηγήσωμεν ἀκριβῶς τοὺς συνδέσμους καὶ συνδυασμοὺς τῶν διαφόρων παθολογικῶν ἀλλοιώσεων, οὗς ἡ λογικὴ καὶ πεφωτισμένη πείρα μὲς ὑποχρεοῖ νὰ παραδεχθῶμεν, δυνάμεθα ὅμως σήμερον μετὰ πλειοτέρου θάρρους καὶ πεποιθήσεως ἢ οἱ προγενέστεροι ἡμῶν καταγιόμενοι καὶ μοχθοῦντες νὰ προσδοκῶμεν τὴν ἐξήγησιν πολλῶν φαινομένων, χάρις εἰς τὰ νέα, ἀλλὰ βάσιμα, ἔδρατα, εὐκατάληπτα καὶ ἐπιστημονικὰ θεμέλια ἐφ' ὧν κτίζεται σήμερον ἡ φυσικὴ ἱστορία τῶν ὄρωδῶν. Ἐξέλιξις (*evolution*) ἢ μεταμόρφωσις (*transformisme*) θαυμαῖαι τῶν ὄρωδῶν εἶναι τὸ κτίριον ὑπερ οὐκ ὀλίγον προήγαγεν ὁ τὸ ἀρχικὸν σχέδιον δώσας Ἀρχιτέκτων, εἶναι ὁ δαιμόνιος νοῦς τοῦ *Darwin*, οὗτινος αἱ μελέται καὶ τὰ πειράματα ἐπὶ τοῦ φυτικῶ καὶ ζωικῶ βασιλείου ἐκτὸς τοῦ σχεδίου, ἐπήνεγκον ἀφθόνους καὶ στερεὰς οἰκοδομησίμους ὕλας, τῆς βοηθείας τῶν ἐκτεταμένων ἐμβρυ-

ολογικῶν μελετῶν καὶ ἀνακαλύψεων ἰδίως τοῦ Haecel ἐν Ἰέννη, τοῦ Κοβαλέσκι ἐν Ρωσίᾳ, καὶ τῆ ἐνισχύσει τῶν σπουδαίων ἀνακαλύψεων τῆς Γεωλογίας καὶ ἰδίως τῆς Παλαιοντολογίας, τῆς νεωτάτης ταύτης ἐπιστήμης, ἐφ' ᾧ ἐπιστῶ τὴν σύντονον προσοχὴν καὶ μελέτην τῶν ὁμοειδῶν μου ὅπως οὕτω καὶ ὁ νεώτερος Ἑλληνισμὸς ἀξιώθη νὰ προσενέγκῃ εἰς τὸ νέον κτίριον ὅπερ ἐγείρεται, ὑλικὸν ἄξιον τῆς καταγωγῆς του, τῆς εὐφυίας του, καὶ τοῦ μέλλοντός του.

Ἐτι μᾶλλον πείθεται τις εἰς τὰ λεγθέντα ἰὰν ἐξετάσῃ ὑπὸ γενικὴν ἔποψιν τὰ μέχρι σήμερον γνωστὰ ἱαματικά ὀρυκτὰ ὕδατα τοῦ πολιτισμένου κόσμου, τῶν ὑδάτων τῶν μεσημβριῶν κλιμάτων ὄντων ὡς ἔγγιστα τῆς αὐτῆς φύσεως, καὶ ὅσον μεσημβρινώτερον εἶνε τὸ κλίμα τόσον ἰσχυρότερα τὰ ὕδατα, ὡς τὰ τῆς μεσημβρινῆς Ἑλλάδος δούλης καὶ ἐλευθέρας, τῆς Ἰταλίας τῆς μεσημβρινῆς, καὶ τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας εἶναι θειοῦχα, καὶ τὰ μὲν τῆς Ἰταλίας ἰσχυρότερα τῶν τῆς Γαλλίας, τὰ δὲ τῆς Ἑλλάδος ἰσχυρότερα τῶν τῆς Ἰταλίας. Προχωρῶν δὲ τις πρὸς τὰ βορειότερα κλίματα Ἰταλίας Γαλλίας Γερμανίας, ἀπαντᾷ ἱαματικά ὕδατα ἄλλης φύσεως, σιδηροῦχα, ἀλκαλικά ἰωδοῦχα, χολαίμα καὶ ἐπιτήδεια διὰ τὰς ὀργανικὰς ἀλλοιώσεις τοῦ σώματος. αἵτινες ἐπηρεάζονται ἐξ αὐτῶν τῶν βορείων κλιμάτων.

Ἐνῶ καθυποβάλλω πρὸς Ἰγμάς, Κύριε Πρωθυπουργέ, καθ' ὅσον ἡδυνάμην ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν, τὰ μεταλλικά ὕδατα τῆς Κυλλήνης, τὴν θεραπευτικὴν ἐνέργειαν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ βλενώδους συστήματος ἐν γένει καὶ τοῦ νευρικοῦ, τὰς αἰτίας δι' ἃς ὑπὸ τὸ κλίμα ἐφ' ᾧ ζῶμεν τὸ βλενώδες καὶ νευρικὸν σύστημα προσβάλλονται καιριοτέρως καὶ ἀποτελεσματικώτερον, ἐρῶς δύνασθε νὰ μοὶ παρατηρήσητε, ποῖαι αἱ ἀποδείξεις, αἱ στατιστικαὶ, αἱ κλινικαὶ πρᾶξησες, ὅτι τὰ ὑπ'

ἐμοῦ ἐκτεθέντα, καὶ ὑποστηριζόμενα ὀρθά εἰσι καὶ ὑπὸ τῆς πείρας ἐξακριβωθέντα; Εἰς ταύτην τὴν ἐμβριθῆ παρατήρησιν Ἰγμῶν, ἀντ' ἐμοῦ μὴ ἔχοντος τὰ παρ' Ἰγμῶν αἰτούμενα, εὐγλώττως καὶ ἡλίου φαινότερον θὰ σὰς ἀπαντήσωσι τὰ τριακόςια ἢ τετρακόςια άτομα πασχούσης ἀνθρωπότητός τὰ κατ' ἔτος εἰς τὸν τόπον τῶν ἱαματικῶν ὑδάτων προσερχόμενα, ἀπέναντι τῆς ἐρημίας τοῦ μέρους, τῆς ἐλλείψεως ἀπολύτου ἀναπαύσεως, τροφῆς, τάξεως, καὶ τὸ ὑσιωδέστερον, ἐν γνῶσει ὅτι θὰ ἀποκτήσωσι τοὺς διαλείποντας πυρετούς. Τοιαύτας θυσίας πάσης κοινωνικῆς τάξεως ἀνθρώπων, δὲν δυνάμεθα ν' ἀποδώσωμεν, εἰμὴ εἰς τὴν βεβαιότητα ὅτι ὡς ἀντάλλαγμα ἀπαλλαγῆς ἐπιπικνωτέρων ἀσθενειῶν, δεῖον νὰ ὑποστώσι τὰ ρηθέντα παθήματα. Οὕτω νομίζω περιττὴν πᾶσαν ἄλλην πληροφορίαν, ἀφοῦ προσθέσω καὶ τὴν μεγάλην γινομένην χρῆσιν τῶν ὑδάτων τῆς Κυλλήνης πρὸς πόσιν, μεταφερομένων εἰς ἄλλας πόλεις τοῦ κράτους. Τοιοῦτος τρόπος μεταφοράς οἷος μέχρι σήμερον γίνεται, ἐπιφέρει τὴν ἀλλοίωσιν πολλῶν ἰδιοτήτων, ἃς ἔχουσι τὰ ὕδατα ἐν τῇ πηγῇ· ἐκθέσεις δὲ διάφοροι ἐπιστημονικαὶ, ἀνδρῶν καλλιεργούντων θειοῦχα ὕδατα, ἄλλων ἑθνῶν, ἰδίως τῆς Γαλλίας, πρὸς τὴν ἐν Παρισίοις ἐταιρίαν τῆς ἱατρικῆς Ἰδριολογίας, βεβαιοῦσι τοῦτο. Ὁ Roubaud, π. χ. καὶ ὁ Collin, διατείνονται ὅτι ἀπαιτεῖται ἰδιαιτέρα ἐργασία, ἢ λεπτομερῶς περιγράφουσι, ὡς πρὸς τὴν πληρῶσιν τῶν φιαλῶν (embouteillage), καὶ ὡς πρὸς τὴν διατήρησιν τῶν τῆς πηγῆς ἰδιοτήτων, ἐνῶ παρ' ἡμῖν σήμερον ἢ πληρῶσις τῶν φιαλῶν γίνεται ὑπὸ τοῦ τυχόντος, καὶ χονδροειδέστατα.

Δεύτερον, εἶναι ἐθνικωτάτη. Ἄν ὀρθά καὶ γνήσια ἦναι ὅσα προανεφέρων περὶ τῆς θεραπευτικῆς ἰδιότητος τῶν ἐν λόγῳ ὑδάτων, ἂν ἀληθῶς ἐνεργητικώτερα καὶ δραστηρι-

ώτερα εἶναι συγκρινόμενα πρὸς ἄλλα ὄρυα ἄλλων ἐθνῶν, — καὶ περὶ τούτου μὲ ἐβεβαίωσαν περιφανεῖς ἱατροὶ τῆς Ἑσπερίας, διδάσκαλοί μου, οὐχ' ἦττον οἱ παρ' ἡμῶν εὐποληπτότεροι ἱατροὶ, ἐν οἷς ὁ δικαίως ἐκτιμώμενος καθηγητῆς Πρετεντέρης, πρὸς ὃν χάριτας δημοσίως ἐκφράζω διὰ τὰς εἰλικρινεῖς καὶ ἐντίμους συμβουλὰς του ἐν τῇ ἐπιχειρήσει ταύτῃ, — ἀλλοδαποὶ πάσης ἐθνικότητος, ἐκόντες ἄκοντες δὲν θὰ προσέρχωνται εἰς τὰ ἐν λόγῳ ὕδατα, ἀφοῦ ταῦτα χρησιμοποιοῦσιν, μάλιστα ἀφοῦ καλλιεργηθῶσιν οἱ περίξ τῶν ὑδάτων λοφίσκοι καὶ ἄλλοι τόποι, ἢ δὲ καλλιέργεια αὕτη παρ' ἡμῖν δὲν θὰ εἶναι καὶ παραγωγὸς οικονομικῶς καὶ δὲν θὰ διατηρεῖται ἐν γένει τάξις, ἀσφάλεια, καθαρῶς ἀνάπαυσις; Δὲν θ' ἀποδείξωμεν οὕτω τοῖς ἀλλοδαποῖς, ὅτι εἰμεθα εἰλικρινεῖς μύσται τῆς ἐπιστήμης, τῆς μόνης σωτηρίας τῶν ἐθνῶν; Δὲν θὰ τοὺς πείσωμεν, ὅτι αἱ ἀνήκουστοι καὶ παντοειδεῖς φρικταὶ θυσίαι τῶν πατέρων μας, ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀλλοδαπῶν ἐξυμνηθεῖσαι, βραδέως ναι μὲν, ὡς τοῦτο ἔγκειται ἐν τῇ φύσει, θὰ ἐπιφέρουν ὅμως ἀγλαοὺς καρπούς; Δὲν θὰ ὠφελθῶμεν οικονομικῶς βοηθούμενοι ὑπὸ τοῦ ὠραίου, συγκεκριμένου καὶ θερποῦ κλιματός μας;

Ἡραίνων τὸ θέμα τοῦτο ἐν συνόψει, Σὰς ὑπενομιζῶ, ὅτι ὅπως ἐπιτευχθῆ τὸ ἔργον τοῦτο, καθυποβάλλω δύο ἀναφορὰς πρὸς τὴν Ἑθνικὴν Ἀντιπροσωπεῖαν, τὴν μὲν τυποθεῖσαν κατὰ διαταγὴν τῆς Βουλῆς, τὴν δὲ συμπληρωματικὴν τῆς πρώτης, κατατεθείσαν εἰς τὸ Προεδρεῖον τῆς Βουλῆς, ὑπὸ τοῦ ἀξιοτίμου συμπολίτου μου Βουλευτοῦ Κερκύρας Ι. Πολυλᾶ, ἐν αἷς ὑπόσχομαι Ἰον. ὁ ἴδιος προσωπικῶς ν' ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἔργου ἐπὶ τόπου· 2ον. Νὰ ἐξοδεύσῃ ἀμέσως καὶ συγχρόνως πρὸς κατασκευὴν καταστήματος ἐκ δέκα λουτήρων μαρμαρίνων, δι' οἰκοδομὴν ξενῶνος, διὰ καλλιέργειαν τῶν περίξ γαιῶν, καὶ ἐπομένως ἀ-

ποξήρανσιν τῶν ἐκεῖ ἐλῶν, φράγκα ἐκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας· 3ον. Νὰ καταθέσω ὡς ἐγγύησιν πρὸς τὸ δημόσιον ὅτι θὰ ἐκτελέσω τὰ ἀνωτέρω εἰς τὴν ἐν Ζακύνθῳ Ἰονικὴν Τράπεζαν εἴκοσι χιλιάδας φράγκων ὑπὸ ὄρους καὶ συμφωνίας, ὧν τὰ καθέκαστα ἐλέπετε εἰς τὰς ρηθείσας δύο ἀναφορὰς μου.

Ἀφίνων εἰς τὴν κρίσιν τὴν Ἰγμέταν καὶ τὴν τῆς Κυβερνήσεως ἧς προῖστασθε, ν' ἀποφασίσητε τὸ συμφερότερον, ὑποβάλλω Ἰμῖν πρὸς τοῦτο, ὅτι, ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ κρίνη σκόπιμον ὅπως τὰ ἐν λόγῳ ὕδατα χρησιμοποιοῦσιν δι' ἐξόδων τοῦ δημοσίου, ὡς ὁ ἀξιότιμος Βουλευτῆς Κυρ. Τρικυπῆς ἐπανειλημμένως μοὶ παρετήρησεν ὅτι οὕτω καλλίτερον συμφέρει, πρόθυμος εἰμὶ ν' ἀφοσιωθῶ καὶ εἰς τοῦτο, ἂν μὲ νομίσητε κατάλληλον.

Ἐκεῖνο ἐν γένει δι' ὃ δέομαι καὶ παρακαλῶ Ἰγμάς ὡς καὶ ἡ διττῶς τάλαιπωρομένη ἀνθρωπότης ὑπὸ τοῦ φυσικοῦ νόμου καὶ τῆς ἀκηδίας ἡμῶν, ἵνα μῆτι ἄλλο εἶπω, εἶναι ὅπως τὸ ζήτημα καὶ ἀντικείμενον τοῦτο διὰ τῆς δξυδερκείας σας ἐκτεθῆ, συζητηθῆ, καὶ διεκπεραιωθῆ ὑπεράνω τῶν πολιτικῶν παθῶν καὶ προσωπικῶν συμφερόντων, ὅπως τὸ ἐπιὸν ἔτος δυνηθῆ ἢ πάσχωσα ἀνθρωπότης ἀνέτως νὰ προσέρχηται εἰς τὰ πολῦτιμα μεταλλικά ὕδατα τῆς Κυλλήνης.

Ἐν Κερκύρα τῇ 4 Ἀπριλίου 1877

Σ. Ι. ΣΟΚΟΛΗΣ

(ἱατρός)

ΤΗΡΗΣΙΣ ΥΠΟΣΧΕΣΕΩΣ

ΜΕΤΑ

ΘΑΝΑΤΟΝ.

(Ἐκ τοῦ περὶ Ἀθανασίας τῆς Ψυχῆς διαλόγου τοῦ Mamiani.)

Ἔζη ἐν Ῥώμῃ κατὰ τὴν δευτέραν πεντηκόνταετηρίδα τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος ὁ Εὐγένιος Μ. εἰδημονέστατος περὶ τὰ σπάνια καὶ ἀξιοθέατα τῆς Φυσικῆς, πρὸς δὲ καὶ θεμελιωτῆς τῆς Ορυκτολογίας. Ἐτυχε διδασκάλου τοῦ Ἀνδρέου Κεσολπίνου, ἀνδρὸς μεγαλοφυοῦς, οὐ μόνον περὶ τὰς Φυσικὰς ἀλλὰ καὶ περὶ τὰς Μεταφυσικὰς ἐπιστήμας, νέων δὲ τολμηρωτάτων γνώσεων ἰδρυτοῦ.

Συνεμαθῆτετε τῶ Εὐγενίῳ νέος τις καταγόμενος ἐκ Βονωνίας ὀνοματι Μαρσῆλιος, μεθ' οὗ συνεχῶς καὶ θερμῶς συνεζήτησε περὶ ψυχῆς, καὶ περὶ τῆς μελλούσης αὐτῆς καταστάσεως. Ἐτυχέ ποτε, ὑπὸ τῆς νεανικῆς ὁρμῆς ὑπο-

* Τερέντιος ὁ Μαρσιανὸς ὑπῆρξεν οὐ μόνον ἔσοχος πεζογράφος, ἀλλὰ καὶ περιφανὴς λυρικός ποιητὴς ἀκμάσας περὶ τὸ 1850. Τὸ κεράλιον οὗτινος τὴν μετάρρασιν παρατίθεμεθα ἐν τῷ προσφιλεῖ «Λιθῶν» ἠρانیστημεν ἐκ τινος συγγράμματος αὐτοῦ, «Περὶ Ἀθανασίας τῆς Ψυχῆς» ἕπερ ἐν εἰδεί διαλόγου συνέταξεν. Καλῶς γνωρίζομεν ὅτι καθ' ἣν ἐποχὴν τὸ πᾶν περιετυλίχθη ὑπὸ τοῦ ὕλισμου ὡς ὑπὸ τοῦ φρικώδους τοῦ Μαρσιόφελου· θραξίονος, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ ἐπιστήμη ἀνετίτασεν ὡς σημασιαν τῆς τὴν ἐκ τῶν ὀστέων δι' αὐστηρᾶς καὶ ἀναλυτικῆς ἐρεῦνης, διὰ τῆς πειραματικῆς, ἀπόδειξιν τῶν ὄψιστων ἀληθειῶν, καθ' ἣν ἐποχὴν καὶ αὐτοὶ εἰ τὰ ἐπιστημώτερον ἀξιώματα κατέχοντες, οἱ ἰθύντορες τῶν πολιτειῶν, ἀνεκλήρυσαν τὸ ὕλικόν συμφέρον ὡς τὸ ἄκρον ἀνωτον τῆς ἀνθρωπότητος, τὴν δὲ δύναμιν ἰερῶν δικαίων, θὰ ἐνομιζέτο αὐτόχρονη εὐθραία νὰ ἐγκλήψωμεν εἰς μελέτας τοιοῦται ἀληθειῶν αἰτινας ἴσως ἄλλων ἐποχῶν πανδαίσια καὶ θεῖον βῶμα ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρξουσιν. Ἄλλ' ἱπιτραπήτω ἡμῖν διὰ τῆς δημοσιεύσεως ταύτης νὰ δροσίωσμεν ἐπ' ὀλίγον τὰ ἀπεξηραμμένα χεῖλη ἐκ τῆς ἀειζώου ταύτης πηγῆς ἐν ἣ ἐποχῇ διαύομεν εἰς τὴν ἰσημον τοῦ ἰνδοισμοῦ καὶ τῆς ἀπιστίας. Σ. τ. Μ.

δαυλισθέντες, νὰ ὀρκισθῶσι καὶ πολυειδῶς ὁμῶσιν ὅτι οἶος ἐξ αὐτῶν πρότερον ἀπολάνη νὰ προσέλθῃ, ἐπιτρέποντος τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ἕτερον καὶ ἀκριβῶς τῷ περιγράφῃ τὴν καταστάσιν τοῦ ἐκεῖσε κόσμου. Παρήλθον ἔτη πινὰ ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν συνεφώνησαν ὅτε χειμερινὴν τινα νύκτα, σκοτεινὴν καὶ σιωπηρὰν παρά ποτε, ἐνῶ ὁ Εὐγένιος ἠγρόπνευε κατὰμονος καὶ ὅλως βεθυθισμένος εἰς τὰς μελέτας του, ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε καὶ βεβαίως ἤκουσε πολὺ μακρὰν κρότον πετάλων ἵππου τοσοῦτω βουρβώδη, θαθὺν καὶ φοβερὸν πρὸς οἴφωνα μᾶλλον ἢ πρὸς ἄλλο τι ὁμοιάζοντα. Καὶ ἠύξανε, καὶ προσήγγιζε, καὶ ἤδη ἐφθασεν ὑπὸ τὰ παράθυρά του, ὁπότεν ἤκουσε κρουομένην τὴν θύραν τοσοῦτον παταγωδῶς ὥστε ἡ οἰκία ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τῶν θεμελιῶν ὀλοκληρῶς ἐδονήθη. Ἠγέρθη περίτρομος, ἤνοιξε τὸ παράθυρον καὶ παρατηρήσας κάτω τῆς ὁδοῦ, εἶδε λευκὴν τινα μορφήν ἐφ' ἵππου ὡσαύτως λευκοτάτου, ἧτις ἐσπευσμένως τῷ εἶπεν «Εὐγένιε, ὑπάρχει καὶ ἄλλη ζωὴ, ὑπάρχει καὶ ἄλλη ζωὴ» καὶ ἐξηφανίσθη. Ὁ Εὐγένιος ἀναγνωρίσας τὴν φωνὴν τοῦ Μαρσῆλιου, καὶ μνησθεὶς τοῦ ὅρκου, ὑπὸ ὑπερβάλλοντος τρόμου κατελήθη. Ἐξέρχεται τῆς οἰκίας καὶ μολονότι ὁ Μαρσῆλιος κατόκει πολὺ μακρὰν ἐκεῖνου εἰς δρομίσκον ἐν τῷ μέσῳ τῆς κλιτύος τοῦ Γιανικόλου λόφου, πορεύεται ἐκεῖ καὶ φθάσας διακρίνει ἀμυδρὸν τι φῶς ἐν τῷ δωματίῳ ὅπου ἐγνωρίζεν ὅτι ὁ Μαρσῆλιος συνήθως ἐκοιμάτο, τοῦθ' ὅπερ τὸν ἐνεθάρρυνε. Κρούει ὀρηκτικῶς τὴν θύραν τρίς, τετράκις, ἀλλ' οὐδεὶς ἐφαίνετο ἀκούων ἢ προσέχων. Ἐπὶ τέλος τὸ παράθυρον ὄθεν ἐξήρχετο τὸ φῶς ἀνεώχθη, καὶ γρατὰ τις ὑπηρετρία μετὰ φωνῆς ἀσθενοῦς ἠρώτησε, τίς ὁ κρούων. «Εἶμαι ἐγώ, τῇ ἀπῆντησεν» εἶμαι ὁ Εὐγένιος καὶ πολὺ ἐνδιαφέρομαι νὰ μάθω νέα περὶ τοῦ φίλου μου Μαρσῆλιου.»

Τότε ἡ γρατὰ ἐλύθη εἰς ἀφθονα δάκρυα καὶ μετὰ λυγμῶν τῷ εἶπεν — Λοιπὸν δὲν γνωρίζεις ὅτι ὁ δυστυχῆς πρὸ ὀλίγου ἀπέθανε, καὶ ἐγὼ μὲν ἐνταῦθα φυλάττουσα τὸ ἤδη ψυχρὸν σῶμά του;

Δὲν θέλω διηγηθῆ τί ἠσθάνθη ὁ Εὐγένιος ἀκούσας τοιαύτας λέξεις καὶ μὴ ἀμφιβάλλον πλέον περὶ τῆς τεραστίας ἐμφανίσεως. Θὰ εἶπω ὅμως ὅτι μετὰ τινος ἡμέρας ἔστη ἐκ νέου ἐνώπιόν του, καθεδύοντος, ἡ λευκὴ μορφή τοῦ θανόντος φίλου ἀλλὰ φαινοτέρη καὶ μὲ πρόσωπον ὠραῖον καὶ μεταμεμορφωμένον.

— Ἦλθον, ἤρχισε λέγον τὸ πνεῦμα, ἵνα τηρήσω τὴν δοθεῖσάν σοι δευτέραν ὑπόσχεσιν, νὰ σοὶ περιγράψω τοῦτέστιν ὅσον οἶον τε κάλλιόν τὴν κατάστασιν τῆς ἄλλης ζωῆς. Ἄλλ' ἀγνοῶ ἐὰν ἡ θεία χάρις μὲ βοηθήτη ὥστε νὰ καταστῶ εὐληπτος εἰς τὸ ταπεινὸν καὶ περιορισμένον τοῦ νοός σου.

Καὶ ἐνταῦθα ἤρξατο νὰ ὀρίζη διὰ γενικοτήτων τὰ τοῦ ἄλλου κόσμου· καίτοι δὲ αἱ ἐννοαὶ του ἐφαίνοντο ὑπερμέτρως ὑψόμεναι καὶ λίαν ἀνώτεροι τῶν ὑπάτων διαλογισμῶν τῶν ἡμετέρων φιλοσόφων, μολοντοῦτο διατηρούμεναι ἀρίστοι καὶ λίαν ἀφηρημένα καθίσταντο ὅπως οὐκ καταληπταὶ καὶ ἐπέφερον ὑπερτάτην ἠδονὴν τῷ Εὐγενίῳ. Ἀλλὰ πάραυτα ἡ ὀμιλία τοῦ Μαρσῆλιου μετρωρίστη εἰς ὑψηλοτέραν σφαῖραν καὶ ἀνεφικτον πλέον ἀνθρωπίνης ἀντιλήψεως. Οὐχὶ δὲ μόνον αἱ ἰδέαι καταθάμβουν, μάλιστ' αὖ ἐπισκοτίζον διὰ τὸ ἐξαισιον φῶς των, ἀλλὰ καὶ αἱ λέξεις αὐταὶ, διότι ἀπὸ φυσικῆς ἐκφράσεως ἀνῆλθον ταχέως εἰς τὸ ἐνθερμότερον ὕψος καὶ τὸν περιπαθέστερον καὶ νευρδίστερον ρυθμὸν τῆς Λυρικῆς καὶ τοῦ Προφητικοῦ λόγου.

— Ἐνθυμῆσαι, εἶπεν ἐκεῖνος, ὅτι τὴν εἰρήνην ἀνήγγειλαν οἱ ἄγγελοι ἐν τῇ γεννήσει τοῦ Σωτῆρος καὶ εἰρήνην ὑμῖν ἐπαναλαμβάνει ἡ στρατευομένη

Ἐκκλησία ὡς εὐτυχέστατον οἰωνόν, καὶ αὐτὴς ὁ Μεσσίας ὅτε πρῶτον εὐηγγελίσαστο, τὴν εἰρήνην ἐπρότεινε καὶ συνέστησε.

Ἄλλ' ὑμεῖς οἱ θνητοὶ ὑπερεπιθυμοῦντες τὴν ἀνεσιν καὶ τὴν ἡσυχίαν καθ' ὅν τρόπον ἡ γήινος φαντασία σᾶς ἀπεικονίζει, ὦ! πόσον ἀπατηλὴν, πόσον ὑβριστικὴν εἰκόνα σχηματίζετε περὶ τῆς τοιαύτης εἰρήνης! Αὕτη δι' ὑμᾶς εἶναι ἀσχυρὸς ἀρνησις καὶ ἀτυχῆς ἀσθένεια, παραπλησία δὲ τῷ ὕπνῳ τῆς ἀργίας καὶ τῆς ἀπαθείας. Ἐνῶ ἡ ἰσχυρὰ ἐνέργεια εἶναι τὸ πεπρωμένον σας καὶ τὸ ἔσαι ἀνυψοῦσθαι εἶναι τελειοποιήσις καὶ κορωνὴς ὑμῶν, οὔτε ποτὲ ἔπρεπε νὰ λησμονήτε ὅτι ἀτελεύτητος ἐνέργεια τυγχάνει ἀπειρος μακαριότης.

Ἡ εἰρήνη λοιπὸν τῆς ἐπουρανίου βασιλείας, εἶναι πάντῃ ἀλλοτρία τῶν διαλογισμῶν σας. Εἶναι μὲν εἰρήνη ἀλλ' ἐμπλεως θερμότητος, εἶναι ἀνάπαυσις ἀλλὰ πλήρης δραστηριότητος, εἶναι ἡσυχία, ἀλλ' ἡσυχία ἐξασκουμένη ἐν ἀενάῳ πνευματικῇ ἐνεργείᾳ. Αὕτη ἀείποτε ὑπέρπλεως ὑπὸ ἐνεργοῦ εὐδαιμονίας, εὐτολμος ἀνέρχεται εἰς τὰ ἀκαταμέτρητα ὕψη τοῦ ἀγαθοῦ μετὰ ζωηρᾶς ἐπαυξήσεως τελειότητος, μετ' ἀπεριορίστου ἐκτάσεως πάσης νοερᾶς δυνάμεως. Εἶναι νίκη, ἀλλ' ἀνεὺ ὀδυνηρᾶς πάλης. Εἶναι ἄθλον καὶ θριάμβος, ἀλλὰ δι' ἀγῶνος οὐδέποτε ματαιουμένου, ἀλλὰ διὰ φωταυγοῦς δόξης ἐπιλαμπρυνούσης καὶ συντηρούσης τὴν ἐνδόμυχον τῆς ζωῆς γαλήνην.

Ἡ ἀγάπη, ὦ θεία καὶ ἀφθιτος φλόξ τοῦ σύμπαντος! Σὺ ἐν τῷ οὐρανῷ εἶσαι εἰρήνη συνάμα δὲ καὶ ἐνέργεια, ἐπαύτησις καὶ τελειότης καὶ ἀένναος ἀγαλλίας, καθότι αἱ ὁρμαὶ τοῦ ζήλου σου καὶ τὸ ὑπερβαλὸν τοῦ νοός σου ἐκεῖ μετριάζονται ὑπὸ γαληνιαιᾶς ἀγαθότητος καὶ ἀμεταβλήτου συμποσίας. Καθότι αἱ ἀπειροὶ περιπτύξεις καὶ ἡ ἀπόρητος συνουσίωσις τῶν ψυχῶν διακαῶς ποθοῦσῶν σε εἰσὶ πλήρεις δυνάμεως καὶ δραστικᾶ-

τητος και ποικίλλονται και πολλαπλασιάζονται και αποθεοῦνται ἐπὶ μᾶλλον δι' ανταλλαγῆς φίλων, πλεονεκτημάτων, τελειοτήτων, ἁθλων. Οὐβάνιος ἄμιλλα, ἀδελφική συνεργασία, ἡδεῖα κατανάγκαις τῶν ὄντων ὅπως κατακτῆσιν τὸ ἄπειρον!

Ἐλθέ, ὦ! ἔλθέ Εὐγένιε, ἀράσθητι ἀπὸ τοῦ κρασπέδου τῆς ἐσθῆτος μου, ἀκολούθησόν με εἰς τὴν εὐδαίμονα, ἐνδοξον ἀνάβασιν. Ἴδού δὲν ἡδυνήθην νὰ ἐνομάσω τὸν Ἅγιον, τὸν Παράκλητον χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ ἑμαυτὸν ὑπὸ τὸ ἄρπαζόμενον και ἡδὴ ἀναγίζομαι νὰ ἐπανέλθω πρὸς Ἐκεῖνον. Ἄγνοῶ νὰ ἐπαναλάβω, δὲν δύναμαι νὰ ἀπεικονίσω τὸ ἀληθές θεῖον. Ἄλλ' ἐγέρθητι θαρραλέος ὑπέβηθι μετ' ἐμοῦ τὴν γῆν και θεώρησον. Δικτὶ δειλιᾶς, ἀγαπητὲ, διατὶ ἐκπλήττεσαι; Πόσω κάλλιον δι' ἐσὲ ἔάν εἰς τὴν πρώτην βόησιν τῆς ἀπάτου χαρμῶν, ἡ καρδιά σου διαρραγῆ ὡς περ ὑέλινον ποτήριον ὑπὸ ἀναζέοντος ὕδατος ἐμπληρωθέν. Πόσω κάλλιον δι' ἐσὲ ἔάν εἰς τὰς πρώτας χλιαρότητας τῆς οὐρανοῦ ἀτμοσφαιρας τακῶσιν αἱ σάρκες σου ὡς κήρινον εἶδωλον, ἐνώπιον τῶν γοητευτικῶν φλογῶν τῆς μαγίσσης. ὦ ταλαίπωρε ἀδελφέ μου! μὴ ἀποστρέψαι τὸ καλὸν σου. Κεκρυμμένη κεφαλή τοῦ Γεδεῶνος θραύσον τὴν εὐτελῆ ἀργιλλὸν τῆς λαγίνου και ἐκπεμψον ἀθάνατον φλόγα

Νὰ ἐπαναλάβω ἄγνοῶ, νὰ ἀπεικονίσω ἀδυνατῶ τὸ ἀληθές θεῖον. Αἱ ὑμέτεραι φωναὶ εἰσὶν κνυζήματα κτηνῶν. Ἡ εὐγλωττία σας εἶναι ψελλισμός. Μὲ ἀκολουθεῖς σὺ, ὦ γλυκύτατέ μοι φίλε, μὲ ἀκολουθεῖς; Ἀκουεῖς τοῦλάχιστον, δύσμοιρε, τὴν ἀφροστώσαν ἡχώ τῶν αἰωνίων ὕμνων; Διακρίνεις τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῶν ὑψίστων ἐκείνων ἡλίων, οἵτινες ἐξεγείρουσι φῶς και ἀρμονίαν, ἐκφέρουσι ἀθόγγους και χρώματα, πνευματικὸν φῶς ὕπερ ἀνώνυμον ἐνταῦθα διακμένει, αἰθερίαν μελωδίαν ἤντινα

οὔτε διὰ συμβόλων οὔτε δι' αἰνιγμάτων δύνανται οἱ βροτοὶ νὰ κατανοήσωσι;

Ἄγνοῶ νὰ ἐπαναλάβω, ἀδυνατῶ νὰ μεθερμηνεύσω τὸ ἀληθές θεῖον. Ἄλλ' ἀνάστα, Εὐγένιε, και ἀκολούθει με ἢ ὑπερδύναμος τῆς ἀγάπης δίνῃ ἢ ἡ σὲ κατακλύζει και τὸ θεῖον πνεῦμα ἐπὶ τῆς ψυχῆς σου κατέρχεται.

Οὕτω πλήρης ἐνθέου ἐκστάσεως ἐξεφράζετο ἡ σικὰ τοῦ Μαρσηλίου, ὅσω δὲ προῦχῶρει τόσω μᾶλλον οἱ λόγοι του (ὡς μοι ἐπιτραπῆ νὰ τὸ εἶπω) ἐφαίνοντο λόγοι οἰνολήπτου, αἱ δὲ ἐννοιαὶ και αἱ εἰκόνες μυστηριώδεις και ἀπροσπέλαστοι. Ἐν τῷ Εὐγενίῳ ἐν τούτοις συνέβαινε τὸ μοναδικὸν τοῦτο θαῦμα, ὅτι καίτοι κατενόει πάντοτε τὰς ἐμπνευσμένας ἐκείνας ἰδέας και λέξεις, οὐχ ἤσσαν αὐξοῦσαν γλυκύτητα και θαυμάσιον ἐκστασιν τῆς ψυχῆς του ἐπροξένουν, τοσοῦτον ὡστε μετ' οὐ πολὺ περίεστη εἰς ἡδυτάτην λειποψυχίαν και ἀπώλεσε μετὰ τοῦ λογικοῦ πάσαν μνήμην και γνῶσιν τῶν τελευταίων ῥήσεων ἃς περ ἤκουσεν.

I. Σ.

ΙΟΥΣΤΙΝΟΣ Ο ΔΕΚΑΔΥΟΣ

H ΔΕΚΑΔΙΩΝ (1)

Ἰουστίνος ὁ Δεκάδυος ἢ Δεκαδίων ἐγεννήθη ἐν Κερκύρα κατὰ τὰ τέλη τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, και ναὶ μὲν δὲν γνωρίζομεν ἀκριβῶς τὸ ἔτος τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, δυνάμεθα ὅμως νὰ

(1) Εἰς τὴν σύνταξιν τῆς βιογραφίας ταύτης εἶχον ἐπὶ ἄφην τὸν Μουστοξίδην, τὸν Ὀδίου τὸν Βρετὸν και ἄλλους, ἰδίως δὲ τὸ π. εἰς π. ο. ὁ δ. α. σ. τ. ο. ὁ γ. γ. ρ. α. μ. μ. α. τοῦ κ. μετέτερου συμπόλιτου και φίλου κ. Σ. I. Β. ἀ. Βιάζη. Memorie biografiche intorno agl' illustri Corciresti celt. τὸμ. Δ'. σελ. 36—79.

συμπεράνωμεν ὅτι δὲν ἐγεννήθη βραδύτερον τοῦ 1475, ἐπειδὴ ὁ γνωστός Ἐρμόλαος Βάρβαρος, ὅστις ἦτο φίλος τοῦ Δεκαδύου, ἀπεβίωσε κατὰ τὸ 1493, και ἀδυνατοῦμεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἀνὴρ οἷος ὁ περικλεῆς Ἐνετὸς εὐρίσκετο εἰς φιλικὰς σχέσεις μετ' ἀγενεῖου μείρακος, ὁ δὲ Ἄλδος Μανούτιος ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ γενομένη ἐκδόσει τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους κατὰ 1497 ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Ἰουστίνος ἦτο εἰσέτι πολὺ νέος.

Ὁ Δεκάδυος ἐκ παιδικῆς εἰσέτι ἡλικίας ἠσθάνθη μεγίστην κλίσιν πρὸς τὰ γράμματα, ὡστε ἐνωρίς κατέστη ἐγκρατῆς τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης και κατ' ἐξοχὴν τῆς θεολογίας. Μαρτυρεῖ δὲ τοῦτο αὐτὸς οὗτος ὁ Μανούτιος ὅστις προσεκάλεσεν αὐτὸν πλησίον του ἕνα ἐπιστατῆ εἰς τὰς ἐκδόσεις τοῦ τυπογραφείου του μετ' ἄλλων ἐπιφανῶν ἐλληνιστῶν τῆς ἐποχῆς του, οἷον τοῦ Μουσοῦρου, τοῦ Χαλκονδύλα, τοῦ Γρηγοροπούλου και πολλῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐκτὸς τοῦ ἄνω ῥηθέντος σοφοῦ τυπογράφου ἐπήνεσαν αὐτὸν ὁ Ὀδῖος, ὁ Μουστοξίδης, ὁ Παπαδόπουλος Κομνηνός, ὁ Βρετὸς, ὁ Παρανίκας και ὁ Δὲ Βιάζης.

Διὰ τῶν τύπων τοῦ Ἄλδου Μανούτιου ὁ Δεκάδυος ἐξέδωκε τὸ ψαλτήριον μετ' ἐννέα ὠδῶν ἐκ τῆς παλαιᾶς και νέας Διαθήκης πρὸς χρῆσιν τῶν ὀρθοδόξων, διηρημένον εἰς 20 καθίσματα. Τὸ ψαλτήριον εἶναι ἐκ τῶν πρώτων ἐκδοθέντων ἐλληνικῶν βιβλίων, διότι μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῆς τυπογραφίας τὸ πρῶτον βιβλίον ὅπερ ἐτυπώθη εἶναι ἡ γραμματικὴ τοῦ Λασκάρους ἐπιστάσις Δημητρίου Δούκα τοῦ Κρητὸς κατὰ τὸ 1476, εἶτα τῷ 1480 οἱ Αἰσώπειοι μῦθοι, τὸ Λεξικὸν Ἰωάννου τοῦ Χρυσολωρᾶ και τὸ ψαλτήριον πρώτη ἐκδοσις 1481, τὰ ἐρωτήματα Ἐμμανουὴλ Χρυσολωρᾶ 1484, τὸ ψαλτήριον ἐν ἔτει 1486 δευτέρα ἐκδοσις ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Γεωργίου τοῦ πρώτου Ἑλληνοῦ τυπογράφου, τρίτη δὲ ἐκδοσις τοῦ ψαλτηρίου εἶναι ἡ τοῦ ἡμετέρου Δεκαδύου ἀ-

χρονολόγητος, ὅθεν και ἔρις διηγήρηται περὶ τοῦ χρόνου τῆς τυπώσεως αὐτοῦ. Καὶ ὁ μὲν Geret δισχυρίζεται ὅτι ἐξεδόθη πρὸ τοῦ 1494, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον βιβλίον ὅπερ ἐξῆλθε τῶν πειστηρίων τοῦ Ἄλδου εἶναι ἡ γραμματικὴ τοῦ Λασκάρους ἐν ἔτει 1494. Ὁ Ῥενουάρδ παραδέχεται τὸ 1497 πρὸς τὸ 98, συμφωνῶν σχεδὸν μετὰ τοῦ καταλόγου τοῦ Ἄλδου και τὴν γνώμην του ταύτην ὑποσηρίζει λέγων ὅτι οἱ χαρακτῆρες εἰς τὸ προοίμιον τοῦ δεκαδύου φαίνονται μεταχειρισμένοι, ἐν ᾧ οἱ αὐτοὶ χαρακτῆρες εἰς δύο βιβλία (Ἑλληνικὸν λεξικὸν istutione graecae grammaticae) ἐκδοθέντα κατὰ τὸ 1497, φαίνονται νεώτεροι, ἂν και παραδόξως πως ὁ Α. Φ. Διδότος ὁμολογεῖ τὸ ἐναντίον. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, ἡμεῖς κλίνομεν ὑπὲρ τῆς γνώμης τοῦ Ῥενουάρδ διότι φαίνεται ἀπίθανον ὁ Μανούτιος νὰ ἐνεπιστεῦθη τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ ψαλτηρίου τῷ 94 ἢ 95, ὡς παραδέχεται και ὁ πολὺς Μουστοξίδης, εἰς τὸν Δεκάδουον μόλις ὑπερβάντα τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν, ἐν ᾧ εἶχε συνεργάτας τοὺς τὰ πρῶτα τότε φέροντας ἐν τῇ παλαιστρα τῶν γραμμάτων.

Τὸ ψαλτήριον τοῦτο κατέστη τὴν σήμερον τοσοῦτω σπάνιον και δυσεῦρετον ὡστε ἀπέκτησεν ἀξίαν χειρογράφου και μεγάλως ἐπιζητεῖται ὑπὸ τῶν βιβλιοφίλων. Ἐν ταῖς βιβλιοθήκαις Ἀθηνῶν και Κερκύρας δὲν ὑπάρχει, εὐρίσκεται δὲ ἐν τῷ μοναστηρίῳ νησιδίου τινὸς ἐγγυὲς τῆς Ζακύνθου κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἱστοριογράφου Χιώτου⁽¹⁾. Τοῦ ψαλτηρίου προηγείται προοίμιον τοῦ Δεκαδύου πρὸς τοὺς ὁμοσεβεῖς του, ἐν ᾧ ὑπόσχεται νὰ ἐκδώσῃ προσεχῶς τὴν πεντάτευχον ἐβραϊστί, ἐλληνιστί και Ῥωμαῖστί, προσέτι δὲ τὸ Τριώδιον, τὴν Παρακλητικὴν και τὸ Πεντηκοστήριον.

(1) Ὁ σοφὸς οὗτος ἀνὴρ, ὁ ἀναμφιλέκτως εἰς τῶν ἡγεμόνων τῆς νέας ἐλληνικῆς διανοίας, ἐν ἰδιόχειρῳ αὐτοῦ ἐπιστολῇ, γράφει τοῦτο πρὸς τὸν συγγραφέα τῶν Memorie biografiche etc.

Ἐν τῇ κεφαλίδι δὲ τοῦ βιβλίου εὐρίσκονται οἱ γνωστοὶ στίχοι α' Σίγησον, Ὀρφεῦ, ῥίφον, Ἐρμῆ, τὴν λύραν κτλ. ποιηθέντες ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ, οἵτινες εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς μετὰ ταῦτα ἐκδόσεις τοῦ ψαλτηρίου φέρονται ἀνωμόμως. Ἐν τέλει δὲ ἐπὶ τῶν καὶ οἱ ἐξῆς στίχοι:

Δαβὶδ μελωδῶδ' μουσικῆς ἀποκρύφου,
Σὺ μὲν θανὼν καὶ δι' αὐτῶν καὶ θανῶν ἤης τῶν
(λόγων,

Ἡμεῖς δὲ τὴν σὴν ἐμμελῆ διδῶς λύραν
Ἡς ἐστὶν εὐρεῖν ἐμμελῆ τὰ πρακτέα.
Καὶ γὰρ δι' αὐτῆς μουσικῆς κινουμένης
διώκεται μὲν ἐμπαθῆς πᾶσα φθίσις
Ἐλευθεῖται δὲ δοξερῆς ἅπασ πένθις.
Συστελλεται δὲ συμφωνῶν ἀπλησία
Κοιμίζεται δὲ γνωστῆς ἑλμης κλύδων,
Σηκίζεται δὲ τῶν παθῶν ἡ στερρότης
Καὶ τέρπεται μὲν τῆς ψυχῆς ἡ σμύνατις
Ἐλέγχεται δὲ τοῦ Σατάν ἡ φαυλότης
Ἐκ τῆς νοητῆς τῶν μελῶν εὐρυθμίας.
Ἐ τῆς τοσαύτης εὐρεῖν ἀνθρώπων χάριν
Εἰ μὴ σὺ τὴν πρέπουσαν ἀνθρώποις χάριν;

δικρινόμενοι, κατὰ τὸν περίπυστον Μουστοξύδην, διὰ τὴν εὐσέβειαν μᾶλλον τοῦ γράψαντος ἢ διὰ τὴν ποιητικὴν αὐτῶν ἀξίαν. Εἰς τὸν Δεκάδου ἀποδίδεται καὶ ἕκαστος εἰς πᾶσαν ὥδην ἐπιγεγραμμένος στίχος α' Ἀρδὴν βυθίσας Φαραῶ Μωσῆς λέγει κτλ.

Ὁ Δεκάδου ἀπέτελεσε μέλος τῆς περιφήμου Ἀλδιανῆς Ἀκαδημίας, ἧς ὁ κανονισμὸς συνετάχθη ἑλληνιστὶ ὑπὸ Σκηπίωνος τοῦ Καρτερομάχου καὶ σκοπὸν εἶχε τὴν ἐξάπλωσιν καὶ διάδοσιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης.

Πότε ἀκριβῶς ἀπέθανεν ὁ Δεκάδου ἀγνοεῖται καὶ ὁ μὲν Μουστοξύδης, ὁ Σάθας καὶ ὁ Δὲ Βιάζης λέγουσιν ἀπλῶς μετὰ τὸ 1526, ἐπειδὴ ἐποίησεν ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νεομάρτυρος μαρτυρήσαντος τῷ 1521. Νομίζομεν ὅμως ὅτι δυνατόν ἐστι νὰ πλησιάζωμεν περισσότερον λέγοντες ὅτι ἀπέθανε μετὰ τὸ 1540, ἐπειδὴ διεστῆρει ἀλληλογραφίαν μετ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Νερούλη (Π. Χιώτου Πανδώρας ἔτος 1540) ὅστις ἐγεννήθη περὶ τὸ 1520. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει λοιπὸν ὅτι καὶ μόνον εἰκοσαετῆς ὁ Νερούλης ἔγραψε πρὸς τὸν Δεκαδίουνα, ἀναγκαιῶς τῷ 1540 ἔζη, καὶ τίς οἶδε μετὰ πόσα ἔτη

ὑστέρων ὁ λόγιος οὗτος Κερκυραῖος ἐτελεύτησεν.

Ὁ Δεκάδου ἐκτὸς τοῦ ἄνω ρηθέντος προοιμίου καὶ στίχων ἔγραψε

—Μαρτύριον καὶ Ἀκολουθίαν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Νεομάρτυρος τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, ἀθλήσαντος ἐν ἔτει 1526.— Ἡ ἀκολουθία αὕτη εὐρίσκεται εἰς τὸ Ἀνθολόγιον.

—Ἀκολουθίαν τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, τοῦ ἐν Μετεώρῳ ἀσκήσαντος.— Ἡ ἀκολουθία αὕτη ἐτυπώθη κατὰ πρῶτον ἐν Βενετίᾳ 1788, τύποις Δημοτηρίου Θεοδοσίου.

—Κανονικὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Βασιλείου πρὸς Ἀμφιλόχιον.

Ἐπιστολαὶ τοῦ Δεκαδίου σὺζονται, μία πρὸς Θεόδωρον Φωτεινόν, μία πρὸς τινὰ Τιμόθεον καὶ μία πρὸς τινὰ Ἐμμανουὴλ Ῥήτορα καὶ ἄλλη πρὸς Νικήταν Φαῦστον.

Πρὸς τὸν Δεκάδου ἀπευθύνεται ἐπιστολὴ Ἐμμανουὴλ Βαρβάρου καὶ Ἀλεξάνδρου Νερούλη, ἢ ἀνέκδοτον εὐρεθῆκεν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ταυρίνου ὁ ἀκάματος κ. Χιώτης. Ἐν Κερκυρᾷ 1877.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ.

ΟΙ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΙ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΚΑΙ Η

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

ΤΩΝ ΑΓΓΛΩΝ.

ὑπὸ

Δ^{ος} ΒΛΑΝΚ

ἐνὸς τῶν αἰχμαλώτων.

Α'.

Τὸ Αἰθιοπικὸν κράτος—Μεγαλεῖον καὶ ἔκπτω-
σις αὐτοῦ.— Ἀρχαὶ καὶ στάδιον τοῦ Κάσσα μᾶλλον
γνωστοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα Θεόδωρος αυτοκράτωρ
ἢ βασιλεὺς τῶν βασιλείων τῆς Αἰθιοπίας.

Ἡ γεωγραφικὴ περιφέρεια ἧτις ἐ-

εφελμένως καλεῖται Ἀβυσινία¹, ἀλλ' ἦστί τις οἱ κάτοικαι διατηροῦσι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Αἰθιοπία, ἐσχημάτισέ ποτε ἐν ἰσχυρὸν κράτος πρὸς Ἀνατολάς ὀριζόμενον ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης, πρὸς Βορρᾶν ἐκτεινόμενον εἰς τὰς πεδιάδας τοῦ Kerk-el-Gash² καὶ Σενναάρ,³ πρὸς δυσμὰς ὑπερβαῖνον τὴν μεγάλην καμπύλην τοῦ Ἀββᾶ³ καὶ πρὸς νότον τῶν πηγῶν τοῦ Hawash² καὶ Godjeb; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην τὰ ἐρεῖπια τῆς Ἀδουλιδας⁴ καὶ Ἀζούμ,⁴ οἱ ἀρχαῖοι λαξευτοὶ ναοὶ τῶν χριστιανῶν ἐν ταῖς πλευραῖς ἐράχων κειμένων πέραν τῶν ὄρων τῆς χώρας ταύτης—παράδοσις γραπταὶ καὶ ἡ προφορικὴ παράδοσις ἐγκεχαραγμένη οὕσα ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ λαοῦ,—ἀπαντῶσι καταφατικῶς.

Ἡ ἔκπτωσις τούτου τοῦ κράτους ἀνέρχεται πράγματι εἰς ἐποχὴν ἄγνωστον εἰς τοὺς χρονογράφους Εὐρωπαίους. Ὅτε πρὸς τὸ τέλος τοῦ δεκάτου πέμπτου αἰῶνος, οἱ Πορτογάλλοι ἤλθον κατὰ πρῶτον εἰς συνεπαφὴν μετ' αὐτοῦ εὐρον τὰ ὄρια του κατεστραμμένα, πανταχοῦ ἐκτεθειμένα εἰς ἐπιδρομὰς καὶ εἶδον ἐν τοῖς θεσμοῖς καὶ ἤθεσιν αὐτοῦ γεροντικὴν ἔκπτωσιν.

Ὁ Σκότος Ἰακώβος Βρούσε⁵ ἐπισκεφθεὶς πρὸ ἐνὸς αἰῶνος τὴν Ἀβυσινίαν, εὐρεν αὐτὴν παραδεδομένην εἰς τὰς φρικαλεότητας τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Ἐν ἐκάστη ἐπαρχίᾳ οἱ αὐλικοὶ (im-estri di polazzo) ἀνύψονον, προεκήρυττον, ἔστεφόν τινα ἀμφίβολον βλαστὸν τῆς ἀρχαίας βασιλευούσης γενεᾶς. Εἶτα ἠράνιζον τὰ φαντάσματα ταῦτα τῶν βασιλευόντων ἡγεμόνων, κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἢ κατὰ τὴν ἰδίαν φιλοδοξίαν. Ἀπαντες οἱ ἀρχη-

γοὶ αὐτοὶ ἀδιαλλάκτων πατριῶν, προκαλοῦντες ἀλλήλους ἀπὸ αἰῶνων μίσους καὶ ἐκδίκησιν, μεθύνοντες ὑπὸ τῶν νικῶν, ἐξηγριωμένοι ὑπὸ τῶν ἡττῶν, μετεχειρίζοντο τοὺς πολεμίους τῶν με ἀνήκουστον βαρβαρότητα, καὶ ἐπέτρεπον τοῖς βραδαῖς αὐτῶν πᾶσαν παρεκτροπὴν. Ἡ Κένδαρ, πρωτεύουσα τοῦ-του τοῦ δυστυχοῦς τόπου, ἐπλημμύρει ἐξ αἵματος, καὶ αἱ θύραι ἐλυκόμεναι ἐκ τῆς πᾶν πτωμάτων σήψεως κατέβαινον ἀνὰ κοπάδια ἐκ τῶν ὀρέων ἐκ καιρῷ νυκτὸς ὅπως νέμονται τὰ ἄταφα πτώματα.

Ἡ κατάστασις αὕτη τῶν πραγμάτων παρετάθη μέχρι τῶν ἡμερῶν μας. Ἐπὶ τέλους δὲ οἱ μεγιστάνες ὑφ' οἰονδήποτε τίτλον (bi rozo Dedjasmatch) ἀντιβασιλέων ἢ πολεμάρχων, ἐγκαταλιπόντες τὴν ψευδῆ πρόφασιν τῶν συμφερόντων τῆς ἀρχαίας δυναστείας, ἐδήλωσαν φανερά τὰ σχέδια προσωπικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ κυριαρχίας.

Κατὰ τὸ 1848, ὁ βῆρας (raz) Ἀλῆ (ξένος τις καταγομενος ἐκ Γάλλας) ὤφειλε μᾶλλον εἰς τὰς βαδουργίας τῆς μητρὸς του, ἀλληοῦς Φρεδεγόνδης⁶ Ἀφρικανῆς, ἢ εἰς τὴν προσωπικὴν του ἀξίαν, τὰ πρωτεῖα ἐν τοῖς ἀρχηγοῖς τῆς φεουδαλικῆς ἐκείνης ἀναρχίας. Μόλον τοῦτο οἱ μεγαλείτεροι τιμαρι-οῦχοι, ὁ Οὐδιέ βῆρας τοῦ Σάμεν καὶ Τίγρε⁷, ὁ Βίρρος-Γουόστος, πολέμαρχος τοῦ Γόδζαμ, τῷ ἠρνήθησαν πᾶσαν ἀνακούφισιν ἢ φανερώς ἐστασίασαν κατ' αὐτοῦ.

Τότε ἐν τῇ σκηνῇ ἐφάνη νέος ὑποκριτής. Οὗτος ἦτον ὁ Κάσας Dedjasmatch, ἧτοι διοικητῆς τοῦ Κουάρα, ἐπαρχίας ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ Σενναάρ. Ὁ ἄνθρωπος οὗτος ὦν ἀσήμου καταγωγῆς ἀλλ' ἀμέτρου φιλοδοξίας, λίαν

1) Ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ El-Habesh σημαίνοντος ἐννοίαν διαφόρων γενῶν.

2) Ὄνομα ποταμοῦ. *) Ὅσαι τῶν σημειώσεων ἔχουσιν ἀστερίσκον εἰσὶ τοῦ μεταφραστοῦ.

3) Ὄνομα χώρας.

4) Ὄνόματα πόλεων ἐν Ἀβυσινίᾳ.

5) James Bruce travels. 5. vol.

6) Ἡ Φρεδεγόνδα ἦν βασίλισσα τῆς Γαλλίας γυνὴ τοῦ Χιλπερικοῦ περίφημος οὗχ ἦτον διὰ τὰ ἀνδραγαθήματα ἢ τὰ κακούργημάτα τῆς.

7) Ὄνόματα τόπων ἐν Αἰθιοπίᾳ ἢ Ἀβυσινίᾳ.

ένωρίς ἐνομίσθη προωρισμένος νὰ ἀ-
νυψώσῃ τὴν δύναμιν καὶ τὴν δόξαν
τοῦ Αἰθιοπικοῦ κράτους, καὶ ἐβάδισε
πρὸς τὸν σκοπὸν διὰ μέσου πατρῶν
τῶν ὁδῶν τῆς αὐθαδείας, τῆς πονη-
ρίας καὶ βίας. Ἀρχίας οὗτος ἀπὸ τὸ
νὰ ἀποποιῆται ὑπακοὴν εἰς τὴν βα-
σίλισσαν, μητέρα τοῦ Ράτς Ἀλῆ, ἧς
ἡ διοίκησις τοῦ ἤτο προικισμός,
κατεπολέμησεν ἀλληλοδιαδόχως ὅλας
τὰς στρατιάς, ἀς αὐτῇ ἔστειλεν ἐναν-
τίον του, καίτοι ἐπηγγέλλετο πίστιν
πρὸς τὸν Ράτς, ἄχρις οὗ ὁ ἀριθμὸς τῶν
ὀπαδῶν του, ὑπεραυξηθεὶς ἐκ τῆς φή-
μης ἦν ἔλαβε ὡς ἀνδρείος στρατιώ-
της καὶ γενναῖος στρατηγός, ἐπέτρε-
ψεν εἰς αὐτὸν ν' ἀποθέσῃ τὸ προσω-
πεῖον καὶ νὰ διακηρυχθῇ ἀντάρτης.
Κατατρόπῳσας κατὰ τὸ 1853 ἀλλη-
λοδιαδόχως τοὺς στρατιώτας τοῦ δι-
οικητοῦ τοῦ Γουόσκο καὶ Οὐδιέ ἐναν-
τίον του σταλέντας, συνέλαβε τὴν
τρομερὰν ἀπόφασιν νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ
τοῦ Ράτς Ἀλῆ προσωπικῶς. Προέβη
εἰς τὰ ἔχνη του πέραν τοῦ Κυανοῦ
Νεῖλου ἐν ταῖς κοιλάσι τοῦ Godjam
καὶ μολονότι ὑπερεῖχε τὸ ἵππικὸν Γάλ-
λα, τῷ ἐπέφερετελεῖν ἤτταν. Ὁ Βί-
ρο-Γουόσκος ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Godjam
καὶ ὁ αὐτὸς Ubié ὄχυρωθεὶς ἐν τοῖς
ὄρεσι τοῦ Σάμεν μετ' ὀλίγον προσε-
βλήθησαν, ἐνικήθησαν καὶ ἠχμαλωτί-
σθησαν. Ἡ παράδοσις τῶν ὄχυρωμά-
των τοῦ Obié παρέσχον εἰς τὸν νι-
κητὴν μεγάλους θησαυροὺς ἐπισεσωρευ-
μένους ἀπὸ τοιῶν γενεῶν καὶ τὴν
ὑποταγὴν ἢ τὴν σύλληψιν τῶν ἐπι-
λοίπων μεγάλων ἀνεξερτήτων ἀρχη-
γῶν μεταξὺ τῆς παρὰ τὴν Ερυθρὰν
θάλασσαν ἀλύσεως τοῦ Κυανοῦ Νεῖ-
λου καὶ τῆς λεκάνης τοῦ Βασίλο.⁴

Ὁρσίλομεν νὰ ἀναφέρωμεν μετα-
ξὺ τῶν ἀξιοσημειώτων αἰχμαλώτων
τὸν Βαλγάδδα—Ἀρέαν, τὸν ἥρωα τοῦ
Ἐνδέρτα⁴ τὸν πιστὸν φίλον τῶν Γάλ-

λων ὃν παραβίασις ἀπάντων τῶν δι-
καιωμάτων τῶν λαῶν ἔσφιξεν εἰς τὰ
σίδηρα τοῦ Κάσσα ἔνθα ἐπεραιώσεν ἀ-
μαυρῶς στάδιον ἐκ τῶν μᾶλλον ἵππο-
τικῶν ἄτινα ἐνέπνευσαν τοὺς ραψωδοῦς
τῆς νεωτέρας Αἰθιοπίας.

Οὕτω δὲ ὁ Κάσσας ἐξαφανίσας πάν-
τας οἰτινες εἶχον δεσπόσει αὐτοῦ, ἐστέ-
φη ὑπὸ τοῦ (Abuna) πατριάρχου τῆς
Ἀβυσσινίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Θεόδωρος,
Atsè, ἡγουν βασιλεὺς τῶν βασιλείων
τῆς Αἰθιοπίας.

Ἀφοῦ ἐκυρώθη οὕτω τὸ κράτος του
θηρησκευτικῶς ἐπεχείρησε νέαν κατάρτη-
σιν, τὴν τοῦ Shoa, βραχεῖα δὲ ἐκ-
στρατεία τῷ ἤρκεσεν ἵνα ἐνώσῃ εἰς τὸ
κράτος ἐκείνην τὴν ἐπαρχίαν, ἧτις εἶ-
χεν ἀποχωρισθῇ ἀπὸ πολλῶν αἰώνων,
καὶ ἵνα καταναγκάσῃ καὶ τοὺς ἐν τῷ
μεταξὺ λαοὺς Γουάλλος Γάλλας (Wu-
allos Callas) ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν ἐ-
ξουσίαν του. Τοιοῦτοτρόπως οὗτος πε-
ριέλαβε ἅπασαν τὴν Αἰθιοπίαν ὑπὸ
τὸ σκῆπτρον του. Φθάσας δὲ εἰς τὸ
τέρμα τῆς φιλοδοξίας του, φαίνεται
ὅτι ἤθελε νὰ δικαιώσῃ αὐτὴν διὰ τῶν
πραξέων του καὶ νὰ ἀποπειραθῇ τὸ
εἰρηνοποιῶν ἔργον τοῦ μεταρρυθμιστοῦ.
Αὐτὸς ἤψατο ἀπάντων, νόμων, ἠθῶν,
ἔξεων καὶ ἄχρι τοῦ τρόπου τοῦ ἐν-
δέσθαι, καὶ ἠθέλησε νὰ ὑπαγάγῃ τὸ
πᾶν ὑπὸ ἓνα κανόνα. Κατήργησε τὴν
δουλεμπορίαν εἰς τὰ κράτη του, ἐκώ-
λυσεν ἐν τοῖς στρατοῖς του τὸ φρι-
κτὸν ἔθος τοῦ νὰ ἀκρωτηριάζωσιν ἐπὶ
τοῦ πεδίου τῆς μάχης τοὺς ἐχθρούς,
καὶ δὲν ἐπέτρεψε τὴν βάρβαρον συ-
νήθειαν τοῦ ἀστικοῦ νόμου τοῦ νὰ
ἀφίγη τοὺς φονεῖς εἰς τὴν ἐξουσίαν
τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος. Ἐν-
επιστεύθη εἰς τὰ δικαστήρια τὴν φρον-
τίδα τῆς ἀναζητήσεως καὶ τιμωρίας
τῶν ἐνόχων. Ἐν τῷ βραχυτάτῳ τούτῳ
διαστήματι τοῦ σταδίου του, ἀπέβλε-
ψεν οὗτος ὅλως ἰδιαιτέρως εἰς τὴν
ἐθνικὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν γεωρ-
γίαν. Ἐρρέθη περὶ αὐτοῦ ἡ ἐξῆς ρῆ-
σις⁵ «θέλω ἵνα ἐντὸς ὀλίγου ἐργατι-

4) ὄρα σ.μ. 4.

κὸς εὐὸς ἐκτιμᾶται καθ' ὅλην τὴν Αἰ-
θιοπίαν μᾶλλον πολεμικοῦ ἵππου».

Ἀξιοθαύμαστος λόγος ὅστις ἔμελε
νὰ μὴ ἔχη ἢ τὴν ἐπιρροὴν ἐνὸς ἡχοῦ ἄ-
νευ ἀντηχήσεως!

Ἡ πρὸς τὰ ὑπέρτατα αὐτοῦ δι-
καιώματα ζηλοτυπία του καὶ πρὸς πᾶν
ὅ,τι ἐνόμιζεν ὅτι ἔμελλε νὰ τὰ πα-
ραβιάσῃ, ἢ κειοδοξία τοῦ νὰ συνδέσῃ
σχέσεις καὶ συμμαχίας μετὰ τῶν με-
γάλων Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ἐν ἴση
μοίρᾳ, ἢ ὑπερεξηγημένη ὑπὸ τῆς
τύχης καὶ τῆς ἀμαθείας τετραμμένη
ἐκείνη ἀλαζονεία ἕνεκα τῆς ὁποίας
τῷ ἤτο ἀδύνατον νὰ νομίζῃ ὅτι ἦ-
σαν ἐν τῷ κόσμῳ μονάρχαι μεγάλοι
ὡς αὐτὸν, ταῦτα πάντα ἦσαν ἐν αὐτῷ
σκόπελος καθ' οὗ ὄφειλον νὰ συν-
τριβῶσι καὶ τὰ περὶ μεταρρυθμί-
σεως σχέδιά του καὶ ἡ δύναμις του
καὶ ἡ ζωὴ του.

Ἡ ἀμαυρὰ αὕτη ὄψις τοῦ χαρα-
κτῆρος τοῦ Θεοδώρου ἐκδηλωθεῖσα ἐκ
τῆς μέθης τῶν ἐπιτυχιῶν του καὶ
ἐκ τῆς ἰλιγγιώδους παραφροσύνης ἧ-
τις προσκολλᾶται εἰς τὴν αὐτοκρα-
τορίαν, ἔπρεπε νὰ λάβῃ τερατώδεις
διαστάσεις κατὰ τὴν ὥραν τῶν ἀν-
τιστάσεων καὶ τῶν ἀντιστρόφων.

Ἡ ὥρα αὕτη ἤδη ἐσήμανε τῷ 1863.
Ἦνε γνωστὸν εἰς ὁποιάν διάθεσιν εὐ-
ρεν ὁ περιηγητὴς καὶ πρόξενος γάλ-
λος κύρ. Λεζάν τότε τὸν βασιλέα τῶν
Βασιλείων τῆς Αἰθιοπίας.

Ἡ βάρβαρος συμπεριφορὰ πρὸς ἓνα πρό-
ξενον τῆς Γαλλίας ἐνεκαίνισε περίοδον
παρακτροπῶν, καὶ παραβάσεων τοῦ διε-
θνοῦς δικαίου, ἧτις δὲν ἔμελλε νὰ τε-
λειώσῃ εἰμὴ μὲ τὸν ὀλεθρὸν του.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ τοῦ αὐτοῦ ἔτους,
ὁ ἱεραπόστολος κυρ. Στέρν, μέλλων νὰ
ἐπιστρέψῃ εἰς Εὐρώπην, ἐνόμισεν ὅτι
δὲν ἠδύνατο νὰ σταθῇ εἰς Γουδάρ
χωρὶς νὰ λάβῃ ἀδειαν ἀπουσίας παρὰ
τοῦ Νέγους⁸ (Negus), ὅστις ἐστρατο-

πέδευε τότε μετὰ τοῦ στρατοῦ του
εἰς τὰ πέριξ ἐκείνης τῆς πρωτεύουσας.
Ἐξητήσατο λοιπὸν παρὰ τοῦ Θεοδώρου
νὰ τὸν ἀκροασθῇ.

Ὁ κύρ. Στέρν, συγγραφεὺς βιβλίου⁹
ἐκτιμηθέντος, εἶχεν ἤδη διὰ τὴν
δημοσίευσίν του περιπέση εἰς τὸ ἐξαι-
ρετικὸν μίσος τοῦ δεσπότη ἐκείνου, οὐ-
χὶ διότι ἐφάνη φειδωλὸς εἰς τὸ ἐγκώμι-
ον αὐτοῦ, ἀλλὰ διότι ἐν ἰδιαιτέρῳ τιμῇ
κεφαλαίῳ ἀφιερωνέντι εἰς τὴν βιογραφί-
αν του καὶ γραφέντι μετὰ λίαν ἐπαικίους
γραφίδος, κατὰ τὴν γνώμην μας, καὶ
θαύμασις μεροληψίας, ὁ ἱεραπόστολος
εἶχε διηγηθῆ ὅτι ἡ μήτηρ τοῦ Θεο-
δώρου μετὰ τὸν θάνατον τοῦ συζύγου
της, μικροῦ ἀρχηγῷ εὐγενοῦς, ἀλλ'
ἄνευ πλοῦτου, ἠναγκάσθη ἵνα πορίζη-
ται τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ ἵνα ἀναθρέψῃ
τὸ τέκνον της, νὰ ἐμπορεύηται τὸ Κοῦσσο
(Kusso)!¹⁰ Ὁ Θεόδωρος, εἰ ἐνεφορεῖτο
τοῦ νεωτέρου πνεύματος, ἤθελεν ἐκλά-
βει τὴν ἐκφρασιν ταύτην ὡς συντε-
λοῦσιν εἰς ἔπαινον τῆς μητρὸς αὐ-
τοῦ καὶ εἰς δόξαν τῶν προσωπικῶν του
προτερημάτων πλὴν ἕνεκα τῶν πα-
λαιῶν προλήψεων τῶν ἀνατολιτῶν μο-
ναρχῶν αὐτὸς δὲν ἐθέωρησε τοῦτο εἰμὴ
προσβολὴν, ἐμπαιγμὸν τῆς ἀξιώσεώς του
ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ Δαβίδ, τοῦ Σο-
λομώντος καὶ προσέτι ἐκ τοῦ Μεγά-
λου Ἀλεξάνδρου!!! καὶ κατέταξεν
ἐν τοῖς ἐγκλήμασι καθοσιώσεως πάντα
ὑπαινιγμὸν πρὸς τὸν παρενοηθέντα τοῦ-
τον καταβιβασμὸν τῆς μητρὸς του.

Ὡς πρὸς τὰς τρομερὰς συνεπειὰς ἀς
περ ἔσχε διὰ τὸν κυρ. Στέρν ἢ ὑπ'
αὐτοῦ τοῦ ἰδίου προκληθεῖσα συνέν-
τυξις, θέλομεν ποιήσῃ αὐτὴν γνωστὴν,
μεταφέροντές την ἐκ τῆς διηγήσεως ἣν
πρὸ μικροῦ ἐδημοσίευσεν ὁ γενναῖος ἱε-
ραπόστολος.¹¹

9) Περὶ πλανήσεως μεταξὺ τῶν Galaschas ἐν
Ἀβυσσινίᾳ.

10) Ἀντίδοτον ὄραστήριον κατὰ τῆς ταινίας, ἐ-
πιδημικῆς νόσου ἐν Αἰθιοπία.

11) Ὁ αἰχμαλώτος ἱεραπόστολος Londona 1869.

8) Negus ἰλιγέτο ὁ Θεόδωρος.

«Υπηρετής τις τοῦ Νέγους ἦλθεν ἵνα μὲ εἰδοποιήσῃ ὅτι ἡ Α. Μεγαλειότης εἶχεν ἀριστήσῃ. Ἐν τῇ βασιλικῇ σκηνῇ εἶχεν ἐπὶ τέλους κενωθῆ καὶ τὸ τελευταῖον ποτήριον τοῦ ὑδρομέλιτος, κατεβρώθησαν δὲ τὰ τελευταῖα τεμάχια ὠμοῦ κρέατος· ὁ τελευταῖος θίασος τῶν μεθύσων ἐξηφανίσθη ὅτε ἀφρέθησαν τὰ περικυκλοῦντα τῇ σκηνῇ περιφράγματα, καὶ ὁ Θεόδωρος περιεστοιχισμένος ὑπὸ ἡμισείας δωδεκάδος ἀξιωματικῶν καὶ τινῶν ὑπηρετῶν, ἐφάνη σοβαρῶς ἐν ὑπαίθρῳ. Οἱ σύντροφοί μου ἀμέσως κατεκλίθησαν ἐπὶ τῆς κόνεως, ἐνῶ ἐγὼ, χωρὶς νὰ μιμηθῶ τὴν δουλικὴν αὐτῶν πράξιν, ἔκαμον ταπεινὴν καὶ εὐλαβῆ ὑπόκλισιν.

—Πλησιάσατε, μοὶ ἱκραύγασαν τὰ πρόσωπα τῆς βασιλικῆς ἀκολουθίας. Ὑπήκουσα, καὶ προῦχώρησα ὀλίγα βήματα.

—Ἐτι πλησιέστερον, ἐπανελάθον πολλὰ στεντόρειαι φωναί.

Ἐκαμον ἐτέραν κίνησιν πρὸς τὰ ἔμπροσ.

—Τί θέλετε; μὲ ἠρώτησε σκληρῶς ὁ Νέγους ἀναζωπυρούμενος καὶ ἐρεθισόμενος ἐκ τῆς πόνσεως.

—Εἶδον τὴν σκηνὴν τῆς μεγαλειότητητός σου, ἀπήντησα, καὶ ἦλθον ὅπως προσφέρω τοὺς ταπεινοὺς μου ἀσπασμοὺς καὶ τὰ σεβάσματά μου εἰς τὴν Μεγαλειότητά σου.

—Ποῦ πορεύεσθε;

—Ἐὰν εὐδοκήσῃ ἡ Μεγαλειότης σου νὰ μὲ ἀπολύσῃ, σκοπεῶ νὰ ὑπάγω εἰς Μασσοῦας. (4)

—Καὶ διατί ἤλθετε εἰς Ἀβυσινίαν;

—Ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ διαδώσω τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἐν τοῖς ὑπῆκοις τῆς Μεγαλειότητός σου, ἀπήντησα, μοὶ ὑπηγόρευσε ταύτην τὴν ἐπιχείρησιν.

—Δύνασθε νὰ κατασκευασθε τηλεβόλα;

—Ὅχι, Μεγαλειότητά σου.

—Ψεύδεσθε.

Τοιαύτη ἡ λακωνικὴ ἀπάντησίς του. Μεθ' ὃ στραφεῖς μὲ βλοσυρὸν βλέμμα

πρὸς τὸν Ναγουζέον, ὅστις ἦτο συνεταιρὸς μας καὶ ὑπηρετῆς τοῦ προξένου Καμερόν, τῷ ἐζήτησε δι' ὑπερφιάλου ὕψους τὸ ὄνομα τοῦ τόπου του.

—Εἶμαι ἐκ τοῦ Γίγρε, (7) ἀπεκρίθη τρέμων ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος.

—Καὶ εἰσθε ὁ ὑπηρετῆς ἢ ὁ διερμηνεύς τοῦ λευκοῦ τούτου ἀνθρώπου;

—Ὅχι, Μεγαλειότητά σου· ἐγὼ εἶμαι τῆς ὑπηρεσίας τοῦ προξένου Καμερόν, καὶ μόνον ὑπάγω μέχρις Ἀδουα (4) (Adwa) ὅπως ἴδω τὴν οἰκογενεῖάν μου.

—Δειλὸν θνησιματὸν! εὐτελεὲς κυνάριον! ὀνάριον πεισθητὸν! τοιμᾶς νὰ συζητῆς μὲ τὸν βασιλέα σου; Ἄς ῥιφθῆ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὁ ἄθλιος, καὶ μὰ τὸν θάνατόν μου! ἄς ραβδίσθῃ ἕως οὐ μὴ μείνῃ ἔτι πνοὴ ζωῆς ἐν τῷ ἀναξίῳ δέρματί του.

Ἡ διαταγὴ ἐξετελέσθη ταχέως, ἐκεῖνος δὲ ὁ δυστυχὴς ἀβλαβὴς ἄνθρωπος, ἄνευ πάλης, ἄνευ φωνῆς ἢ δισταγμοῦ, ἀνετρέπη θιαίως χαμαὶ, καὶ ἐν τοῖς ἀλλαλάγμασι τοῦ ἀγρίου μονάρχου, ἰσχυρῶς τυπτόμενος ὑπὸ τῶν ροπαλιῶν τῶν δημίων, ἐν ἀκαρεῖ ἐγένετο ἄμορφον καὶ ἠκρωτηριασμένον πτώμα.

—Εἶνε τις ἄλλος ἐκεῖ κάτω, ἐφώναξεν ὁ τύραννος· φονεύσατε καὶ αὐτόν.

Ἐκεῖνος ὁ ἄθλιος, εἰς σημαντικὴν εὐρισκόμενος ἀπόστασιν, ἐν τῷ ἄμα ἐσύρθη παρὰ τὸ ἄπνουν σῶμα τοῦ συντρόφου του, καὶ χωρὶς οὐδὲ κἄν μίαν μόνην λέξιν νὰ προφέρῃ ἢ συλλαβὴν, ἥτις ἠδύνατο τρόπον τινὰ νὰ παροργίσῃ ἐκεῖνον τὸν τύραννον κατεδικάσθη νὰ συμμερισθῇ τὴν αὐτὴν τύχην. Ἐγὼ ἤμην περίτρομος, ἐννεός, κατάπληκτος. Ἐν τῇ παραχῇ μου, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανθῶ, ἔφερον τὴν χεῖρα ἢ τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χεῖλη μου· τοῦθ' ὕπερ ὁ ἀπηνῆς Δεσπότης ἠρμήνευσεν ὡς πρόκλησιν, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς παρατηρήσεως ἢ ἐπιπλήξεως, ὤρμησε κατ' ἐμοῦ, ὡς λέων κατὰ τῆς λείας του, μὲ τὸ πιστόλιον ἐν τῇ χειρὶ. Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ εἶδον τὸ στίλβον ὄπλον σπιν-

θηροβολοῦν εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ δούλου ἡλίου· ἀλλ' εὐθὺς ὡς ἐὰν οὗτος εἶχε κατασχεθῆ ἐν τῷ φονικῷ σκοπῷ του ὑπὸ ἀοράτου δυνάμεως, τὸ πιστόλιον ἀπεκρύβη ἐν τῇ θήκῃ τῇ κρεμαμένῃ ἐκ τῆς ζώνης του.

—Ρίψατέ τον χαμαὶ, πετάξατέ του τὰ μυελὰ (12) φονεύσατέ τον! ὑπήρξαν αἱ λέξεις αἱ πλήξασαι τὸ οὖς μου θανάσιμως. Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ μὲ ἐξέδυσαν τῶν ἐνδύματων μου, μὲ ἀνέτρεψαν καὶ ἐλειποθύμησα. Ὡς κεκραυγόμενος, ἀναίσθητος, σχεδὸν ἄνευ ζωῆς, ἐξερχομένου ποταμηδὸν αἵματος τοῦ ἐκ τοῦ κατεσπαργμένου μου σώματος καὶ τῶν διαμελισμένων μου μύλων μου, ἐσύρθη ἐν τοῖς δεσμοῖς, ὡς προσετάχθησαν οἱ φύλακές μου, ἀλλ' ἵνα ταρῶ, ὡς αὐτοὶ διελογίζοντο καὶ καθὼς ἐγὼ τὸ ἤκουσα ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῶν στόματος.

Ἐπιζήσας ὡς ἐκ θαύματος τοῦ ἀφρικανικοῦ ἐκείνου κνουτ, ὁ κύριος Στέρν ἐδέσθη, καθαιμάσσω, ἀλύσει καὶ μετεφέρθη εἰς τὸ φρούριον Μάγδαλα, ἐνθα περιορίσθη ἐν κοινῇ φυλακῇ, ἠτις ὑπερχειλίξεν δεσμοτῶν ἰθαγενῶν.

Μετὰ ἓνα μῆνα συνητήθη μὲ τὸν Λαυρέντιον Κέραν, πτωχὸν νέον Ἰρλανδὸν, ὅστις ἐλθὼν εἰς Γόνδαρ ὅπως ἐκτελέσῃ παρὰ τῷ προξένῳ Καμερόν τὰς λειτουργίας γραμματέως, προσέφερε κατὰ κακὴν μοῖραν πρὸς τὸν Νέγους ὠραῖον τινὰ εὐρωπαϊκὸν τάπητα οὕτινος τὸ σχέδιον ὑπήγετο εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἐγκλημάτων καθοσιώσεως. Παρίστανε δὲ μίαν τῶν κινήσεων ἐπιχειρήσεων τοῦ Γεράρδ, τοῦ φονέως τῶν λεόντων· καὶ ἰδοὺ πῶς ὁ Θεόδωρος ἐζήγησε τὸ παρ' ἡμῖν δημῶδες τοῦτο ἀντικείμενον. Ὁ Γεράρδ, ἐν ἐνδύματι σπαχί (spahi), ἦν τὸ σύμβολον τῆς Τουρκίας. Ὁ λέων ἦτο αὐτὸς ὁ ἴδιος, παλαιῶν κα-

τὰ τῶν προσβολῶν ἐκείνης τῆς δυνάμεως. . . λοιπὸν ἐν δεσμοῖς καὶ φυλακῇ ὁ δυσειώμιστος κομιστῆς τοῦ ὑβριστικοῦ ἐκείνου γρίφου, ἐν δεσμοῖς καὶ φυλακῇ ἐπίσης πάντες οἱ ἱεραπόστολοι, ἐφ' ὧν ἠδυνήθη εἰς τὸ ἐξῆς ὁ Θεόδωρος νὰ βάλῃ τὴν χεῖρα· κατὰ τὰς πρώτας δὲ ἡμέρας τοῦ 1864 ἡ Ἀγγλία ἦλθεν εἰς γνῶσιν, οὐχὶ ἄνευ ἐκπλήξεως καὶ τινος συγκινήσεως, τοῦ ὅτι ὁ διπλωματικὸς αὐτῆς πράκτωρ Καμερόν ἐλθὼν ἵνα διαμαρτυρηθῆ κατὰ τῆς εἰς τοὺς ὀμοφύλους ἐπιβληθείσης ἀναξίας ἐκείνης ὑπόδοχῆς, συμμετέσχε τῆς κοινῆς αὐτῶν τύχης.

Μετ' οὐ πολὺ, ἐπιστολὴ τις τοῦ προξένου, γραφεῖσα διὰ μολυβδοκονδύλου ἦλθεν εἰς χεῖρας τοῦ ὑπ' αὐτὸν ὑποπροξένου τῆς Μασσοῦαχ, ἐν ἧ οὗτος ἐγνωστοποιεῖ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὀμοιοπαθῶν του, καὶ ὑπηγόρευεν ὅτι ἡ ἀπελευθέρωσις των ἐξηρτάτο ὅλως ἐκ τῆς ἀποστολῆς πρὸς τὸν Νέγους φιλόφρονος ἀπαντήσεως εἰς ἐπιστολὴν ἣν αὐτὸς διήθυνε πρὸ μνηνὸς τῇ βασιλείῃ τῆς Ἀγγλίας.

Μετὰ τινὰ δισταγμὸν πολὺ φυσικὸν ὁ Φόρειν Ὁφρις ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ πρὸς τὸν δύσκολον (13) (schizinoso) καὶ ἰδιότροπον βασιλέα τῶν βασιλείων τὴν αἰτηθεῖσαν ἐπιστολὴν, καὶ ἐπεφόρτισε μὲ τὴν δυσχερῆ καὶ ἐπικίνδυνον ἐντολὴν τοῦ νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν διεύθυνσίν της, τὸν κύριον Hormuzd Ράσσαμ, πράκτορα αὐτοῦ πολιτικὸν ἐν τῇ τοπαρχίᾳ τοῦ Ἄδεν, Ἀρμενικῆς καταγωγῆς, ὅστις διὰ τὴν προκαταρκτικὴν του ἀνατροφὴν καὶ διὰ τὴν μακρὰν του πείραν ἐν τῇ ἀνατολικῇ διπλωματίᾳ ἐφάνη ἐπιτηδειότερος εὐρωπαϊοῦ εἰς τὸ νὰ πελαγοδρομήσῃ μεθ' ὑπομονῆς ἐν μέσῳ τῶν σκοπέλων καὶ τῶν καταγίδων τῆς αὐλῆς τῆς Αἰθιοπίας.

12 Φράσις δημῶδης ἀνάλογος τῇ ἰταλ. (fategli saltar le cervella).

13 Παράξενον, ὡς συνήθως λέγεται, ὅστις δυσκόλως εὐχαριστεῖται ἢ μάλλον εἰς οὐδὲν εὐχαριστεῖται.

Οὐδέποτε τρώντι ὑπομονὴν πρέσβειος ὑπεβλήθη εἰς παρομοίαν δοκιμασίαν.

Ἀποδῶς εἰς Μασσούαχ τῇ 23 Ιουλίου 1864 μετὰ τοῦ δόκτ. Βλάνκ, ἰατροῦ ἄγγλου, ὃς εἶχεν ἐπιτύχη τὴν χάριν τοῦ νὰ τὸν συνοδεύσῃ, ὁ κύριος Ράσσαμ εὐθὺς τὴν ἐπομένην ἐγνωστοποιεῖ τῷ Θεόδωρῳ διὰ τῶν μᾶλλον εὐλαβῶν φράσεων ὅτι, καθὰ κομίζων δι' αὐτὸν ἐπιστολὴν τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, ἐπεθύμει νὰ παραδώσῃ αὐτὴν εἰς τὰς ἰδίαις του χεῖρας· παρεκτός δὲ παρεκάλει τὴν Μεγαλειότητά του, τὸν Νέγρου, ὅπως τῷ φανερώσῃ τὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ τῷ πέμψῃ ὁδηγόν τινα εἰς Μασσούαχ.

Ὅσοι δυσχερεῖς ἤθελον εἶνε αἱ συγκοινωνίαι ἐν Ἀβουσσινίᾳ, ἢ ἀπάντησις τοῦ Θεοδώρου ἠδύνατο νὰ φθάσῃ ἐν τὸς μηνὸς τὸ πολὺ ἄλλ' αὐτὸς πρὸς ἐμπειγμὸν ἔκαμεν ὥστε νὰ περιμένεται αὕτη ἐπὶ ἕν ἔτος. Ἡ ἀπάντησις αὕτη οὔτε σφραγίδα φέρουσα, οὔτε ὑπογραφήν, ἀπέχουσα τοῦ νὰ ἦνε φιλόφρων καὶ εὐγενής, περιωρίζετο εἰς ἀσυνάρτητόν τινα ἀπαρίθμησιν αἰτιάσεων ἐναντίον τῶν αἰχμαλώτων τῶν Μαγδάλων, ἐφαίνετο δὲ ἔργον μᾶλλον ἀνοήτου ἢ λογικοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐν τέλει διέτασσε τὸν ἄγγλον πρεσβευτὴν νὰ υπάγῃ ἵνα εὕρῃ αὐτὸν διὰ τῆς μακρᾶς καὶ νοσώδους ὁδοῦ τοῦ Σουδάν τῆς Νουβίας, ὅπου ἐπεδήμει τότε ἡ χολέρα.

Τὴν 15 Ὀκτωβρίου, ἢ πρεσβεῖα εἰς ἣν προσετέθη ὁ τοποτηρητὴς Πριδὸ, ἀφοῦ ἐπορεύθη εἰς Κάιρον καὶ Ἄδιν ἵνα ἀκούσῃ τὴν γνώμην τῶν ἀνωτέρων προκτόρων τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, ὠδεύσε βραδέως διὰ μέσου τῆς προδιαγεγραμμένης ὁδοῦ ἀπασχολήσασα πλέον τῶν τριῶν μηνῶν εἰς τὸ νὰ διατρέξῃ τοὺς σταθμούς.

Αὕτη συνήντησε τὸν Θεόδωρον εἰς τὴν μεσημβρινὴν ἐσχατιὰν τῆς Ἀβουσσινίας ἐν τῷ μυχῷ τοῦ δάμοτ, ὅπου τὸν εἶχε καλέσῃ ἐξέγερσις τις κατὰ τῆς δυνα-

στείας του, καὶ ὅπου κατὰ τὴν ἐκφρασίαν τοῦ κυρίου Βλάνκ αὐτὸς «εἶχε διασκεδάσῃ ὑπερμέτρως, καταβλῶν αὐτὴν διὰ τῆς λεηλασίας, τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τῆς δολοφονίας. Ἐν ζῶνῃ ἡμεροδρομιῶν τινῶν, περὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν στρατοπέδουσιν οὐδὲν ἀνθρώπινον ἐβλεπέ τις, οὔτε κτήνος οὔτε πτωχὴν τινα καλύβην ὑπομειδιῶσαν πρὸς τὸν ἥλιον.»

Ἐκεῖνο τὸ στρατόπεδον, τερατώδης μηχανὴ ἣτις ἐφαίνετο κενούσα τὰ περὶ αὐτὴν καὶ ζωοποιούσα ἀπαξάπασαν τὴν αὐτοκρατορίαν, συνήνου ἐν τῇ παρεμβολῇ του πεντήκοντα χιλιάδας στρατιωτῶν, καὶ πενταπλάσιον ἀριθμὸν σκηνωθῶν, ἱπποκόμων ἢ γυναικῶν ἐπιφορτισμένων ὅπως πικρασκευάζουσι τὸ ποτὸν καὶ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τοῦ πλήθους ἐκεῖνου.

Ἐκεῖ ἐν βαρβάρῳ πομπῇ καὶ ἐν ἐθιμοτυπίᾳ, ἀνέμνησαν εἰς τοὺς Ἄγγλους τὰς πράξεις τῶν Ἀλβαρῆζ καὶ Λόβο ἐκθέσει. Ὁ Θεόδωρος ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν τῇ 25 Ἰανουαρίου 1866 τοὺς ἀπεσταλμένους τῆς Βασιλίσσης Βικτωρίας.

Προδῆλως κολακευθεὶς ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, ἧς οἱ ὄροι ἐφθασαν λίαν παραμειορφωμένοι ἢ ἐξήσθετισμένοι διὰ τῆς ἀνατολικῆς φρασεολογίας δύο μεταφράσεων (ἀραβικῆς καὶ amharica), ὁ Θεόδωρος ἐφάνη οὐχ ἥττον ἱκανοποιημένος διὰ τὴν ὑπομονὴν ἣν ὁ κύριος Ράσσαμ καὶ οἱ δύο αὐτοῦ σύντροφοι ἀντέταξαν εἰς τὰς ἀπεριγράπτους ἀηδίας τῆς ἐν Μασσούαχ διατριβῆς των, ὡς καὶ εἰς τὰς παρενοχλήσεις τῆς μακρᾶς πορείας των. Ἐν ταῖς συνεντεύξεσιν αἰτινες ἔλαβον χώραν μετὰ τὴν ἐπίσημον ὁμήγυριν τῆς ὑποδοχῆς, ἀσχέσεις του μετὰ τῶν ἄγγλων ἀπεσταλμένων ἐγένοντο καὶ φιλικώτεραι· ἐχάρη μεγάλως «ὅτι εὕρεθη μὲ ἀνθρώπους οὕτω σοφοὺς καὶ διαφῆρους τῶν συμπατριωτῶν αὐτῶν κατὰ τῶν ὁμοίων ἠναγκάσθη λίαν ἀκούσιως του νὰ ἐξαγριω-

θῆ· ἤθελε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ λησμονήσῃ τὰ παράπονά του, χάριν τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν ἀγγελιοφόρων της».

Ἐπειτα τοὺς προσεκάλεσε νὰ ἐλθῶσιν εἰς Κουράτα, δευτέραν πόλιν τῆς Ἀβουσσινίας διὰ τὴν ἰσχύν της καὶ τὸν πλοῦτον, ὅπου ἤθελε τοῖς παραδώσει τοὺς εὐρωπαϊοὺς αἰχμαλώτους τοὺς κρατούμενους ἐν Μαγδάλοις εἰς ὧν τὴν πλήρη ἐλευθερίαν οὐδένα ἄλλον ὄρον ἔθετεν εἰμὴ δημοσίαν τινα πράξιν διαλλαγῆς καὶ λήθης.

Ἐκ τῆς Κουράτης ἀκριβῶς, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τῆς λίμνης Γάνας, παρὰ τὸ σημεῖον ἐξ οὗ ἔχει τὴν ἐκβολὴν ὁ Ἀββαί ἢ Κυανοὺς Νεῖλος, ὁ κ. Ράσσαμ τάχιστα συναντηθεὶς ὑπὸ τῶν πατριωτῶν του ἐκ τῆς Δέβρα-Ταβὸρ καὶ Μαγδάλων, ἀπέστειλε τὰς καλὰς ταύτας εἰδήσεις πρὸς τὴν κυβερνήσιν του κατὰ τὴν 14 ἢ 15 Ἀπριλίου 1866. Περμφθεῖσαι αὗται πρῶτον εἰς Ἄδην καὶ δημοσιευθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων τῆς Βομβάης, ἐφθασαν ἐν Ἀγγλίᾳ ὅτε ἀφίκετο ὁ κ. Φλάδ, ἐκεῖνος ἐκ τῶν εἰς Ἀβουσσινίαν ἀπεσταλμένων εἰς δὲ ὁ Θεόδωρος ἀπενεῖμε μείζονας τιμὰς, καὶ πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ ἰδιότροπος ἐκεῖνος δεσπότης ἐνεπιστεύθη τὴν ἐντολήν του νὰ κομίσῃ πρὸς τὴν βασιλίσσαν Βικτωρίαν ἐπιστολὴν ἀναθέτουσαν τὸ πᾶν ὑπὸ συζήτησιν.

Αὐτὸς οὐχὶ μόνον δὲν ἀπέδιδε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς πρώτους αἰχμαλώτους του, ἀλλ' ἐκράτει ὡς ἐνέχυρον τὸν κ. Ράσσαμ μετὰ τῶν συνεταιρῶν του, ἕως οὗ ἢ ἰσχυρὰ χαρίεσσα σύμμαχος του βασιλίσσα τῆς Ἀγγλίας τῷ πέμψῃ εἰς ἀντάλλαγμα ἀριθμὸν τινα ὁπλοποικῶν, ἐργατῶν καὶ βιομηχάνων ἀρκούντα ὅπως καταστήσῃ σεβαστὰ τὰ χυτήριά του, τοὺς ναυστάθμους καὶ τὰ ὁπλοποιεῖα ἅτινα ἐπεθύμει νὰ δημιουργήσῃ ἢ σχεδιάσῃ.

Ἐὰν δὲν ἦσαν ρητοὶ οἱ ὄροι οὗτοι, τοιαύτη ὅμως ἦτο ἡ ἔννοια τῆς ἐπιστολῆς τῆς μᾶλλον ἀλλοκότου ἣν ἦτο

δυνατὸν νὰ δεχθῆ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας ἄρχων μεγάλης εὐρωπαϊκῆς δυνάμεως. Μετὰ τινὰς μῆνας ἐγνωσθη ὅτι οἱ κύριοι Ράσσαμ, Βλάνκ καὶ Πριδὸ εἶχον ἀκολουθήσῃ εἰς Μάγδαλα τοὺς αἰχμαλώτους οὗς ἐνόμισαν ὅτι δύναται νὰ ἐλευθερώσῃ, καὶ ὅτι, κατὰ τὴν παράδοσιν ἐκεῖνου τοῦ φρουρίου, καὶ αὐτοὶ ἠχμαλωτίσθησαν ἐν αὐτῷ.

Ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ κοινὴ γνώμη ἕως τότε πολὺ ὀλίγον ἐνδιεφέρετο περὶ τῆς τύχης τῶν δεσμωτῶν ἀποστόλων ἀδικῶς ἢ δικαίως κατεδίκασε τὸν πρόξενον Καμερὸν ὅτι προέβη πέραν τῶν ὁδηγίων του καὶ διήγειρε δι' ἀπρονοήτου ἐπιχειρήσεως τὴν ὄργην ἢ τὰς ὑποψίας τοῦ Θεοδώρου· ἀλλ' ἡ κατακράτησις ἐνός ἐντολοδόχου τῆς βασιλίσσης ἀποσταλέντος ἵνα ἐπικαλεσθῆ τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ προξένου καὶ τῶν συντρόφων του, ὑπήγετο εἰς τὴν κατηγορίαν ἐκεῖνων τῶν πράξεων πρὸ τῶν ὁμοίων ἐν ἔθνος δὲν δύναται νὰ διαστάσῃ ἀνευ αἰσχύνης· δι' ὃ ἡ Ἀγγλία ἐκρίνεν ὅτι ἤλθεν ὁ καιρὸς ἵνα τὰς μακροθύμους ἀναβολὰς τῆς διπλωματίας διαδεχθῆ ἡ βία.

Ἐπέμφθη στόλος ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσῃ καὶ περὶ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1867 στρατιὰ, ἐφοδιασθεῖσαι ὑπὸ τῆς προεδρείας τῆς Βομβάης, ἀπεβιβάσθη εἰς Ζούλαν, τὴν ἀρχαίαν Ἄνδουλιν.

Θέλομεν ἀφήσει ἄδη τὸν λόγον εἰς τὸν δόκτ. Βλάνκ.

(ἀκολουθεῖ)

Τρομερὸς τις φλυαρος, ἐπιπίπτων κατὰ τοῦ Ἀριστοτέλους τὸν κατεβασάνιζε δι' ἀλλοκότων καὶ τεραστῶν διηγήσεων, — Λοιπὸν, ἐν τέλει τῷ εἶπε, πῶς δὲν ἐκπλήττεσθε διόλου; — Ὅ,τι με ἐκπλήττει, ἀπεκρίνατο ὁ Ἀριστοτέλης, εἶνε ὅτι ἔχομεν ὧτα νὰ σὲ ἀκούωμεν, ἐνῶ ἡ φύσις μᾶς ἔδωκε πόδας νὰ σὲ ἀποφεύγωμεν.

ΜΗΤΡΙΚΗ ΣΤΟΡΓΗ

(Δ ι ἠ γ η μ α)

I

H ΕΓΚΑΤΑΔΕΛΕΙΜΜΕΝΗ.

Παρά τινά περπνήν κοιλάδα συνορεύουσαν μετά πυκνῶν δασῶν διατεμνομένων ὑπὸ φαράγγιον, ὑψοῦται τὸ χωρίον Δ*** ὑπὸ ἑκατοστύος κατοικοῦμενον οἰκογενειῶν ὀλοσχερῶς περὶ τὴν γωργίαν καὶ τὴν ποιμενικὴν ἀσχολουμένων. Ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς διχαζούσης αὐτὸ ὁδοῦ ὑπάρχει τὸ ὑπὸ τὸ ἔμβλημα τοῦ Ἡλίου ξενοδοχείον, ὅπου οἱ ἀγρόται ἐκεῖνοι διέρχονται συνήθως τὰ ἑσπέρας τῶν ἑορτασίων ἡμερῶν ἀφοῦ παρασταθῶσιν εἰς τὰς ἱεροτελεστίας, δοκιμάζοντες τὸν οἶνον ὃν ἡ εὐσταλῆς καὶ φυσίγναθος ξενοδόχος φιλοφρόνως διανέμει αὐτοῖς. Κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας μόνον δι-αβάτης τις παραμένει ἐπὶ μικρὸν, ἢ οἱ τῆς θήρας ἐρασταὶ ἐρχόμενοι ἐκ τοῦ πύργου Κ*** οὐχὶ πλέον τῶν τριῶν μιλιῶν ἀπέχοντος.

Ἦτο θερινῆ πρώτῃ ὀλίγοι τινές θηρευταὶ εἶχον συνέλθῃ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ, καθήμενοι δὲ περὶ τὰς ἀκατεργάστους τραπέζας μετά θαυμασίας ὀρέξεως προεγεματίζον. Εἰς τούτων, μὴ ὄν συνειθισμένους εἰς τὰ πρωϊνὰ ταῦτα ἄριστα, καπνίζων σίγαρον ἕστατο στηριζόμενος ἐπὶ τῆς θύρας ἢ τις ἐκ τοῦ ἰσογείου ἐστιατορίου ἔφερον εἰς τὸ μαγειρεῖον καὶ τὴν οἰναποθήκην. Εἰς τὰς συνεχεῖς ἐρωτήσεις, τὰς παρὰ τῶν προγευματιζόντων ἀποτεινομένης ἀπεκρίνετο ἡ ξενοδόχος, ἀλλ' ὡς πρὸς τὴν ὑπηρεσίαν πολὺ ἐβοηθεῖτο ὑπὸ νεάνιδός τινος, ἡ εὐφυῆς πνεύουσα τῆς ὁποίας ὄψις εὐθὺς συμπάθειαν διήγειρε τῷ θεωροῦντι αὐτὴν μὲ τοὺς ἐρθαλμούς τῆς καρδιάς. Κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας δια-

βάσεις τῆς νεάνιδος ἦτις ἔφερε τὸν οἶνον καὶ τὰ ζητηθέντα φαγητὰ, ὁ ἐκ τῶν ἄλλων κερωρισμένος κυνηγὸς ἔσχε καιρὸν νὰ παρατηρήσῃ αὐτὴν μετὰ προσοχῆς. Ἰδὼν ὅτι ἐνίοτε παχέα δάκρυα ἔρρεον ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς, ταῦτα δὲ ἐσπευσμένως διὰ τῆς χειρὸς αὐτῆ ἀπέμασεν, ἐσκέφθη ὅτι ἡ νεκρὰ ἐκείνη καρδιά ὑπὸ ἠθικοῦ κατεμαστίζετο ἄλγους. Ἰπὸ τῆς περιεργείας ὠθούμενος ἔκραξε τὴν ξενοδόχον καὶ

— Διὰ τί κλαίει; ἠρώτησε δείξας τὴν νεάνίδα. Μὴ τῇ συνέθῃ δυστύχημά τι;

— ὦ! καὶ μέγαλον κύριέ μου! τῷ ἀπεκρίθη εἶνε τῶντι δυστυχῆς!

— Τόσω νέα καὶ δυστυχῆς;

— Μόλις εἶνε δεκαοκτώ ἐτῶν. Κάνεις δὲν τὴν γνωρίζεις καλλίτερά μου εἶμαι ἀνάδοχός τῆς.

— Εὐαρεστήθητε νὰ μοῦ διηγηθῆτε τὸ συμβάν τῆς, διότι προθύμως θὰ συνδράμω αὐτὴν ἐφ' ὅσον δύναμαι.

— Ἐνας μόνος, κύριέ μου, θὰ ἤμποροῦσε νὰ σπογγίτῃ τὰ δάκρυά τῆς, καὶ ἐκεῖνος ὁ σκληρὸς τὴν ἄφησε! — Τὴν λυποῦμαι, τὴν δυστυχῆ! ἀνέκραξεν ὁ κυνηγὸς στρέψας συμπάθει βλέμμα πρὸς τὴν ὑπηρετρίαν ἀσχολουμένην εἰς τὸ μαγειρεῖον.

— Τώρα, προσέθηκεν ἡ ξενοδόχος, ἐργάζεται ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ νὰ προμηθευθῆ ὅ,τι χρειάζεται ἡ γράϊα μήτηρ τῆς, ἡ ὁποία εἶναι ἀσθενῆς, τὸ παιδάκι τῆς καὶ αὐτή. Οὐδὲ ὁ γερωντότερος τοῦ χωρίου μας ἐνθυμεῖται παρομοίαν δυστυχίαν μὲ ἐκείνην τῆς πτωχῆς Λίζας. Ὅλοι αἰσθάνονται συμπάθειαν καὶ δὲν τὴν ἀποφεύγουσι. Ποτὲ δὲν τὴν ἐλέγχουσι διὰ τὸ παρελθόν· καὶ, νὰ εἶπῃ τις τὴν ἀλήθειαν, ἐκτὸς τοῦ μόνου σφάλματός τῆς, τὸ ὅποιον πολὺ σκληρὰ πληρώνει, δὲν ἔχει ἡ δυστυχῆς ἄλλο πταίσμα, διότι εἰ-ναικαλῆ, εὐσεβῆς καὶ φρόνιμος. Σὰς βεβαιώων, κύριέ μου, ὅτι πρὸ πολλοῦ δὲν ὑπῆρχεν εἰς τὸ χωρίον μας κόρη ὠραιότερα

τῆς καὶ μάλλον ἀξία εὐτυχουσι μέλλοντος. Ἡ δυστυχῆς! Ὅταν τὴν βλέπω πενιχρὰ ἐνδοδευμένην νὰ κρύπτηται εἰς τινὰ γωνίαν τῆς μικρᾶς μας ἐκκλησίας διὰ νὰ δεηθῆ ἡσύχως, ἡ καρδιά μου συντρίβεται.

Ἐάν ἐπεχειροῦμεν νὰ μετενέγκωμεν ἐν τῇ παρούσῃ διηγήσει τὸν μεταξὺ τῆς ξενοδόχου καὶ τοῦ κυνηγοῦ διάλογον περὶ τῆς ἐγκαταλελειμμένης, θὰ ἐξηρχόμεθα τῶν ὁρίων, ἄπερ ἀρχῆθεν ἐθέμεθα. Συνοψίζοντες ὅθεν αὐτὸν θὰ ἀφηγηθῶμεν συντόμως τὴν ἱστορίαν τῆς ἀτυχῆς χωρικῆς, δὲν εἶνε δὲ αὐτὴ λίαν ἔτακτος, ὁμοιάζει πρὸς μυρίας ἄλλας συμβάσας καὶ καθ' ἑκάστην συμβαιούσας—τὴν ἱστορίαν τουτέστι ἀδόλου καρδίας εἰς σκληρὰν τεθείσης δοκιμασίαν ὑπὸ τῆς φρεναπάτης. Αὐτὴ ἠγάπησεν, ἐπίστευσεν εὐκόλως εἰς τὰς ὑποσχέσεις καὶ τοὺς ὅρκους, καὶ ἐπροδόθη καὶ ἐγκατελείφθη! Ἔτος δὲν συνεπληρώθη ἀφ' ὅτου αὐτὴ ἦτο τὸ εἰδωλον ἀπάσης τῆς κόμης. Ἄν τις πρώτην αὐτὴν συνήντα τὴν πρώταν ἐπίστευεν ὅτι αἴσιον κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πέρασ θὰ ἐλάμβανον αἱ ὑποθέσεις του. Οἱ νέοι ἐκάλουν αὐτὴν «τὸ ἄνθος τῆς πεδιάδος», καὶ αἱ ὁμοίαι τῆς χωρικῆς ἠγάπων αὐτὴν διότι ἦτο καλῆ, μετριόφρων, ἡσύχος. Μικρὰ τις καλύθη, εἰς ἀγρὸς καὶ χάριεν τι περιβόλιον ἄπερ αὐτὴ ἐκαλλιέργει ἦτο ὅλη ἡ περιουσία τῆς μητρὸς τῆς. Ἡ Λίζα ἀσμένως καὶ εἰς τὰς κοπιωδεστέρας ὑπεβάλλετο ἐργασίας, καὶ χαίρουσα ταύτας ἐξεπλήρου διότι ἡ καρδιά τῆς ἦτο εἰσέτι ἀγνή, οὔτε εἶχεν ἀκόμη διαταραχθῆ ὑπὸ δηλητηριώδους πνοῆς· εὐτυχῆς ἐάν ἐκλειεν αὐτὴν ἀπὸ τῶν τρυφερῶν ἐκφράσεων ἀς μυστικῶς ἐδέχθη ἐν ἐρωτικαῖς συνεντεύξεσι, καὶ ἐακέπτετο ὅ,τι ἡ καλλιτέρα φίλη πάσης κόρης εἶνε πάντοτε ἡ μήτηρ αὐτῆς!

Ἐσπέραν τινὰ ἡ Λίζα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν καλύθην βραδύτερον τοῦ συνήθους· ἡ μήτηρ αὐτῆς ἀνήσυχος ἦλθεν εἰς συνάντησίν τῆς. Ἡ νεανὶς ὑπὸ τρόμου κα-

τελήθη ὅταν ἡ μήτηρ ἠρώτησεν αὐτὴν ποῖον τὸ αἴτιον τῆς βραδύτητος ταύτης—τὸ πρῶτον ψεῦδος διέφυγε τῶν χειλέων τῆς καὶ τὸ ἐρύθημα τῆς αἰσχύνῃς τὸ πρῶτον ἤδη ἐχρωμάτισε τὰς παρειὰς τῆς.

Τὴν αὐτὴν ἐκείνην ὥραν ὁ Ἀντώνιος, ὁ πλουσιώτερος καὶ χαριέστερος νέος τοῦ χωρίου, ὑπέστρεφεν οἴκαδε φαιδρὸν ὑποτονθορύζων ἀσμάτιον.

Ἡ Λίζα διήλθε τὴν νύκτα ἔλην κλαίουσα. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας δ' ἐκείνης ἐπαισθητῆ ἐφάνη μεταβολὴ ἐν τῇ νεανίδι· τὸ ζωηρὸν τοῦ προσώπου τῆς χρῶμα βαθμηδὸν ἐξέλειπε, καὶ ἡ λάμψις τῶν ὀφθαλμῶν ἐσβέννυτο... πᾶσα λοιπὸν εὐτυχία τῆς ἐξηφανίσθη. Ἡ Λίζα δὲν ἦτο πλέον ὁποία ἦτο ἄλλοτε. Ἐάν τις ὑπὸ εἰλικρινοῦς ὠθούμενος ἐνδιαφέροντος, ἠρώτα αὐτὴν, διὰ δακρύων μόνον ἀπεκρίνετο. Αἱ παρακλήσεις ὅλαι καὶ αἱ ἐπίμονοι ἐρωτήσεις τῆς μητρὸς δὲν ἀπέσπασαν τοῦ στόματος αὐτῆς οὐδὲ συλλαβὴν ἀποκαλύπτουσαν τὸ μύχιον αὐτῆς ἄλγος! ἔλεγεν ὅτι ἦτο εὐτυχῆς καὶ ἔχυνε δάκρυα ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

Πλὴν μὴ δυναμένη ἐπὶ πλέον νὰ φυλάττῃ τὸ μυστικὸν ἐξεφράσθη πρὸς τὴν μητέρα τῆς, καὶ μεταξὺ τῶν λυγμῶν καὶ τοῦ φόβου αὐστηρᾶς ἐπιπλήξως ὡμολόγησε τὸ παράπτωμά τῆς, πρὸς ὃ περιῆλθε παρασυρθεῖσα ὑπὸ ἀπατηλῶν παροτρύνσεων καὶ ψευδῶν ὑποσχέσεων. Ἡ γηραιὰ μήτηρ, ἀκαιρον νομίζουσα πᾶσαν ἐκρηξίν ὀργῆς, τρέμουσα ὑπὸ συγκινήσεως ἔθλιψεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς καταβληθείσης ὑπὸ τοῦ ἄλγους καρδίας τῆς, καὶ ἀνέμιξε τὰ δάκρυά τῆς μὲ ἐκεῖνα τῆς δυσμοίρου θυγατρὸς.

Καρτερικῶς ἐκλιναν ἀμφοτέραι τὸν αὐχένα πρὸ τῆς ἀναποφεύκτου εἰμαρμένης, διότι τὸ μοιραῖον μυστικὸν δὲν ἠδύνατο νὰ μένη ἐπὶ πολὺ κεκρυμμένον. Ἡ Λίζα, συνεσταλυμένη ἐν τῇ θλίψει αὐτῆς, προσεπάθει ν' ἀποφεύγῃ τὰ βλέμματα τῶν συναντώντων αὐτὴν, πλὴν οὐδεὶς τῶν νέων ἐτόλμα νὰ ἐ-

ξευτελισή τὴν δυστυχῆ διὰ περιφρονητικῷ βλέμματι ἢ διὰ σκληροῦ τινος λόγου, αἱ δὲ νεάνιδες μὲ κεκλιμένην τὴν κεφαλὴν διήρχοντο ἐνώπιον αὐτῆς ὅπως μὴ τῇ ἀποτεινῶσι χαιρετισμὸν ὅστις ψυχρὸς καὶ βεβιασμένος ὢν θὰ προσέβαλλε τὴν φιλοτιμίαν της—οὐδεὶς τέλος ἐχλεύαζεν αὐτήν. Μετὰ θλίψεως προσέβλεπον αὐτὴν αἱ μητέρες καὶ τῆς δυστυχίας αὐτῆς χρησιν ἐπιποιῶντο συμβουλεύουσαι τὰς θυγατέρας τῶν ὕ ἀπέχουσι τοιοῦτου κινδύνου. Ὅτε δὲ ἐπὶ τέλους ἔφθασεν ἢ διὰ τὴν Λίζαν σπουδαία στιγμή, γυναῖκες τινὲς σφάδρα ἀγαπῶσαι αὐτὴν ἤλθον, προστατευόμεναι ὑπὸ τοῦ σκότους τῆς νυκτός, ἐν τῇ καλύβῃ ἵνα παρὰσχῶσιν αὐτῇ παραμυθίαν καὶ βοηθίαν.

Ἔως ἐδῶ ἔφθανεν ἡ ἀφήγησις τῆς ξενοδόχου. Συγκινηθεὶς ὑπὸ τῆς ἐπιβαρυνοῦσας τὴν ἐγκαταλελειμμένην δυστυχίας ὁ κυνηγὸς προὔκλεισεν εὐθὺς παρὰ τοῖς συντρόφοις του συνεισφορὰν ὑπὲρ αὐτῆς· δὲν εἶχε βεβαίως σημασίαν τὰ συλλεχθέν ποσὸν πλὴν τόσῳ σπουδαίον ἐφάνη πρὸς τὴν ξενοδόχον ὥστε ὅτε αὐτοὶ ἠγέρθησαν ὅπως καταβῶσιν εἰς τὴν πεδιάδα, ἢ ἀγαθὴ ἐκείνη γυνὴ συνάδουσεν αὐτοῦς μετὰ θερμῶν εὐχαριστιῶν καὶ ἐνδομύχων εὐλογιῶν.

II

ΤΟ ΑΡΙΑΚΤΙΚΟΝ ΟΡΝΕΟΝ
ΚΑΙ Η ΛΕΙΑ ΑΥΤΟΥ.

Οἱ τοῦ χωρίου κάτοικοι, ἄνδρες, γυναῖκες, νέοι καὶ γέροντες ἠσυχολοῦντο πάντες περὶ τὸν χόρτον, οἱ μὲν θερίζοντες, οἱ δὲ εἰς χειρόβολα ἀθροίζοντες αὐτόν. Ἡ ζωνρὰ κίνησις τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων παρεῖχεν εἰκόνα ἀληθῶς γραφικὴν, ὁ δὲ θίασος τῶν θηρευτῶν ἔστη θαυμάζων αὐτήν. Πρὸς τὸν ποτηρὴν θὰ ἐνέπνεεν εἰδυλλίον τι, πρὸς τὸν ὕλικὸν καλλιτέχνην θαυμάσιον σχεδιά-

σμα. Ἡ σκιά ὑψηλοτάτου βράχου ἀντὶ ἡλιακοῦ ὥρολογίου χρησιμεύοντος παρὰ τοῖς χωρικοῖς ἐκείνοις, ἐδείκνυεν ἤδη τὴν ὥραν τοῦ προγεύμματος, καὶ ἰδοὺ αἶφνης ἀπορρίπτουσιν ὁ μὲν τὸ λίστρον ὁ δὲ τὸ τρίκρανον. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἄλλη γραφικωτάτη εἰκὼν παρουσιάσθη εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεατοῦ. Οἱ θηρισταὶ σχηματίζοντες τὸ πρῶτον ὀμίλου, ἤλθον καὶ ἐκάθησαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὅπου ἦσαν παρατεθειμένα τὰ φαγητά· οἱ γέροντες ἀπήγγειλαν προσευχὴν, ἦτις, καὶ τοι σύντομος οὔσα, πολὺ μακρὰ ἐφάνη εἰς τοὺς νεωτέρους, ἔχοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς προσηλωμένους ἐπὶ τῶν γεμουσῶνγάλακτος χυτρῶν, ἐπὶ τοῦ βουτύρου καὶ τῶν πλακούντων.

Ἀπὸ ἐνὸς ἤδη τετάρτου τῆς ὥρας διήρκει ἡ ποιμενικὴ αὕτη σκηνή, ὅτε κρότος, ὄλωσ νέος, ἄνωθεν ἐρχόμενος, ἐφέειλκε τὴν προσοχὴν τῶν ἀγροτῶν ἐκείνων· μέγας ἀετὸς μὲ τεταμένης πτέρυγας ἐν ἰσοροπίᾳ ἐκρατεῖτο ἐν τῷ αἰθέρι. Ἐνῶ δὲ ἐξήγειρε τὸν θαυμασμὸν εἰς τοὺς χωρικοὺς ἐκείνους ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ καλλονῇ του, προὔξενε συγχρόνως τρόμον, χαρακτηριστὸς ὡς μάλιστα τῆς περιοχῆς ἀπάσης. Ὅλοι μετὰ περιδεοῦς ἀγωνίας ἐδείκνυον τὴν φωλεὰν ἢ τὸ ἀρπακτικὸν ὄρνειον ἐκτίσειν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ βράχου ὑψομένου μεταξὺ κορυμνῶν, καὶ ἀπροσίτου μέχρι τοῦδε νομιζομένου. Αἶφνης τινὲς, ἃς ἤρπασεν, ἐξήφανίσθησαν ἀπὸ τῶν νομῶν. Ἐκ τοῦ ἐπελθόντος εἰς τοὺς παρεστῶτας τρόμου ἐδηλοῦτο ὅτι ποτὲ ὁ ἀετὸς δὲν ἐφάνη τόσῳ πλησίον.

Αἶφνης ταχὺς κατέρχεται καὶ ὡς ἀστραπὴ ἵπταται πάλιν πρὸς τὴν φωλεὰν. Κραυγὴ ὀξεῖα καὶ σπαρακτικὴ ἀκούεται, ἢ δὲ ἠχὼ ὡς παράπονον μεταδίδει αὐτήν. Ἀγωνιώδης πλὴν βραχεῖα σιγὴ παρακολουθεῖ.

Ἐν ἀκαρεὶ διασπάρη ἡ φρικαλέα εἰδησις ὅτι τὸ ἀρπακτικὸν ὄρνειον ἤρπασε τὸ βρέφος τῆς Λίζας, ὑπὲρ αὐτὴ εἶχεν ἀποθέσει ἐπὶ σωροῦ χόρτου, ὅθεν πρὸς στιγμὴν ἀπεμακρύνθη.

Ἡ ἀπὸ τῶν ποδιῶν τοῦ βράχου χω-

ρίζουσα τοὺς θηριστὰς ἀπόστασις ἦτο μικρὰ· ἀλλ' ἡ ὁδὸς διετέμετο ὑπὸ μεγάλων πετρῶν καὶ πυκνῶν αἵμασιῶν. Πλὴν οἱ χωρικοὶ ἔδραμον πρὸς τὸν βράχον, λίαν τεταραγμένοι τὴν καρδίαν καὶ προσηλῶντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς φωλεᾶς. Ὁ ἀετὸς καθήσας παρὰ τῇ θηλείᾳ αὐτοῦ ἀπαθῆς παρετήρει ἐκ τοῦ ὕψους τὴν ταραχὴν τῶν χωρικῶν, οἵτινες ἔνθεν κἀκείσε τρέχοντες ὁμοιάζον πρὸς συνταραττομένην μυρμηκίαν.

Ἐπὶ τῷ βίῳ στιγμαὶ καθ' ἃς καὶ ὁ ἰσχυρώτερος ἀναγνωρίζει τὸ ἀνίσχυρον αὐτοῦ.

— Εἴμεθα ἀσθενῆ πλάσματα! ἀνέκραξε γέρον τις χωρικός, τὰ ἠράκλεια τοῦ ὁποίου μέλη, μήπω καταβληθέντα ὑπὸ τῆς ἡλικίας, ἐνέφαινον τί ἠδύνατο νὰ πράξῃ—τί δυνάμεθα εἰς τὴν περίστασιν ταύτην; Νὰ παρακλέσωμεν τὸν θεὸν καὶ τίποτε πλέον.

Μεγάλην ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν οἱ λόγοι οὗτοι ἐπὶ τοῦ ἐκείσε συνηγμένου πλήθους· πατέρες, μητέρες ἐν ἀκαρεὶ ἀνεμνήσθησαν τῶν τέκνων αὐτῶν καὶ πάντες ἐκλινον γόνυ. Ἰκεσία θερμὴ ἀνῆλθεν εἰς τὸν οὐρανόν.

Οὐδεὶς ἐμνήσθη τῆς ἀτυχοῦς Λίζας. Ἡ συμπάθεια ἀπάντων ἐστράφη πρὸς μόνον τὸ βρέφος, ἀξήθεισα ὑπὸ τῆς τραχύτητος τοῦ βράχου, πρὸς ἢ ἠτένισαν πάντες τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐρευνῶντες τὸν τόπον ἐν ᾧ ὁ ἀετὸς ἀπέθεσεν αὐτό. Τοιοῦτος δὲ κατέλαβε τρόμος τὰς ψυχὰς τῶν ὡστε οὐδεὶς ἐσκέπτετο τὸ μέσον τῆς διασώσεως αὐτοῦ. Ἀμυρρόποντες καὶ λίαν τεταραγμένοι ἠρώτων ἀλλήλους οἱ χωρικοὶ.

— Ζῆ ἄραγε ἀκόμη τὸ παιδίον;

— Μὴ ἐξέσχισε τὸ τέρας τὰ τρυφερά του μέλη;

— Τὶ θὰ γείνη, θεέ μου! τὸ δυστυχὲς ἐκεῖνο;

III

ΜΗΤΗΡ ΚΑΙ ΤΕΚΝΟΝ.

Ἡ Λίζα τὸ πρῶτον ἔμεινε ὡς κε-

ραυνόπληκτος ὑπὸ τοῦ τρόμου, μὴ δυναμένη δὲ νὰ στηριχθῇ πλέον ἐπὶ τῶν ποδῶν της ἐρρίφθη ἐπὶ τινος λίθου ἀτενῶς προσβλέπουσα τοὺς ἀετούς. Ἐκ τῆς ἀκινήτου ὕψεως αὐτῆς ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐννοήσῃ τις τὸν κατέχοντα αὐτὴν λογισμόν.

Αἶφνης, ὡσεὶ ὑπὸ ἐκτάκτου ἐμφυχωθείσα δυνάμει, ἀνετινάχθη, καὶ μετ' ἐξαισίας ταχύτητος ἔδραμε διαβαίνουσα φάραγκας καὶ διασκελίζουσα ἀκάνθας πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου, εἶτα δὲ ἤρχισεν ἀναρριχωμένη.

Οἱ χωρικοὶ πολυάριθμοι συρρέυσαντες, ἐξέπεμψαν κραυγὰς φρίκης ἰδόντες τὴν Λίζαν τόσῳ τολμηρὰν ἐπιχειροῦσαν ἀνάβασιν.

— Θὰ πέσει... ἐκράυγαζον· θὰ συντριβῇ εἰς τὴν ἄβυσσον!... τρέμει, κλονεῖται... θεέ μου! χάνεται! Ἄ! δὲν ὑπάρχει κανεὶς νὰ ριψοκινδυνεύσῃ ἀκολουθῶν τὴν δυστυχῆ ἐκείνην ἵνα τὴν σώσῃ ἀπὸ ἐσθιαίου θανάτου;

— Μάρκε, παιδί μου! ἐφώναζεν ἐπὶ τέλους ὁ γέρον χωρικός. Μάρκε! Μάρκε! ἐπανέλαβε μὲ φωνὴν ἀντηχήσασαν εἰς τὰ πλησίον ὄρη· εἶτα ἐξέπεμψε συριγμὸν τοσοῦτον ὄξυν καὶ διαπεραστικὸν ὥστε καὶ αὐτοὶ οὗτοι ρὶ αὐτοὶ ἐταράχθησαν.—Μάρκε! Μάρκε! ἐκράυγασε πάλιν, ποῦ εἶνε ὁ Μάρκος μου; Δὲν εἶναι κανεὶς νὰ τὴν βοηθήσῃ; Ἄν ἦτο ὁ υἱός μου! ἐκεῖνος πολλάκις ἐν μέσῳ πυκνῆς βορρῆς σφαιρῶν ἐπολέμησε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, οὔτε βιαία τρικυμία τὸν ἐμπόδισε ν' ἀναρριχηθῇ εἰς τὰς κεραίαις τοῦ πλοίου καὶ ν' ἀντιμετωπίσῃ θαρραλέως τοὺς κινδύνους τῆς θαλλάσης....

Ὁμιλοῦντος δὲ εἰσέτι τοῦ γέροντος, ὑψηλὸς τις νεανίας, μὲ πρόσωπον ἡλιοναῆς καὶ κόμην βοστρυχῶδη διέσχισε τὸ πλῆθος, ὅπερ ἐν εὐφρομίας ὑπεδέχθη αὐτόν.—Ἦτο ὁ Μάρκος.

Ἡ Λίζα, ἐφ' ἧς τὴν προσοχὴν αὐτοῦ ἐπέστησεν, ἐξήκολούθη ἐν τοῦτοις ἀναρριχωμένη ἐπὶ τοῦ βράχου οὐδόλως μένουσα ὅπως ἀναπαυθῇ· μόνη σκέψις

αὐτῆς ἦτο ἡ σωτηρία τοῦ βρέφους. Μετὰ τοσαύτης ἀνήρχετο ταχύτητος, ὥστε δὲν ἐβλεπέ τις σχεδὸν ποῦ ἐστῆριζε τὸν πόδα τῆς καὶ πῶς ἐκρατεῖτο διὰ τῶν χειρῶν ἐφάνετο ὅτι ἄγγελος φύλαξ ἠγρίπνει ἐπ' αὐτῆς καὶ ἐκράτει τὸν λίθον ἐφ' οὗ αὐτὴ ἔθετε τὸν πόδα, καὶ ἐστεροποιεῖ τὰς τροφῆρας ρίζας ἀφ' ὧν ἐλαμβάνετο.

Ὁ Μάρκος προέβη τότε μετ' ἀποφασιστικότητος πρὸς τὸν βράχον καὶ τὰ βλέμματα τοῦ πληθους ἐν ἀγωνιώδει παραδοκίᾳ ἐπ' αὐτοῦ ἐστράφησαν. Μετ' οὐ πολὺ λίαν εὐκόλως ὑπερέβη πάντα τὰ παρεπιθέμενα προσκόμματα, καὶ τέλος ἔστη ἐνώπιον τοῦ βράχου. Ἐν τῇ θέᾳ τοῦ γιγαντείου ἐκείνου σωροῦ χώματος, λίθων καὶ πρέμων, ὁ ἀνὴρ ἐκείνος ἠσθάνθη ἐκλείπον τὸ θάρρος καὶ τὰς δυνάμεις του. Ἐνώπιον αὐτοῦ εἶχε τὴν ἀνωφερῆ πλευρὰ τοῦ βράχου, ἀνωθεν τὸν θόλον τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὑπὲρ τοὺς πόδας θάρσθρον. Ὁ χωρικός πρῶτην ἤδη φορὰν ἐπὶ ζωῆς του ἠσθάνθη τὸ σῶμα του τρέμον, πᾶν τὸ περικυκλοῦν αὐτὸν προὔξενει φοίκην ἐσκοτίσθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ του, θορυβηθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς φρικαλέας ἐντυπώσεως ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον με ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας.

Οἱ πτωχοὶ ἐκεῖνοι γεωργοὶ παρατηρήσαντες ἐκ τῆς κοιλάδος τὴν ταραγὴν τοῦ μικροῦ ἐδέησε ν' ἀπολέσωσι τὴν εἰς αὐτὸν ἀνατεθεισαν ἐλπίδα. Ὁθεν ἤρχισαν νὰ κλαίωσι καὶ νὰ θρηνώσι. Ἀμφίβολον ἐνόμιζον τὴν σωτηρίαν τοῦ ἠρωικοῦ ἐκείνου πλάσματος, ὅπερ εἰς τοσοῦτον μέγαν κίνδυνον ἐσυρην ἡ μητρικὴ στοργὴ καὶ ἡ ἐπὶ τὸν θεὸν ἐλπίς.

Ἐπὶ τέλους δι' ἐκτάκτου προσπαθείας ἀνερριχθῆν ἐπὶ τῆς κορυφῆς καὶ πράγματι ὡς ἐκ θαύματος ἐφθασεν ἐκεῖ. Ἡ δυστυχὴς ἤκουσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς, φρικαλέου βόμβου ἦσαν οἱ ἀετοὶ, οἵτινες θορυβηθέντες ὑπὸ τῆς αἰφνιδίας ἐμφανίσεως αὐτῆς μεγάλως ἀνησύχησαν. Ἡ Λίζα φρικώσως

ἠτένισε τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπ' ἐκείνων τῶν ζώων οἵτινες ἐσπινθηροβόλουν. Ἐνόμισεν ὅτι τὰ κοπτερὰ ράμφη καὶ εἰ ὄνυχες τῶν ἀετῶν ἠπέιλουν τὸ πρόσωπόν τῆς, διὸ φοβηθεῖσα παρ' ὀλίγον ἐλειποθύμει καὶ ἐπιπτε ὅταν κατὰ θεῖαν εὐδοκίαν τὰ ἀρπακτικὰ ὄρνεα ἀπλώσαντα αἴφνης τὰ πτερὰ ἐπέταξαν ἐπὶ τινος δένδρου ὅπερ ἐπέκειτο θαράθρου ὑπὲρ τοὺς τετρακοσίους πόδας θαθείς. Παταγωδῶς πλήττοντες τὰς πτέρυγας, ἐντρομοὶ ἐκάθησαν οὗτοι ὁ εἰς παρὰ τὸν ἄλλον μετὰ τὸ βλέμμα προσηλωμένον ἐπὶ τῶν ὑποκειμένων κρημνῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων θορυβωδῶς ἔτρεχεν χεῖμαρρός τις.

Ἡ φιλόστοργος μήτηρ ἀνέλαβε τὰς δλίγας αὐτῆς δυνάμεις, μετὰ ζωνρᾶς χαρᾶς λύπη ἀναμεμιγμένης ὤρμησε πρὸς τὴν φωλεάν τῶν ἀετῶν. Τὸ βρέφος ἔκειτο ἐξηπλωμένον ἐπὶ αἰμοφύρτων ὀστέων, ἐν μέσῳ φρικτῶν λειψάνων σπαραχθέντων ζώων. Οἱ ὄνυχες τοῦ ἀρπακτικοῦ ὄρνέου εἶχον σεβάσθη αὐτό.

Ἡ Λίζα ἀναλυθεῖσα εἰς δάκρυα, ἐκλινε τὸ γόνυ καὶ μετὰ καρδίαν ἀγαλλομένην, νοερῶς εὐχαριστήριον ἱκεσίαν ὕψωσε πρὸς τὸν θεόν, ἐκφραστικωτέραν παντὸς λόγου, διότι δὲν ἠδυνήθη νὰ προσφέρῃ λέξιν. Ἰδοῦσα ζῶν τὸ βρέφος, ἔλαβεν αὐτὸ καὶ μετὰ πολλῆς στοργῆς τὸ ἔθλιψεν ἐπὶ τῆς καρδίας τῆς σφοδρῶς εἰσέτι παλλομένης.

Ἐφ' ὅσον τὸ βρέφος ἐκίνει τὰ τροφῆρα του μέλη ἠῤῥξανεν ἐν αὐτῇ ἡ ἀγαλλίασις, καὶ τὸ ἐλίκνιζεν καὶ τὸ ἐφίλει καὶ ἔπειτα πάλιν ἰσχυρώτερον ἔθλιβεν αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ὡσεὶ φοβουμένη μή τις τῇ ἀρπάσῃ αὐτό. Ἄλλ' ἐνθους ὑπὸ τῆς ἀγαλλιᾶσεως κατέστη ὅταν συνελθόν ἐντελῶς ἐμειδίασεν ὀλίγον πρὸς αὐτήν τὸ μειδίημα ἐκεῖνο ἄδρῶς ἀντήμειψεν ὅλα τὰ ἠθικά καὶ φυσικὰ μαρτύρια δι' ὧν ἀπὸ μιᾶς ὥρας ἐβασανίζετο. Ἡ βία ἀπελπιστικὴ συγκίνησις ἡ παρασχοῦσα τῇ Λίζα θάρρος οὕτως ὅ-

περφυσικὸν καὶ δύναιμιν τοσαύτην, ἐπὶ τέλους ἐπραῦνθη, ἡ δὲ πτωχὴ νεάνις ἰδοῦσα ἑαυτὴν μόνην καὶ ἀνευ βοήθειας, ἐνόησε τότε εἰς ὁποῖους θὰ ὑπεβάλλετο κινδύνους διὰ τῆς καταβάσεως ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ, πολὺ μᾶλλον φρικωδεστέρας, διότι οὐχὶ μόνον περὶ τῆς ἰδίας αὐτῆς ζωῆς ἔμελλε τώρα νὰ φοβῆται ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τοῦ προσφιλοῦς αὐτῆς τέκνου.

Καὶ ὅμως ὤφειλε νὰ κατέλθῃ τοῦ βράχου, ὤφειλε νὰ ὀπλισθῇ διὰ τὸ λμης ἵνα ἐπανέλθῃ παρὰ τῇ γηραιᾷ αὐτῆς μητρὶ ἣτις πᾶσαν ἐλπίδα ἀπόλεσεν ἴσως τοῦ νὰ ἐπανίδῃ αὐτήν. Ὁ θεὸς ὅστις ἀριδῆλως μέχρι τοῦδε ἐπροστάτευσεν καὶ ἐφύλαξεν αὐτήν, δὲν θὰ τὴν ἐγκαταλείψῃ βεβαίως κατὰ τὴν κινδυνώδη κατάβασιν. Πλὴν αἱ δυνάμεις αὐτῆς ἐξηνητλήθησαν, καὶ ἐκ τῶν ποικίλων τρομερῶν ἐντυπώσεων τότε σῶμα καὶ ἡ διάνοια αὐτῆς ἀρκετὰ ὑπέμειναν ὥστε δὲν ἠδύνατο εὐθὺς νὰ ἐπανακτήσῃ τὴν πρῶτην ἐνεργητικότητα, αὐτῶν.

Ἡ Λίζα ἐτόλμησε πρῶτον νὰ ρίψῃ τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ὑποκειμένης κοιλάδος, καὶ ἀναμετρήσασα τὸ ἔκτακτον βάθος αὐτῆς ἐφρικίασε καὶ τρέμουσα ὀπισθοχώρησεν. Ἐνώπιον αὐτῆς εἶχε τὸν κρημνὸν, ἀπωτέρω πολλὰ ὄντα τὰ ὁποῖα διέκρινεν, ὄντα ὡς αὐτὴν ἀσθενῆ, ἀνίσχυρα, ἐξ ὧν οὐδὲν θὰ ἠδύνατο νὰ βοηθῆσῃ αὐτὴν ἐν τῇ φρικώδει ταύτῃ συμφορᾷ. Συγκεχυμένα φωναὶ ἐφθάνον μέχρις αὐτῆς, ἀλλὰ μὴ ἀρκοῦσαι νὰ τῇ ἐμπνεύσωσι θάρρος. Ἐν ἀγωνίᾳ παρετήρει τὴν χλοάζουσαν κοιλάδα, τὰς γηραιὰς πτελέας, τὰς σκιαζούσας τὴν καλύβην τῆς μητρὸς τῆς. Ἐκεῖ ἐγνωρίζεν ὅτι ὑπῆρχε λίκνον καὶ τὸ λίκνον ἐκεῖνο ἐζήτην τὸ βρέφος τῆς. Ἀ! ἐὰν ὁ θεὸς δὲν ἐποίησεν θαῦμα, ἀναμφιβόλως τὸ λίκνον θὰ ἔμεινε κενὸν καὶ κενὸν διὰ παντὸς, οὔτε θὰ ἐλίκνιζετο ποτὲ ἐν τὸς αὐτοῦ τὸ τέκνον τῶν σπλάγχχνων

τῆς, τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνθέρμου στοργῆς τῆς.

(ix τοῦ ἰταλικοῦ)

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον)

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ

ΛΔΟΛΦΟΣ ΘΙΕΡΕ

Ὁ ἐξοχος οὗτος ἱστορικός καὶ πολιτικός ἀνὴρ, οὔτινος προσφέρωμεν σήμερον τὴν εἰκόνα, ἐγεννήθη ἐν Μασσαλίᾳ τὸ 1797 ὑπὸ ἀσήμερον μὲν πλὴν ἐντίμων καὶ ἐργατικῶν γονέων. Ἀφιέρωθεὶς εἰς τὰς νομικὰς σπουδὰς καὶ εἰς τὸ ἀκανθώδες τῶν δικαστηρίων στάδιον, τὸ 1820 ἀπεξεδύθη τὴν τήβεννον ὡπως ἀποδυθῆ εἰς τὴν δημοσιογραφικὴν κοινίστραν ἐν ἣ διέπρεψε τὸ πρῶτον γράφων ἐν τῷ *Constitutionnel*. Ἡ ἱστορία αὐτοῦ τῆς *Γαλλικῆς ἐπανάστασεως*, 15κις ἐκδοθεῖσα καὶ εὐρωπαϊκὴν φήμην εἰς αὐτὸν προσπορίσασα, ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἡλικίαν 26 ἐτῶν. Κατὰ τὸ 1830 διωρίσθη Σύμβουλος τῆς ἐπικρατείας καὶ κατὰ τὸ 1832 ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν. Τὸ 1834, ἐκραγείσης δημοκρατικῆς τινος στάσεως, οὗτος, καίτοι ὑπουργὸς διατελών, ἔδραξε τὸ ὄπλον καὶ ἔδραμεν ὡπως ἐπιτεθῆ καθ' ὁδοφράγματος. Ἐπτάκις δὲ μετὰ ταῦτα ἐγένετο ὑπουργὸς καὶ πρωθυπουργός.

Ἐπὶ τῆς δημοσιογραφίας μετὰ τοῦ Armand Carrel, ὑπουργὸς ὑπὸ τὸν Λουδοβίκον Φίλιππον συνειργάσθη πρὸς ἀναγέννησιν τῆς Β' Δημοκρατίας, ἐψήφισεν ὑπὲρ τῆς προεδρίας τοῦ Λουδοβίκου Ναπολέοντος, ὅστις ἀφ' οὗ καθέρχεν αὐτὸν τῷ ἀπένειμε μετὰ ταῦτα τὸν τίτλον ἐθνικοῦ ἱστορικοῦ.

Κατὰ τὸ 1871 ἐκλεχθεὶς πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ συνομολογῆ-

σας ἐπώδυνον μὲν πλὴν ἀναπόδρα-
στιον μετὰ τῆς Γερμανίας εἰρήνην,
κατεπολέμησε καὶ κατενίκησε τὴν ὕ-
δραν τῆς κοινοκτημοσύνης καὶ ἀπο-
κατέστησε τὴν τάξιν εἰς τὴν σκληρῶς
δοκιμασθεῖσαν πατρίδα τοῦ συνῆψε δά-
νειον σπουδαῖον, ἀνύψωσε τὴν πίστιν
τῆς Γαλλίας, προήγαγε τὴν στρατιω-
τικὴν σύσταξιν τῆς χώρας καὶ ἠδυνή-
θη ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐριζόντων κομμά-
των νὰ διατηρήσῃ τὴν ἡσυχίαν ἐν τῷ
ἐσωτερικῷ καὶ τὴν φιλίαν τῶν ἄλλων
Δυνάμεων. Ἀναγκασθεὶς δὲ νὰ παραι-
τηθῇ τὴν 24ην Μαΐου τοῦ 1873, κα-
τόπιν τοῦ συνασπισμοῦ τῶν μοναρχικῶν
μεριδῶν, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν ἰδιωτικὸν
βίον παρὰ πάντων τιμώμενος καὶ δι-
καιοῦς ὡς ὁ σωτὴρ τῆς Γαλλίας θεω-
ρούμενος· νῦν δὲ λογίζεται ὡς ὁ ἐπί-
δοξος διάδοχος τοῦ στρατάρχου Μάκ-
Μαθῶνος ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἡ δη-
μοκρατικὴ μερίς κατισχύσῃ κατὰ τὰς
προσεχεῖς βουλευτικὰς ἐκλογάς.

Ἐν τῷ ἐπομένῳ τεύχει θέλομεν
δημοσιεύσει τὴν εἰκόνα τοῦ Βιάτορος
Οὐγγῶ.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΡΟΔΟΥ.

(Ἐράνισμα)

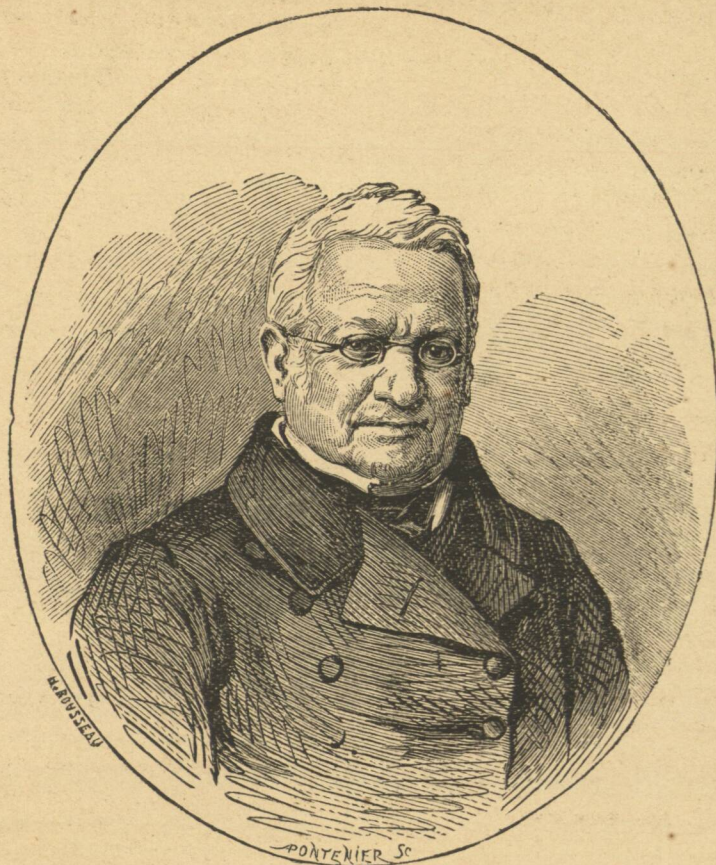
Ἡ καταγωγή τοῦ ρόδου, ὡς καὶ ἡ
τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ ἀνερευνητῶν εὐ-
γενειῶν, ἀπόλλυται εἰς τὸ χάος τῶν αἰώ-
νων· ἀλλ' ὁ κυρ. Μέγερ, ἑξέχος γερμανός,
δημοσιεύσας φιλοσοφικὴν καὶ περιέργον
μονογραφίαν τοῦ ρόδου, ἐξ ἧς ἐρα-
νίζομεθα μέρη τινα, ἐνόμισε καλὸν ν'
ἀρχίσῃ τὰς τε σπουδὰς καὶ ἐρεῖνας του
ἐκ τοῦ Κομφουκίου. Καθ' ὅσον φαίνε-
ται ὁ μέγας οὗτος Κινέζος φιλόσοφος
ἐξῆ ἀνέτως ἐν μέσῳ τῶν ρόδων, καὶ
πρὸς αἶνον τῶν ἀνθῶν τούτων ἐστι-
χούργησεν ὅχι ὀλιγώτερα τῶν 3333
ποιημάτων, τινὰ τῶν ὁποίων ἀναγι-
νώσκονται ἔτι καὶ σήμερον εἰς τὰς

μεγάλας τῶν μανδαρίνων ἀνθοδόχας
τῆς οὐρανοῦ αυτοκρατορίας.

Μεταξὺ τῶν 1800 τόμων τῶν ἀπαρ-
τιζόντων τὴν βιβλιοθήκην τοῦ αυτο-
κράτορος τῆς Κίνας, 1200 πραγματεύ-
ονται περὶ ἀνθουργίας καὶ 600 εἶναι
ἰδίως ἀφιερωμένοι εἰς τὴν καλλιέργειαν
τῶν ρόδων καὶ τοὶ οἱ κάτοικοι τῆς
οὐρανοῦ αυτοκρατορίας ἐγνώριζον μό-
νον δύο εἶδη ρόδων τὸ λευκὸν καὶ τὸ
πορφυροῦν· ἀμφότερα ταῦτα τὰ εἶδη
τῶν ρόδων εἶναι τόσῳ καλῶς καλλιερ-
γημένα ἰδίως εἰς τοὺς αυτοκρατορι-
κοὺς κήπους, ὥστε ἡ ἐτήσια ἐξ αὐτῶν
παραγομένη οὐσία φέρει εἰσόδημα
120,000 φράγκων. Ἡ χρῆσις τῆς οὐ-
σίας ταύτης ἐν Κίνα ἐπιτρέπεται μό-
νον εἰς τὰ μέλη τῆς αυτοκρατορικῆς
οἰκογενείας καὶ εἰς τοὺς μεγάλους τοῦ
στέμματος ἀξιωματικούς, πᾶς δ' ἄλλος
Κινέζος ὅστις ἤθελε μεταχειρισθῆ τοῦ-
το κατεδικάζετο εἰς βερλίαν (ἐμπαιγ-
μὸν).

Σάκκος πλήρης φύλλων ρόδου ἐν
Κίνα θεωρεῖται ὡς ἀλάνθαστον φυλα-
κτῆριον κατὰ τῶν πονηρῶν πνευμά-
των, τῶν ἀσθενειῶν καὶ κακῶν ὀνεί-
ρων. Εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Σιάμ ὑπάρχει
γενικὴ πεποίθησις ὅτι τὰ ἀγαθὰ πνεύ-
ματα ἐγεννήθησαν εἰς δάση ρόδινα,
τὰ δὲ πονηρὰ εἶδον τὸ φῶς εἰς δάση
κυπαρίσσω. Οἱ κάτοικοι τοῦ Σιάμ πι-
στεύουσι πρὸς τούτοις ὅτι νὰ φυτεύ-
ωσι ροδωνιὰν πλησίον κυπαρίσσου εἶναι
τὸ αὐτὸ ὡς νὰ προσκάλουν τὴν δυ-
στυχίαν καὶ τὸν θάνατον.

Ἐρχόμεθα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ μυ-
θολογικοῦ ρόδου. Οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον
ὅτι τὸ ρόδον ἐγεννήθη εἰς τὴν νῆσον
τῆς Citera, ὁ Ἀνακρέων ὅμως τῷ
δίδει ἄλλην καταγωγὴν. Τῆς Ἀφροδίτης
ἐξερχομένης τῶν κυμάτων ὕδατοστα-
ζούσης, ρανίς τις διελθοῦσα ἐ-
πὶ τῶν γυμνῶν τῆς θεᾶς μελῶν καὶ
πεσοῦσα ἐπὶ τῆς γῆς παρήγαγε τὴν
πρώτην ροδὴν. Τὰ ἄνθη τὸ πρῶτον
ἐγένοντο λευκά· ἡμέραν τινὰ ἡ Ἀφρο-
δίτη τρέχουσα εἰς βοήθειαν τοῦ Ἀρόμ-

ΘΙΕΡΣΟΣ

ἐκεντήθη τὸν πόδα εἰς τὰς ἀκάνθας ροδωνίας, τὸ θεῖον αἷμα ἔρρευσεν ἐπὶ τοῦ ἄνθους καὶ οὕτω διὰ παντὸς ἠρυθρίασε. Ἡ μωαμεθανικὴ ἔμως παράδοσις, ἥ τὸν ποιητικὴ, διατείνεται ὅτι τὸ ρόδον παρήχθη ἐκ τοῦ ἰδρώτος τοῦ Προφήτου.

Ἄς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ρωμαϊκοῦ ρόδου. Εἶναι γνωστὸν ὁποῖαν χρῆσιν ἀγαλίνωτον ἔκαμνε τοῦ ἄνθους τούτου ἢ αὐτοκρατορικῆ Ῥώμῃ. Ὁ Νέρων ἡμέραν τι νὰ ἐποιήσατο βροχὴν ἐπὶ τῶν συνδαιτημόνων του ἐκ φύλλων ρόδου ὧν ἡ ἀξία ἀνήρχετο εἰς τέσσαρα ἑκατομμύρια σκατερτίων (νόμισμα ρωμαϊκόν). Ὁ Ἐλιογάβαλος ἐμιμήθη τὸ παράδειγμα τοῦτο ἀλλ' ὕπως μὴ φανῆ φειδωλὸς, ἀφῆκε νὰ διαρκέσῃ ἡ βροχὴ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε οἱ συνδαιτημόνες του ἐστενοχωρήθησαν καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ αὐτὸν ἔκαμνε λουτρά εἰς οἶνον ἐκ ρόδων. Ἡ Κλεοπάτρα δεχομένη τὸν Ἀντώνιον εἰς γεῦμα ἐπέστρωνεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τόσα φύλλα ρόδων μέχρις οὗ ἔφθανον εἰς ὕψος μιᾶς ἀουνας (πήχεις 2 ὡς ἔγγιστα) χρυσόπλοκον δὲ λεπτὸν δίκτυον καλῶς ἐπ' αὐτῶν τεταμένον ἠμπόδιζε τὴν ὀλισθήσιν.

Ἡ Βέρρη ἐν τῷ φορείῳ τῆς, κατεκλίνετο ἐπὶ στρωμνῆς ἐκ ρόδων, περιζώνοντο τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν λαιμὸν μὲ ρόδα καὶ ὠσφραίνετο δέσμη ἐκ τῶν ἀνθέων τούτων συγκεκριμένην. Ἐφοδιάσατέ μας σίτον, ἔλεγεν ὁ Μαρσιάλ καὶ ἡμεῖς εἰς ἀνταλλαγὴν σᾶς δίδομεν ρόδα! Ἡ Ἰταλία κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν εἶχε μετατραπῆ εἰς ροδῶνα!

Ἐφθασαν οἱ ἑσθῆροι καὶ ὁ μεσαιῶν. Ὁλεθρία ἐποχὴ διὰ τὸ ρόδον ὡς καὶ διὰ πᾶν ἄλλο εἶδος ἄνθους. Ὁ μέγας Κάρολος ματαίως προσεπάθει δι' ἐγκυκλίων νὰ τὸ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν δόξαν του. Περὶ τὰ 1100 οἱ σταυροφόροι ἔφερον εἰς τὴν Γαλιαν καὶ Ἀγγλίαν ἀσιατικά τινὰ ρό-

δα καὶ τὸ τῆς Δαμασκοῦ. Εἰς τὸν 16ον αἰῶνα ἀνεστήθησαν τὰ ρόδα. Οἱ βενεδικτινοὶ μοναχοὶ προσέφερον, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοῦτο, σπουδαίας ὑπηρεσίας. Ἐλαβον εἰς συμπάθειαν τὸ ἄνθος τοῦτο καὶ πανταχοῦ ὅπου ἀνίδρουον μονὰς, ἐφύτευον ροδῶνας. Εἶθε καὶ τρεῖς εἶθε! οἱ μοναχοὶ νὰ μὴ κατεγίνοντο εἰς ἄλλο εἰμὴ εἰς τὴν φυτουργίαν!

Τὸ ροδόνερον ἐν τῷ μεσαιῶνι εἶχε μέρος εἰς τὰς βαπτίσεις. Μαῖα τις ἀφῆκε νὰ πέσῃ τὸ τέκνον τῆς κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς βαπτίσεως. Ἡ γυνὴ ἢ φέρουσα τὴν σίκλαν μὲ τὸ ὕδωρ φοβηθεῖσα μὴ ἀποθάνῃ ἀνέτρεψεν αὐτὴν ἐπὶ τοῦ θηλάζοντος βρέφους. Τὸ τοιοῦτον ἐχαρακτηρίσθη ὡς ἄριστος οἰωνός, καὶ πράγματι τὸ βρέφος ἐκείνο, ὅπερ ἔλαβε τὸ λουτρὸν τοῦτο, ὑπῆρξεν ἀκολούθως ὁ ἐνδοξότερος ποιητὴς τῆς βασιλείας Ἐρρίκου Β' τῆς Γαλλίας, ὁ πολὺς δηλαδὴ Ronsard.

Ὁ Λούθηρος ἔφερε ρόδον εἰς τὴν σφραγίδα του. Ἐν Ἑλβετία οἱ ἄγαμοὶ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ φέρωσιν ἐπὶ τῆς κομμοδόχης τὸ ρόδον τῆς ἀθωότητος.

Οἱ δικασταὶ τῆς Santa Vehme ἔφερον τὴν εἰκόνα ἱππότου κρατοῦντος ἐν χειρὶ ἀνθοδέσμην ρόδων, καὶ ὁσάκις μέλος τι τοῦ τρομεροῦ τούτου δικαστηρίου διέκρινε ρόδον ὠφείλε νὰ τὸ ἀσπασθῆ. Πράξις κατὰ τὸ μάλλον καὶ ἥσσον ἀπὸ τῆς. Ἄς ἔλθωμεν τώρα καὶ εἰς τὰ σημερινὰ ρόδα.

Οἱ δύο ἐπιστημότεροι ροδῶνες τῆς ὑψηλίου εἶναι ὁ τοῦ Hildesheim (ἐπαρχίας τοῦ Ἀννοβέρου) καὶ ὁ τῆς Τολώνης ἐν Γαλλίᾳ. Ὁ πρῶτος ἀριθμεῖ χίλια ἔτη, ἔχει ὕψος 15 ποδῶν, μῆκος ὅσον ἐν τῶν τειχῶν τῆς πρωτεύουσας τοῦ Hildesheim καὶ ἐνός ποδὸς διάμετρον εἰς τὴν ρίζαν.

Ὁ δεῦτερος εἶναι ἔτι σπουδαιότερος καίτοι ἀριθμεῖ ὀλιγώτερα ἔτη. Ὀνομάζεται ὁ ρόδων τοῦ Banks, ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς δεσποινίδος

Banks και φαίνεται εις τὴν Τολώνην ἐν τῷ κήπῳ τῆς θαλάσσης. Τὰ ἀνθη του εἶναι λευκά. Παράγει κατὰ τὸν Ἀπρίλιον πρὸς τὸν Μάιον 15000 και καλύπτει διὰ τῶν ἑξ κλάδων του τεῖχον μήκους 75 ποδῶν και ὕψους 48. Ἡ ρίζα ἔχει διάμετρον 2 ποδ. και 8 πολ.

Ἡ σημερινὴ ἀνθουργία ἀριθμεῖ 3000 εἶδη ρόδων!

Ἄς ἐπιτραπῆ δὲ και εἰς ἡμᾶς νὰ προσθέσωμεν ἐν ἔτι, ὅπερ ὁ κύριος Μέγερ ἐν τῇ ἀθωότητί του ἐλησμόνησεν τὴν Γυναῖκα.

ΜΕΛΙΣΣΑΙΟΣ

ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Β. ΔΗ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΣΧΙΛΛΕΡ

ΠΑΡΑΦΡΑΣΘΕΙΣΑ ΥΠΟ

ΑΠΟΤΟΛΟΥ Ε. ΚΟΚΚΙΝΟΥ.

Ὅτε σεῖς διοκεῖτε ἔτι τὸν ὠραῖον κόσμον, ὀδηγοῦσαι τὰς εὐδαίμονας γενεάς διὰ τοῦ γλυκεῖος χαλινῶ τῆς χαρᾶς, ὡ ὠραῖαι ὑπάρξεις τῆς μυθώδους βασιλείας, ὅτε ἡ ὑμετέρα φιλήδονος λατρεία ἐλαμπεν ἔτι, ἄχ! τὸ πᾶν ἄλλοιόν, ἄλλοιόν, ἄλλοιόν ἦν τότε, ὁπότε ὁ ναβῶ σου δι' ἀνθέων ἐστεφανοῦτο, ὡ Ἀμαθουσία Ἀφροδίτη.

Τότε τῆς ποιήσεως ὁ μαγικὸς πέπλος περιετύλισσεν ἔτι ἡδέως τὴν ἀλήθειαν. Εἰς τὴν πλάσιν ἄπασαν ἐνεχέστο ἀφθόνως ἡ ζωὴ, και, ὅπερ πλέον δὲν θέλει αἰσθανθῆ, ἠσθάνετο. Ὅπως δ' αὕτη μετὰ τοῦ ἔρωτος δεσμευθῆ ἐδίδατο μεῖζων τῇ φύσει λαμπρότης. Τὸ πᾶν εἰδείκνυε τὸ ἱερὸν ἐλέμμα, τὸ πᾶν τὰ ἔχνη θεοῦ τινός.

Ὅπου νῦν περιστρέφεται ἄψυχος (ὡς λέγουσιν οἱ ἡμέτεροι σοφοὶ) σφαῖρά τις πυρίνη, ἄλλοτε ὁ Ἥλιος ἐν γαληνῇ μεγαλοπρεπεῖα ὠδήγει τὸ χρυσοῦν αὐτοῦ

ἄρμα. Εἰς ἐκεῖνα τὰ ὕψη ἐθάμιζον αἱ Ὀρειάδες νόμφοι, εἰς ἐκεῖνο τὸ δένδρον ἔζη Δρυάς τις, ἀπὸ τὰς ὑδρίας τῶν ἐρατεινῶν Ναιάδων ἀνέβλυζον οἱ ποταμοὶ μετ' ἀργυροσειδοῦς ἀφροῦ.

Ἡ δάφνη ἐκεῖνη ἐστράφη ποτὲ ὅπως παράσχη βοήθειαν, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ταντάλου εἰσῆγεν ἐπ' ἐκεῖνου τοῦ λίθου, και ἐξ ἐκεῖνου τοῦ καλάμου τὸ στυλπητῆριον τῆς Σύριγγος, ἐξ ἐκεῖνου τοῦ μικροῦ δάσους ἀντήχησεν ὁ θῆνος τῆς Φιλομήλας. Ὁ ρύαξ ἐκεῖνος ὑπεδέχθη τὰ δάκρυα τῆς Δήμητρος κλαιούσης τὴν Περσεφόνην αὐτῆς, ἐξ ἐκεῖνου τοῦ λόφου ἡ Κυθήρεια ἐκάλεσεν οἴμοι! διὰ κενῆς τὸν ὠραῖον αὐτῆς φίλον.

Παρὰ τοῖς ἀπογόνοις τοῦ Δευκαλίωνος κατέβαινον τότε και οἱ οὐρανίωνες. Ὅπως δὲ νικήσῃ ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς τὰς ὠραίας θυγατέρας τῆς Πύρρας ἔλαβεν ἀνὰ χεῖρας τὴν ποιμενικὴν βῆδον. Τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς θεοὺς, τοὺς ἥρωας, συνεζεύγνυν ἔρωσ μετὰ γλυκεῖος δεσμοῦ ἠθητοί, θεοὶ και ἥρωες προσέφερον λατρείαν εἰς τὴν Ἀμαθούντα.

Ἡ ὑμετέρα ἀθόρυβος λατρεία ἀπηξίου τὴν θαθεῖαν σοβαρότητα και τὰς λυγρὰς ἀρνήσεις· εἰς πάντας ἔπρεπεν ἰδέως νὰ πάλληται ἡ καρδία ἐν τοῖς στέροσι, διότι μεθ' ὑμῶν συνεδέετο ὁ εὐτυχῆς ἄνθρωπος. Τότε οὐδὲν ἕτερον ἦν ἱερὸν ἢ ἡ ὠραϊότης, και οὐδεὶς τῶν θεῶν ἠδέετο νὰ τέρπηται, ὅταν αἱ ἄγναι και οὐχὶ ἄμοιροι ἐρυθήματος Μοῦσαι, ὅταν αἱ Χάριτες παρεδίδοτο.

Οἱ ὑμέτεροι ναοὶ ἦσαν εὐθυμοι καθὼς τὰ ἀνάκτορα, ὑμᾶς ἐμεγάλυνε τὸ ἄσμα τῶν ἠρώων εἰς τοὺς ἰσθμικοὺς ἀγῶνας πλουσίους ἀπὸ ἐντίμων στεφάνων, αἱ δὲ τέθριπποι ἤστραπτον εἰς το τέρμα. Ἐν χαριέσσει πλοκῇ ἐνεψυχούντο οἱ χοροὶ περὶ τὸν μεγαλοπρεπεῖ βωμόν, οἱ δὲ ἡμέτεροι κρόταφοι κατεκοσμοῦντο διὰ θριαμβευτικῶν στεμμάτων τεθειμένων ἐπὶ τῶν εὐοδῶν κομῶν.

Τὸ ἐπιφώνημα εὐοῖ τοῦ παιδρῶ θυροσοφοῦτος πλήθους και ἡ μεγαλοπρε-

πῆσάμοιβῆ τῶν πανθήρων ἀνήγγλλον τὸν μέγαν κομιστὴν τῆς χαρᾶς. Ἰδὲ ἐμπροσθεν Φαύνους και Σατύρους σφαλλόμενους, ἰδὲ ὄρμητικὰς μαινάδας περίεξ πηδῶσας. Ὁ χορὸς αὐτῶν διεγείρει τὸν αἶνον εἰς τὸν οἶνον αὐτοῦ, και αἱ ἐρυθραὶ παρειαὶ τοῦ ξενίζομένου εὐθυμοὶ γίνονται ἐπὶ τῷ προσφερομένῳ ποτηρίῳ.

Εἰς τὴν κλίνην τοῦ θνήσκοντος δὲν ἐφαίνοντο τότε φρικτοὶ σκελετοὶ, φίλημα δὲ ἀφήρει ἀπὸ τὰ χεῖλη του τὴν ὑστάτην πνοὴν και πνεῦμά τι κάτω ἔστρεψε τὴν δαδὰ του. Προσέτι δὲ τὴν αὐστηρὰν πλάστιγγα τοῦ Πλούτωνος ἐκράτει εἰς χεῖρας ἔγγονός τις θνητῆς γυναικὸς, και ἡ φλογερὰ ὠδὴ τοῦ Θρακὸς συνεκίνηε τὰς Ἐρινύδας.

Ἡ χαριέσσα και εὐσεβὴς σκιά ἀνένεου τὰς τέρψεις αὐτῆς εἰς τὰ Ἥλύσια πεδία· και ὁ μὲν πιστὸς σύζυγος ἐπανεύρισκε τὴν πιστὴν σύνευνον, ὁ δὲ ἠνίοχος τὸν ἱππόδρομον. Ὁ Λίνος ἐξῆγεν ἐκ τῆς λύρας του τὸν συνήθη μελωδικὸν ἦχον. Ὁ Ἄδμητος ἐρρίπτετο ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς Ἀλκῆστιος, ὁ Ὀρέστης ἀνεγνώριζε τὸν φίλον και Φιλοκτῆτησ τὰ βέλη. Μεγάλα ἄλλα παρώτρυνον τὸν ἀθλητὴν εἰς τὴν ἐργώδη δδὸν τῆς ἀρετῆς, και οἱ εὐτολμοὶ ὀδηγοὶ τῶν μεγαλοψύχων ἐπιχειρήσεων ἐπορεύοντο μέχρι τῶν μακαρίων. Ἡ ἄγία πλῆθος τῶν Θεῶν προσκύνει τὸν Ἀσκληπιὸν τὸν ἀνακαλοῦντα τοὺς νεκροὺς εἰς τὴν ζωὴν. Οἱ δίδυμοὶ ὠδήγουν ἀπὸ τὸν Ὀλυμπον τὸν πρωράτην διὰ μέσου τῶν κυμάτων. Ἀθάνατον και οὐράνιον πῦρ διεχεῖτο εἰς τοὺς μεγαλοπρεπεῖς ὕμνους τοῦ Πινδάρου, εἰς τὴν λύραν τοῦ Ἀρίωνος, εἰς τοὺς λίθους τοῦ Φειδίου. Ἐπὶ τὸ ὠραῖον τόξον τῆς Ἰριδος ἠνθου χαριέστερα τὰ πεδία. Ἠδύτερον ἀντήχει ὁ αὐλὸς εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ποιμένου θεοῦ.

Προσφιλεστέρα και ἀνθηρότερα ἐζωγραφεῖτο ἡ νεότης εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ Γανυμήδους πλέον μεγαλόψυχος, ἥρωική, θεία ἢ ἀρετὴ εἰς τὴν ἀσπίδα τῆς Ἀθηνᾶς. Ἠδύτερος εἰς τὰς ψυχὰς ἦν ὁ διηνεκὴς δεσμός, ὅταν ὁ Ὑμέναιος

συνῆπτεν αὐτόν· τὸ λεπτὸν νῆμα τῆς ζωῆς κατέρρεεν ἐλαφρότερον ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν Μοιρῶν.

Ὁραῖε κόσμε, ποῦ εἶσαι; Ἐπᾶνελθε, δέομαί σου, ὡ λαμπρὲ και ἀνθηρὲ καιρὲ τῆς φύσεως. Οἴμοι! μόνον ἐν τοῖς μύθοις τῆς ποιήσεως ζῆ εἰσέτι ἡ πλαστή εἰκὼν σου. Ἐρημα και λυπηρὰ τὰ πεδία ὑπάρχουσι και οὐδεμία θεότης παρουσιάζεται εἰς τὸ ἐμὸν ἐλέμμα· φεῦ! μόνον ἡ σκιά ἐναπέμεινε τῆς ζωηροτάτης ἐκεῖνης εἰκόνας.

Ἀπαντα ἐκεῖνα τὰ ἄνθη προσεβλήθησαν ὑπὸ τῆς κατεψυγμένης πνοῆς τοῦ βορρᾶ. Ἴνα πλουτισθῆ εἰς μόνον ἐκ τῶν ἄλλων, ἔπρεπεν ὁ κόσμος ἐκεῖνων τῶν θεῶν νὰ γίνῃ ἄφαντος. Στυγνὸς ἐγὼ ζητῶ σε, ὡ Σελήνη, ἐν τῷ ἐνάστρω οὐρανῷ, και ἐκεῖ δὲν σὲ ἐπανευρίσκω πλέον. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δάσους, ἐν τοῖς κύμασιν ἐγὼ σὲ καλῶ· οἴμοι! ταῦτα ἀνεγχοῦσι μάταιον ἦχον.

Ἀδαῆς τῆς χαρᾶς, ἦν αὕτη διανέμει, οὐχὶ πλέον ἐνθερμος διὰ τὴν ἰδιάν αὐτῆς λαμπρότητα, οὐχὶ πλέον συναίσθανομένη τὸ ὅπερ διοικεῖ αὐτὴν πνεῦμα, οὐχὶ πλέον μακαρία ἀπὸ τὴν ἐμὴν μακαριότητα, και ἀναίσθητος ἔτι πρὸς τὴν τιμὴν τοῦ ποιητοῦ αὐτῆς ἡ φύσις ἀπολέσασα πάσας τὰς θείας αὐτῆς ἰδιότητας δουλικῶς ὑπακούει εἰς τοὺς νόμους τῆς θαρύτητος, ὡς περ ἐκκρεμῆς, ὅπερ ὁμοιοειδῶς δι' ἀναπάλασως δονεῖται.

Ὅπως ἀναγεννήσῃ αὖριον ἑαυτὴν, σήμερον αὕτη ὀρύττει τὸν ἑαυτῆς λάκκον, και ἐν αἰωνίῳ ἴσω κύκλῳ ἀπ' ἑαυτῶν περιστρέφονται οἱ πλανῆται δύνοντες και ἀνατέλλοντες. Βραδέως ἐπανῆλθον οἱ Θεοὶ εἰς τὸν ποιητικὸν χῶρον, ἀνωφελεῖς ὄντες εἰς κόσμον, ὅστις ἀποπτύει πλέον τὸν χαλινὸν αὐτῶν και ἀπ' ἑαυτοῦ ἐξαρτᾶται.

Ναι, ἐπανῆλθον και πᾶν τὸ ὠραῖον, πᾶν τὸ ἐξοχον, πάντα τῆς ζωῆς τὰ αἰσθητά μεθ' ἑαυτῶν ἐλαβον, ἐναπομείναντος ἡμῖν τοῦ ἀψύχου λόγου. Παρὰ σμυρθέντες ὑπὸ τοῦ τρέχοντος καιροῦ ἐσώθησαν σταθμεύσαντες ἐπὶ τοῦ βω-

μου του Πίνδου. "Οστις θέλει να ζήση
ἀθάνατος ἐν τοῖς ὕμνοις, πρέπει
να διέλθῃ τὴν ζωὴν ταύτην.

Ἐν Κερκύρα τῇ 30 Μαΐου 1877.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

(1871—1872)

Τῷ Τ. Ε. Η.

Εἰπέ μοι, διατί μετὰ στοργῆς ἡ μνήμη
ἀναζητεῖ τὸν ἄλιόν μου παρελθόντα χρόνον;
Εἰπέ μοι, Τιμολέων, διατί πενθίμη
Ἡ εὐτυχὴς ζωὴ μου βέπει μᾶλλον εἰς τὸν πόνον;

Εἰπέ μοι, διατί θερμῶς ἡ φαντασία
Μίαν εἰκόνα συμπαθοῦς ἀγάπης ἐγκαλοῦται,
Καὶ, μετὰ χρόνους τόσους, μνήμη τις γλυκεῖα
Εἰς ἔρωτα γλυκὸν ἐν τῇ ψυχῇ μεταρροῦται;

ὦ, διατί εἰς παλαιὰ χειρόγραφα μου
Ἡ εὐτυχὴς τοῦ παρελθόντος ἔρωσ ἐγεννήθη;
Εἰπέ, τὰ παιδικὰ ἐκεῖνα ὄνειρά μου
ὦ, διατί πικρὰ δὲν συμπάρεισεν ἡ λήθη;

Εἰπέ μοι, διατί, εἰς συμπαθῆ εἰκόνα
Ἡδύτατα ἡ μνήμη ἀναπαύεται; εἰπέ μοι
ὦ, διατί τὰ ἔτη μου ἐκεῖνα μόνα
Ἐγκαίσιον τῆς ζωῆς μου τόσον πλουτονάδελφέ μου;

ὦ, διατί οἱ παιδικοὶ ἐκεῖνοι πόθοι
Ἐντόπων ἀφῆκαν εἰς τὸν βίον μου θαθεῖαν,
Καὶ λείψανον ἐκ τῆς ζωῆς αὐτῆς ἐσώθη
Μόνον ὀδυνῆρά βροπὴ πρὸς τὴν μελαγχολίαν;

Παιδίον διατί ἠγάπησα τοσούτον;
Μήτοι δὲν ἦτο κοραεὶς ἐπίσης κ' ἡ Μυρτιά;
Εἰς τῆς ψυχῆς μου κἄν τῆς παιδικῆς τὸν πλοῦτον
Εἰπέ μοι, διατί ἐπέζησε τόση πτωχεία;

Μὲ ἰθυμειεῖσαι; ἤμην ἄφροντι παιδίον,
Ὅτα συνήντησα τὴν παῖδα ὀρφανὴν ἐμπρὸς μου.
Τίς ἤθελε πιστεύσει, ὅ' εἰς ἔθλον βίον
Δειλῆς ὑπῆρξε κόρης ἡ ἀγάπη ὀδηγός μου;

Ἰπῆρξε τῆς ζωῆς μου ἄλλη Βεατρίκη,
Ἀνοῖξασα τὰς πύλας πρό ἐμοῦ εἰς κόσμον θεῖον,
Καὶ, κόρην ἄπειρον, ἐπέστηεν ἡ νίκη
Ὅτι τοῦ μέλλοντος διέπλεσεν ἀνδρὸς τὸν βίον.

Εἰπέ μοι, διατί ἀκόμη ἰθυμειεῖται
Τῆς ὀρφανῆς τὴν συμπαθῆ εἰκόνα ἡ καρδία;
Ἄφου ταχέως εἰς τὴν γῆν μας λησμονεῖται
Μετὰ τῆς συμφορᾶς ἐπίσης καὶ ἡ εὐτυχία;

ὦ, διατί εὖταν φιλόγελως θαλίτζη,
Ἀνύπετος περῶσα πρὸς στιγμὴν ἐνώπιόν μου,
Χρυσῶν ὀνειρῶν κόσμον πάλιν ἰθυμειεῖται
Τὸ συμπαθὲς τῆς παιδικῆς ἀγάπης ὄνειρόν μου

Δὲν ἦτο ἡ ἀγάπη αὕτη τρικυμία;
Εἰς τὴν ψυχὴν παιδιῶν δύο δὲν ἰγέννα πάθη.

Ἰπῆρξε πόθων εὐτυχῆς συγκοινωνία,
Καὶ αἰσθητὸς τις, χρυσοῦς κόσμος διεγράφη.

Ἰπὸ τὸ πρίσμα τοῦ τοσούτου ἐκαίνο κόσμου
Εἰς τὴν ψυχὴν μου εἴη ἡ ζωὴ προσεμειδία.
Ἰπῆρξεν ἄγγελος γλυκὺς ὁ ὀδηγός μου,
Κ' ἠδύτατον ἐπίστευσε τὸν βίον ἡ καρδία.

Τοιοῦτον βίον ἀναπαριστᾷ ἡ μνήμη,
Καὶ στρέφεται πρὸς παρελθόντος εὐτυχῆ εἰκόνα.
Ἐκεῖ που συναντᾷται προσφιλεῖ ψυχῇ μου
Μὲ τὴν κωτὺλὴν τῆς νεότητός μου χελιδνοῦ.

Ἡ τρυφερὴ αὕτη χελιδνὸν μοι περυγίζει.
Εἰς τὴν αὐτὴν τῆς συγκοινωνίας πάλιν ἡ ψυχὴ μου.
Εἰς τὴν ἀγάπην τὴν ζωὴν μου ἀφωπνίζει,
Καὶ οἱ γλυκύτατοι ἀναβόσους ὄνειροί μου.

Εἰπέ μοι, διατί θερμῶς ἡ φαντασία
Εἰς τὸ γλυκὺ μου περυγίζει ὄνειρον; εἰπέ μοι
Μή τοι καὶ πάλιν ὀγκλεισθῆ ἡ καρδία
Ὅ, τι ἠγάπα, κ' ἔσπυρον ἡ λήθη, ἀδελφέ μου;

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 20 Μαρτίου 1877

ΕΥΓ. Γ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

Τῷ ΦΙΛῸ

ΔΙΟΝΥΣΙΩ Α. ΔΗΜΑΚῸ

ΕΠΙ Τῷ ΘΑΝΑΤῷ ΤΟΥ ΒΡΕΦΟΥΣ ΑΥΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΟΥ

Δὲ φταίει ὁ Πλάστης, ἄτυχε,
Ποῦ πῆρε τὸ παιδί σου!
Γιατί Ἄλλη τοῦ τὸ ζήτησε
Ποῦταν ποτὲ ἀκριβὴ σου.

Ἐκεῖ ἔτ' ἀθεῖα του δώματα
Ἄγροικας κάθε μέρα
«Φέρε μου τ' Ἀγγελουδί μου,
Ἄλάνθηστε Πατέρα.»

Τὸ βλέμμα τέλος ἔστρεψε
Κ' εἶδε τὴ Σύζυγό σου
Ποῦ Ἐκείνη τοῦ ἐγύρευε
Τὸ βρέφος τὸ δ' δικό σου

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐδίστασε
Πάλι νὰ σὲ λυπήσῃ,
Ἄλλὰ τῆς Μάννας ἡ φωνὴ
Ἐπρεπε νὰ νικήσῃ!

Κ' ἐδιτάξτε καὶ τ' ἔφεραν
Σήμερα τὸ παιδί της
Γιὰ νὰ μὴ μένῃ τσ' οὐρανοῦς
Ἡ μαύρη μοναχὴ Της.

9 Ἰουλίου 1877.

Κ. Ι. Σ.

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ

ἘΟ ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ ΑΝΘΩΝ ἀγγέλλει πᾶν βιβλίον οὐτινος ἀρτίτυπον πέμπεται
τῇ Διευθύνσει.)

Ἡ "Ἄδης τοῦ Ἀάρτου, ἐξελληνισθεῖς ὑπὸ Π. Ι. Μ. ἐν Κεφαλληνίᾳ,
τύποις Προόδου 1876. Τιμ. δρ. Ν.

3,50

Ἡ Συναγερμὸς καὶ ἡ Πολιτεία, Μελέτη ἀναγνωσθεῖσα τῇ 4ῃ Φεβρουαρίου 1874 ἐν τῷ φιλολογ. Συλλόγῳ «Παρνασσῶ» ὑπὸ Ν. Δ. Λεβίδου, διδάκτορος τὰ νομικά. Ἀθήνησι, τύποις ἀδελφῶν Πετροῦ, 1874.

Καὶ ὁ ἄλλο ἢ ἐν δημοσίοις σχολείοις πρέπει νὰ ἐκπαιδεύονται οἱ νέοι;
Μελέτη ὑπὸ Ν. Δ. Λεβίδου. Ἀθήνησι 1877.

Βιογραφία Σωκράτους Κουρῆ ὑπὸ Ἡλία Ζερβοῦ Ἰακωβάτου, ἐν Κεφαλληνίᾳ τυπ. Κεφαλλητίας 1877.

Φιλολογικὸς Σύλλογος Παρνασσῶς, Λογοδοσία τῶν κατὰ τὸ ἐνδέκατον ἔτος γενομένων. Ἀθήνησι τύποις Παρνασσῶ 1877.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΖΑΚ. ΑΝΘΩΝΟΣ

Καν. Κ.* Ζάκυνθον. Εὐχαρίστως.—κ. Π. Ξ. Ζάκυνθον.] Ἐὰν ἐρευνήσῃτε ἴσως
εὐρήτε —κ. Ι. Α. Ζάκυνθον. Διατί φίλτατε θέλετε νὰ ἀριθμῆσθε μεταξὺ τῶν κα-
θυστερούντων τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δημοσιεύονται ἐν τῷ ἐπομένῳ φυλλαδίῳ;—
Τῇ Δεσποινίδι Μ. Ζάκυνθον. Πολλοὶ τὸν πλοῦτον ἐμίσησαν, ἀλλὰ τὴν δόξαν οὐ-
δεὶς. Τῇ Δεσποινίδι *** Ζάκυνθον. Ἐγὼ εἶ-
χον καὶ ἄλλοι τὴν φιλοτιμίαν σας, διὰ τὸν Ἀθῶνα θὰ ἦτο πάντοτε ἀνοιξίς.—
κ. Γ. Φ. Ἀργοστόλιον. Διατί κύριε δὲν θέλετε νὰ μᾶς πληρώσῃτε τὴν συνδρομὴν
σας;—κ. Ι. Κ. Κέρκυραν. Στεροῦμεθα ἐπιστολῆς σας.—κ. Γ. Κ. Μ. Κέρκυραν. Ὁ
Β'. τόμος σας ἐστάλη.—κ. Κ. Β. Κέρκυραν. Ὁρα σελ. 4ην, εἰδοποίησιν ἔην.—κ.
Γ. Σ. Ἀθήνας. Εὐγνωμονοῦμεν.—Καν Φ. Ο. Ἀθήνας. Διὰ τὸ παρὸν ὡς βλέπετε
δὲν ἦτο χῶρος, ἐν τῷ ἐπομένῳ εὐχαρίστως.—κ. Κ. Ἀθήνας. Κατάκλισμα ποι-
ημάτων ἔνεκεν, παρακαλεῖσθε νὰ μᾶς πέμψῃτε πεζά.—κ. Κ. Η. Ἀθήνας. Εἶ-
ναι ὀλίγον τὸ εὐχαριστοῦμεν, πλὴν εὐχαριστοῦμεν.—κ. Β. Ζ. Ἀθήνας. Le
style est l'homme, διότι δὲν ἠπατήθη ἀποταθείς πρὸς ἑαυτὸν, καὶ εὐγνω-
μονῶ.—κ. Α. Κ. . . . Ἀθήνας. Ὁρα τὸ ὄνειρον πικρὰ ἡ ἱστορία του. Εἶ-
θε τὰ γραβιά νὰ δώσωσιν αἰσίαν περὶ τούτου λύσιν. ἴδωμεν ἐν τῷ ἐπομένῳ
—κ. Ε. Θ. Κων(πολιν). Ὁ τόμος σας ἐστάλη, δὲν ἐτύχομεν ὅμως ἀπαντήσεως
σας.—κ. Γ. Η. Μανσαύραν. Εἰσέτι οὐδὲν ἐλάβομεν.—κ. Α. Ο. Δαρδανέλλια. Τὸ
ὄραϊον ἄνθος σας ἐν τῷ ἐπομένῳ, ὅθεν μὴ λείψῃτε. . . —κ. Ι. Μ. καὶ Ι. Γ. Σ.
Ἡλόν. Ἐπιστολὴν σας δὲν ἐλάβομεν.—κ. Δ. Κ. Φιλιατρά. Συνδρομὴ σας εἰσέ-
τι δὲν ἐλήφθη.—κ. Μ. Η. Ρ. Παρισίους. Σώματα Α'. ἔτους ἐξηνητήθησαν.—κ. Δ.
Α. Κ. Λιερποῦδην. Ἄν καὶ δικαίως ἀποστρέφεσαι. . . οὐχ ἦτον δύνασαι πρὸς
χρῆνι μας νὰ. . . διότι εἶναι ἄδικον.—κ. Χ. Ρ. Λονδίνον. Μὴ λησμονήσῃς τὸ
παρελθόν, τὸ ἐνεστὸς ἐνθυμοῦ, φρόντιζε διὰ τὸ μέλλον.—κ. Α. Ι. Π. Παρι-
σίους. «Μάτια ποῦ δὲν βλέπονται γλιγοῦρα λησμονοῦνται.»—κ. Σ. Σ. Μασσαλίαν.
Ἐχει δίκαιον νὰ παραπονηθῇ ὁ Ζακ. Ἀνθῶν εἰς τοὺς φίλους του ἡ ὄχι;—κ. Κ.
Α. Θ. . . . Ἡμεῖς ἀγνωστοῦμεν τὴν διαμονὴν σας, σεῖς δὲν γινώσκατε τὴν ἡμετέραν;
—κ. Α. Β. Λευκάδα. Εἶναι ὑπερῶς σχεδὸν ἀπίστευτον. Καὶ ὅμως μαντεύομεν
τὰ πάθη. . . .

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Αί άφορώσαι τὸ περιοδικὸν ἐπιστολαὶ δεόν νά ὦσιν ἀπηλλαγμέναι ταχυδρ. τε-
λῶν καὶ νά ἐπιγράφονται: Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ «**ΖΑΚΥΝΘΙΟΣ**
ΛΗΘΩΝ».

Πᾶσα ἐπιστολὴ περιέχουσα χρήματα δεόν νά πέμπηται ἐπὶ συστάσει.
Οἱ ἀλλάσσοντες διαμονὴν συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νά εἰδοποιήσῃ δι' ἐπι-
στολῆς τὴν τὴν Διεύθυνσιν.

Οὐδεμίαν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν αἰτήσις ἄνευ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐτησίας συνδρομῆς λαμ-
βάνεται ὑπ' ὄψιν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ τοῦ μηνὸς **ΙΟΥΛΙΟΥ** καὶ εἰναυτοποχρεωτικῶς ἐτήσιαι.

Τὸ φύλλον εἰς οὐδένα δίδεται πλέον δωρεάν

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

πληρωτέα ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ ἀ. φυλλαδίου

ΕΝ ΖΑΚΥΝΘΩ	φράγκα	8
• Τῇ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣῃ καὶ ταῖς ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ	»	9
• Τῇ ΕΞΩΤΕΡΙΚῇ	»	12

ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΕΓΓΡΑΦΟΝΤΑΙ

Εν ΖΑΚΥΝΘῷ παρὰ τῷ ἐκδότῃ κ. Ἰωάννῃ Γ. Τσακασιάνῳ (πλατεία «Ποιητοῦ.»)

- ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ παρὰ τῷ κ. Γ. Σδρίνια
τυπογράφῳ.
- » ΠΕΙΡΑΙΕΙ παρὰ τῷ κ. Μ. Μπούκα.
- » ΣΥΡῶ παρὰ τῷ κ. Σ. Δ. Μάτεσση
δικηγόρῳ καὶ Ν. Γ. Νικολιάδῃ.
- » ΠΑΤΡΑΙΣ παρὰ τῷ κ. Δημ. Καλέκα.
- » ΠΥΡΓῶ παρὰ τῷ κ. Ἦλ. Μακρῇ.
καὶ Γ. Δεκατζῆ
- » ΦΙΛΙΑΤΡΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Δ. Κατσαρῶ
- » ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Σπυρ-
Ἀναγνωστοπούλῳ.
- « ΚΑΛΑΜΑΙΣ παρὰ τῷ κ. Παύλῳ Γε-
ωργουλοπούλῳ.
- » ΚΕΡΚΥΡΑ παρὰ τοῖς κκ. συντάκταις
τοῦ «Ἐπέπτου» καὶ Ι. Κάφ.
- » ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ παρὰ τοῦ κκ. Π. Δο-
μενεγίνῃ καὶ Ι. Α. Φωκῆ
- » ΔΕΥΚΑΔΙ παρὰ τῷ κ. Ἀγ. Καλκάνῃ.
- » ΠΑΕΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Χαρ. Μουρίκῃ.
- » ΚΩΝ)ΠΟΛΕΙ παρὰ τῷ κ. Ἰω. Κ. Πα-
πάδῃ, ἐν Σταυροδρομίῳ, Passage Ori-
ental N. 40.)
- ΕΝ ΔΑΡΔΑΝΕΛΙΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Απ.
Οἰκονομίδῃ.
- » ΣΜΥΡΝῇ παρὰ τῇ Διευθύνσει τοῦ
περιοδικοῦ. «Ὀμηρος»
- » ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ παρὰ τῷ κ. Α.
Τσακασιάνῳ.
- » ΠΟΡΤ—ΣΑΙΤ. παρὰ τῷ κ. Ι. Βάρκα
- » ΚΑΒΑΛΑ παρὰ τῷ κ. Ζ. Καλέντζῃ
- » ΒΡΑΙΑΔΑ
- » ΜΑΝΣΟΥΡΑ παρὰ τῷ κ. Γ. Παπα-
νικολάου
- » ΔΟΝΔΙΝῶ παρὰ τῷ κ. Χ. Ρουσιάνῳ
- » ΛΙΒΕΡΠΟΥΔῆ παρὰ καὶ Δ. Α. Κε-
φαλινῶ τῷ κ. Χ. Ε. Ἀδάμ
- » ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ παρὰ τῷ κ. Ἀντ. Πρόντζῃ
- » ΜΑΣΣΑΔΙΑ παρὰ τῷ κ. Σ.. Στουπάδῃ